

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta

Bakalářská práce

**VYBRANÁ TVORBA DANIELY KROLUPPEROVÉ
VE VOLNOČASOVÉ VÝCHOVĚ KE ČTENÁŘSTVÍ**

Autor práce: Klára Skalníková

Vedoucí práce: doc. PhDr. Helena Zbudilová, Ph.D.

Studijní program: Pedagogika volného času (KS)

2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem autorkou této kvalifikační práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Českých Budějovicích dne 7.3.2023

.....

Klára Skalníková

Poděkování

Děkuji vedoucí bakalářské práce doc. PhDr. Heleně Zbudilové, PhD., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Také děkuji své rodině a svým blízkým za podporu při studiu.

Obsah

Úvod	6
1 TEORETICKÁ ČÁST	8
1.1 ŽIVOTOPIS DANIELY KROLUPPEROVÉ	8
1.2 ROZBOR TVORBY DANIELY KROLUPPEROVÉ.....	9
1.2.1 Tvorba populárně naučná s pohádkovými rysy.....	10
1.2.2 Příběhová próza.....	15
1.2.3 Pohádka	24
1.3 OBLÍBENÉ LITERÁRNÍ ŽÁNRY AUTORKY	34
1.3.1 Populárně naučná literatura.....	34
1.3.2 Příběhová próza s dětským hrdinou	34
1.3.3 Pohádka.....	34
1.4 SPECIFIKA AUTORČINY TVORBY	35
1.5 METODY PRÁCE S TEXTEM	35
1.5.1 Společné čtení	36
1.5.2 Kruh	36
1.5.3 Zpřeházené věty	36
1.5.4 Metoda ANO/NE	36
1.5.5 Doplnování.....	36
1.5.6 Brainstorming.....	36
2 PRAKTICKÁ ČÁST	37
2.1 CHARAKTERISTIKA CÍLOVÝCH SKUPIN	37
2.1.1 Předškolní věk.....	37
2.1.2 Mladší školní věk	37
2.2 CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ.....	38
2.2.1 Mateřská škola	38
2.2.2 Školní družina	38
2.3 REALIZACE METODICKÝCH A PRACOVNÍCH LISTŮ.....	39
2.3.1 Metodický a pracovní list č. I.....	39
2.3.2 Metodický a pracovní list č. II.	41
2.3.3 Metodický a pracovní list č. III.	43
2.3.4 Metodický a pracovní list č. IV	45
2.3.5 Metodický a pracovní list č. V.	46
2.3.6 Metodický a pracovní list č. VI.....	48
Závěr	51

Seznam použitých zdrojů.....	52
Seznam příloh	56
ABSTRAKT	82
ABSTRACT	83

Úvod

Čtení knih nám přináší jedinečnou možnost putovat pouze prostřednictvím vlastní fantazie časem a prostorem, navštívit dávné doby nebo naopak dalekou budoucnost, stát se alespoň na chvíli někým úplně jiným na zcela jiném místě, než jsme ve skutečnosti. Rodiče, kteří čtou svým dětem před spaním, zažívají spolu s nimi nová nebo již dobře známá dobrodružství, ke kterým se rádi vrací. Společné čtení pomáhá prohlubovat vztah rodičů a dětí, vzájemně je sblíží a poskytuje dětem pocit bezpečného zázemí. Rodiče jsou pro své děti velkým vzorem, děti napodobují jejich chování ve všech směrech. Když dítě vídá své rodiče trávit volný čas s knihou, začne se logicky tázat po tom, co rodiče ke čtení knih vede. Rodiče by měli využít zájmu dítěte a vysvětlit mu, co jim čtení přináší a nabídnout knihu vhodnou pro jeho věkovou kategorii, tím lépe, pokud je kniha tematicky blízká jeho zájmům a je tak větší šance, že dítě zaujme.

Zejména u dětí a mládeže, kdy je stále ještě utvářena osobnost jedince, je čtení knih velmi důležité. Četba napomáhá k obohacování slovní zásoby, k rozvoji představivosti, kreativity a abstraktního myšlení. Děti, které tráví svůj volný čas čtením knih, mnohem lépe zvládají gramatiku a prokazují lepší výsledky v testech inteligence. Přestože je současná nabídka knižních titulů pro děti a mládež velmi bohatá, a to co do počtu vydávaných titulů tak i do velikosti spektra literárních žánrů, je bohužel pravdou, že dnešní děti a mládež, spíše než nad knížkou, vídáme s mobilním telefonem v ruce či nad klávesnicí počítače. Chlapci hrají na mobilních telefonech a na počítači mnohdy velmi brutální hry, jejímž dějům často propadají natolik, že praktiky užívané ve hře přenášejí do reálného života, nejsou schopni oddělit fikci od reality a nezřídka se stává, že násilí a agresí aplikují v rádoby hrách na svých kamarádech či sourozencích. Dívky zase často nezdravě podléhají vlivu sociálních sítí, kdy se již ve velmi nízkém věku stylizují do o mnoho let starších pseudohvězd, snaží se je napodobovat co do stylu oblékání, slovního vyjadřování a bohužel i prezentace své osoby formou nevhodných fotografií a videí na svých profilech.

Nejen dívky, ale i chlapci jsou mnohdy obětmi kyberšikany, která má na anonymních sociálních sítích vhodné podhoubí pro svůj růst. Děti a mládež jsou dnes též velmi ohroženy návykovostí na moderní technologie, zejména na již zmiňované počítačové hry. Jsou bohužel častými klienty adiktologických poraden, jejichž cílem je klienty závislostí zbavovat.

Důležitou roli ve výchově ke čtenářství hraje kromě rodiny bezpochyby také škola, respektive samotní pedagogové a také pedagogové volného času, kteří pokud dokážou vybrat a vhodně prezentovat dětem knižní tituly určené jejich věkové kategorii, mohou v nich vzbudit zájem o čtenářství. Opačný efekt může mít čtení povinné školní literatury, kdy jsou děti nuceny číst knihy, které je svým obsahem a zpracováním nijak nezaujmu a knihu čtou s nechutí, která je pak odrazuje od čtení i jiných knih.

Bakalářská práce s názvem *Vybraná tvorba Daniely Krolupperové ve volnočasové výchově ke čtenářství* si klade za cíl, představit tuto autorku a její literární dílo, konkrétně se zaměřit na tituly, které považují za nejvíce vhodné pro výchovu k čtenářství ve volném časem. K vybraným titulům jsou vypracovány metodické a pracovní listy, jež jsou dále aplikovány v praktické části této práce.

Práce je rozdělena na dvě části, a to na část teoretickou a část praktickou. V teoretické části je představen životopis Daniely Krolupperové, rovněž jsou zde zmíněna autorčina významná ocenění. Převážnou částí této práce je rozbor autorčiny tvorby.

Pro práci jsou vybrány tři tituly, které svým zpracováním nejen podněcují ke čtení, ale které svým zaměřením rozvíjejí osobnost a posilují zdravé sebevědomí dítěte. První knihou je *Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě*, která učí děti slušnému chování, druhou *Na rozcestí ke štěstí/od štěstí*, řečeno moderní terminologií je tato kniha o zvládnutí emocí. Třetí kniha *Putování za nejmocnějším kouzlem* formou pohádky vypráví o tom, jak je důležité mít rád sám sebe, přestože člověk není dokonalý.

Praktická část je zaměřena na realizaci a reflexi pracovních listů aplikovaných v mateřské škole a ve školní družině. Reflexe se zabývá novými poznatky a prožitky dětí vyplývajících ze setkání nad vybranými tituly a nad pracovními listy k nim vytvořenými. Pro realizaci pracovních listů je vybrána MŠ Počátky, konkrétně děti z předškolní třídy, dále pak školní družina při ZŠ Počátky. V obou těchto zařízeních jsem již v minulosti měla možnost absolvovat svou studijní praxi.

Doufám, že moje bakalářská práce bude přínosná nejen pro mě samotnou, ale že v ní naleznou inspiraci pedagogové, jejichž zájmem je vychovávat a vést ke čtenářství dětí již od předškolního věku.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 ŽIVOTOPIS DANIELY KROLUPPEROVÉ

Daniela Krolupperová je současná česká spisovatelka dětských knih a překladatelka ze severských jazyků. Narodila se 31. října 1969 v Praze, kde také studovala, nejprve gymnázium a poté nordistiku s finštinou na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Další studia absolvovala na lidové vysoké škole v Norsku, kde studovala žurnalistiku a jazyky na univerzitách v Helsinkách a v Oslu. Během studia pracovala jako redaktorka zahraniční redakce v tiskové agentuře ČTA. Od devadesátých let se věnuje překladům ze severských jazyků, překládá nejen beletrii, ale i technické a právnícké texty. Mezi jejími překlady najdeme severské detektivky i knížky pro děti a mládež.¹

Od ukončení studia pracuje jako překladatelka a je rovněž soudní tlumočnicí finského a norského jazyka. Daniela Krolupperová žije v Praze, jejím manželem je lékař Marek Krolupper, jehož specializací je urologie. Spolu mají tři dcery. Svůj volný čas tráví sportem, v dětství řadu let závodně plavala, v současnosti ráda cvičívá aerobik, rekreačně běhá, v zimě jezdí na běžkách a v létě často jezdí na kole. Od dětství psala příběhy, hodně četla a vymýšlela komiksy.² V současnosti spisovatelka píše knihy pro děti všech věkových kategorií.

Sama autorka říká, že píše výhradně příběhy s dobrým koncem, protože příběhů se špatným koncem je v životě mnoho. Cílem jejího psaní je rozdávat dětem radost, protože i tu potřebují ke svému zdárnému vývoji.³

Nejraději píše příběhy, ve kterých pohádkové motivy či bytosti vstupují do našeho běžného života. Přinášejí nečekaná dobrodružství, dramatické změny a neobvyklé zážitky. Tomu, že má Daniela Krolupperová ráda dobrodružství a dramatické změny, nasvědčuje také fakt, že napsala několik detektivek pro děti a mládež. Kromě klasických knižních příběhů je Daniela Krolupperová také autorkou několika seriálů pro dětský časopis Sluníčko. Autorka byla též několikrát oslovena Českou televizí, jejíž produkce měla zájem na motivy její knihy vytvořit Večerníček. Pokaždé však nebyl dostatek finančních prostředků na realizaci.⁴

Spisovatelka se aktivně zúčastňuje besed s dětskými čtenáři, které jsou pořádány knihovnami napříč celou Českou republikou. Krolupperová říká, že setkání se čtenáři jsou pro ni důležitá, neboť zde získává zpětnou vazbu ke svým knížkám. Také zde zjišťuje, jaká forma vyprávění je pro dětské čtenáře nejpřístupnější a co je na samotném příběhu zaujme nejvíce. Na besedách dětem čte ze svých knížek, občas jim čte i z připravovaných

¹ HAJDOVÁ, M. *Nejtěžší je napsat jednoduchý text* | iLiteratura. *Rozhovor* | iLiteratura [online] © 2018 [cit. 2022-10-18] Dostupné na WWW: <<https://www.iliteratura.cz/clanek/40829-krolupperova-daniela>>

² Daniela Krolupperová – biografie, ocenění | Wikipedie otevřená encyklopedie | *Wikipedie otevřená encyklopedie* [online] © 2022 [cit. 2022-10-14]. Dostupné na WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Daniela_Krolupperov%C3%A1#Ocen%C4%9Bn%C3%AD>

³ SEMELKOVÁ, J. *Cíl veškerých mých psavých snah je jediný – dělat dětem radost* | Kultura21. *Rozhovor* | *Kultura21* [online]. © 2012 [cit. 2022-10-18]. Dostupné na WWW: <<https://www.kultura21.cz/rozhovory/4523-daniela-krolupperova>>

⁴ KROLUPPEROVÁ, D. Re: *Bakalářská práce* [elektronická pošta]. Message to: Klára Skalníková. 21.9.2022 [cit. 2022-10-18]. Osobní komunikace, citováno se svolením autora.

rukopisů, což se u dětí shledává s velkým ohlasem, neboť se jim líbí poznávat knihu, která vlastně ještě neexistuje.⁵

Daniela Krolupperová je kmenovou autorkou nakladatelství Albatros, Mladá Fronta a Portál. První autorčiny knihy byly populárně-naučnou literaturou pro děti a autorka za ně obdržela mnohá ocenění. Její díla se pravidelně umísťují na předních místech celostátní čtenářské soutěže ankety SUK – Čteme všichni. Zde je výčet autorčiných ocenění:

- 2004 – SUK Cena učitelů za *Proč mluvíme česky*
- 2005 – Cena za nejkrásnější dětskou knihu na knižním veletrhu v Havlíčkově Brodě za knihu *Zuzanka*
- 2006 – SUK Cena učitelů za *M. D. Rettigová, tajný deník její schovanky*
- 2009 – SUK Cena knihovníků za *Zákeřné keře*
- 2010 – SUK Cena učitelů za *Draka je lepší pozdravit*
- 2010 – nominace na Zlatou stuhu za *Draka je lepší pozdravit*
- 2011 – Výroční cena nakladatelství Mladá fronta za *Já se nechtěl stěhovat*
- 2011 – SUK Cena učitelů za *Historie Evropy – obrazové putování s Renátou Fučíkovou*
- 2011 – Zlatá stuha za *Historie Evropy – obrazové putování s Renátou Fučíkovou*
- 2011 – nominace na Magnesia Litera za *Historie Evropy – obrazové putování s Renátou Fučíkovou*
- 2012 – Cena knihovníků za *Společenstvo klíčníků*
- 2012 – nominace na Zlatou stuhu za *Společenstvo klíčníků*
- 2013 – Cena za nejkrásnější dětskou knihu na knižním veletrhu v Havlíčkově Brodě za *Mizící hmyzíci*
- 2014 – Cena Noci s Andersenem za knihu *Bubáček*
- 2015 – Výroční nakladatelská cena nakladatelství Albatros za *Zločin na Starém Městě pražském*
- 2015 – Zlatá stuha za *Zločin na Starém Městě pražském*
- 2019 – Zlatá stuha za *Past na korunu*

1.2 ROZBOR TVORBY DANIELY KROLUPPEROVÉ

Kritériem pro výběr titulů, jenž byly v práci analyzovány, byla věková kategorie čtenářů, pro něž jsou jednotlivé tituly určeny, tedy věk 3-9 let, na který je tato bakalářská práce zacílena.

⁵ TĚTHALOVÁ, M. *Čtení je základ gramotnosti* [online]. ©2022 [cit. 2022-10-04]. Dostupné na WWW: <<https://nakladatelstvi.portal.cz/casopisy/informatorium-3-8/99494/cteni-je-zaklad-gramotnosti>>

1.2.1 Tvorba populárně naučná s pohádkovými rysy

Proč mluvíme česky

1.vydání – Praha: Albatros 2003, 96 stran

2.vydání – Praha: Mladá Fronta, 2011

Ilustrace: Milan Starý

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 9 let

Žánr, druh: populárně naučná literatura

Prostředí: imaginární svět českého jazyka

Hlavní téma: historie a vývoj českého jazyka

Hlavní postavy: dívky Veronika a Viktorka

Obsah knihy:

První knihou, kterou Daniela Krolupperová napsala, byla kniha *Proč mluvíme česky*, kterou vydalo nakladatelství ALBATROS. Jedná se o filologickou fantasy knihu, ve které chtěla autorka dětem ukázat, že čeština není jen záluďnou snůškou složitých gramatických pravidel s množstvím výjimek. Česká gramatika je zde dětem přiblížena v průběhu tří dobrodružných výletů, na které se vydávají hlavní hrdinky-dívky Veronika a Viktorka. V prvním výletu se děvčata seznamují s bytostmi z říše jazyka, jimiž jsou slova a jazykové jevy. Dívky poznávají slova v důchodu, která přicestovala z dalekých krajů a usadila se u nás.

Druhý výlet holčičky zavede na návštěvu k jazykově příbuzným – do různých jazykových rodin, jimiž jsou slovanské, germánské a románské jazyky. Setkání začíná na rodinné slavnosti a podobnost slov je zde i vizuální. Jazyky jsou si totiž podobné na první pohled. Dívky zde také poznávají, kolika způsoby mohou vzniknout nová slova.

Na dalším výletě dívky objevují větnou skladbu a ohýbání slov ve větě. V některých jazycích je místo slov ve větě pevně dáno, někde se mohou řadit podle libosti. Poté následují různé jazykové zajímavosti, například náradí, kterému se v češtině říká francouzský klíč, se ve francouzštině nazývá anglický klíč a v ruštině zase švédský klíč.⁶

Každou kapitolu knížky doplňují otázky zaměřené na tvůrčí přemýšlení, odpovědi jsou uvedené na konci knihy.

Viropis aneb Jak bacit bacila

1.vydání – Praha: Albatros, 2004, 106 stran

Ilustrace: Libor Páv

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 9 let

Žánr, druh: pro děti a mládež

Prostředí: člověk a jeho přirozené prostředí, lidské tělo

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: bacily a viry útočící na člověka

Hlavní postavy: zlostníci zloděláči-viry a bakterie, dobroníči dobromilní-bílé krvinky

Obsah knihy:

Knihou zábavnou formou informuje čtenáře o různých druzích virů a bakterií, které napadají člověka. Viry a bacily zde mají roztodivná jména, která mnohdy sama o sobě říkají, jakým způsobem ten který virus či bakterie útočí, kde se vyskytuje a jaké příznaky nemoci způsobuje. V knize vystupují zlostníci zloděláči, například Výkalík, Zvracilka, Hnisomilka, Bahnomlask, Rýmomilka, atd., proti nimž bojují dobroníči dobromilní,

⁶ Proč mluvíme česky – Daniela Krolupperová | Databáze knih. *Knihy* | *Databáze knih* [online]. © 2008 [cit. 2022-10-14]. Dostupné na WWW: <<https://www.databazeknih.cz/knihy/proc-mluvime-cesky-90573>>

například Bacilobijec Chrabrý, Zdravomil Úchvatný, Virožer Veliký atd.. Zlostníčci zloděláci používají k útoku na lidský organismus zbraně jako jsou rýmovadla, škrabadla a koradla.

V knize se čtenář dozvídá, kde všude se může se zlostníčky zloděláci potkat, jak se jim bránit, jaký bývá průběh nemoci způsobených viry a bakteriemi, jak se chovat při jejich napadení nebo jak je důležitá hygiena.⁷

Atlas strašidel

1.vydání – Praha: Albatros, 2006, 76 stran

Ilustrace: Eva Sýkorová-Pekárková

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 6 let

Žánr, druh: encyklopedie, humanistická próza

Prostředí: přirozené prostředí vyjmenovaným strašidelným druhům

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: seznámení s druhy strašidel, podnícení představivosti

Hlavní postavy: Mrzoutek-skřítek lesní, Sebemil-skřítek zrcadlový, Alenka-polštářová panenka, Luciferka-čertice, Našeptávač-skřet zrcadlový, Kroložer-dušežravec, aj. (pozn. vzhledem k vysokému počtu vyjmenovaných strašidel namátkou zmíněno pouze několik z nich)

Obsah knihy:

Tento atlas pojednává o 50 druzích strašidel, která autorka člení do dvou kategorií na strašidla pro bojsy a strašidla pro nebojsy. U každého strašidla se můžeme dočíst o jeho druhu, jménu a místu výskytu. Dále je zde uveden popis jeho vzhledu i povahy. Dočteme se také, co má strašidlo rádo či nerado.

V knize se dozvíme o vývoji strašidel, proč vlastně vznikala a vznikají. Ale také že vlivem vědecko-technického pokroku některá strašidla zanikají, například Kaňkáč, který díky bombičkovým perům přišel o práci.⁸

Zákeřné keře. Pohádka

1.vydání – Praha: Portál, 2010, 87 stran

2.vydání – Praha: Portál, 2015

Ilustrace: Eva Chupíková

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 7 let

Žánr, druh: pohádka, populárně naučná literatura, publikace pro děti

Prostředí: zámecká zahrada

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: důležitost povědomí o jedovatých rostlinách, spolupráce

Hlavní postava: víla Vincencie

Obsah knihy:

Zákeřné keře mají jednoznačně poučný charakter, ale přesto se jedná o pohádku. Je to příběh o přátelství, o zlých kouzlech, o dobru a zlu, které je poraženo. Motivací k napsání tohoto příběhu bylo autorčino zjištění, že všechny keře poblíž jejího bydliště jsou jedovaté a ona se bála, že její děti pozřou plody těchto keřů a otráví se. Touto knihou

⁷ KROLUPPEROVÁ, D. *Viropis aneb Jak bacit bacila*. Praha: Albatros, 2004. ISBN 80-00-01399-1, 5-106

⁸ KROLUPPEROVÁ, D. *Atlas strašidel*. Praha: Albatros, 2004. ISBN 80-00-01610-9, s. 9-76

chtěla zároveň informovat i jiné botaniky neznalé matky, aby i ony mohly své děti ochránit.⁹

Příběh vypráví o zlém čaroději Rulíku, který v zámecké zahradě zaklel věnečkem ze suchých jedovatých větviček vílu Vincencii. Ostatní víly spolu se studničním skřítkem se snaží ji zachránit. Do svítání musejí projít zahradu a černý les, najít správnou rostlinu a vrátit jí její větvičku, která je zapletená ve věnci. V každé kapitole je vrácena jedna větvička. V průběhu putování zápolí například s tmou, kdy jim pomohou světlušky, s rozlehlostí zahrady, kterou překonají pomocí žab a žížal a samozřejmě s neznalostí dřevin.¹⁰

Každá kapitola začíná ilustrací rostliny, která v ději figuruje a její stručnou charakteristikou.¹¹ Knihu ilustrovala Eva Chupíková, kterou sama autorka knihy objevila na internetu, kde ji zaujaly Chupíkovy malby na hedvábí. Její jemné malby byly dle autorčiných slov jako stvořené pro postavy víl v její tehdy připravované knize.¹²

Rybí sliby. Pohádka

1.vydání – Praha: Portál, 2011, 88 stran

Ilustrace: Eva Chupíková

Věková kategorie: vhodné pro předškolní a mladší školní věk

Žánr, druh: pohádka, populárně naučná literatura

Prostředí: mořské dno, potok a jeho blízké okolí, řeka a její blízké okolí

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: touha překonat dlouhou a nebezpečnou cestu za domovem, nezištná pomoc, spolupráce,

Hlavní postava: mořská panenka Helenka

Obsah knihy:

Pohádkový příběh vypráví o mořské panence Helence, kterou černokněžník Mořemor zlým kouzlem odnese daleko od rodného moře až k prameni horského potůčku. Mořemor si chtěl vzít Helenku za ženu, ale ta se hodlá vdát za ráčka poustevníčka, což černokněžníka rozlítní a Helenku potrestá. Čeká ji strastiplná cesta od pramene horského potůčku, který se postupně mění v potok, říčku a řeku, která nakonec ústí do moře. Při zdolávání jednotlivých úseků této vodní cesty, ji postupně pomáhají mihule, plotice, pstruh, okoun, sumec, kapr, cejn, tedy druhy sladkovodních potočních či říčních ryb. Každá z těchto ryb musí dát panence Helence slib, že se dostane zpátky do moře. Na začátku každé kapitoly je detailně vyobrazen jeden z těchto rybích druhů, ilustrace je dále doplněna o popis ryby a způsob jejího života. Kromě rybích druhů jsou v knize vyobrazeny a popsány jiní sladkovodní živočichové a vodní hmyz.¹³

⁹ KROLUPPEROVÁ, D. Re: *Bakalářská práce* [elektronická pošta]. Message to: Klára Skalníková. 21.9.2022 [cit. 2022-10-18]. Osobní komunikace, citováno se svolením autora.

¹⁰ Zákeřné keře. Pohádka – Daniela Krolupperová | Databáze knih. *Knihy | Databáze knih* [online]. © 2008 [cit. 2022-10-18]. Dostupné na WWW: <<https://www.iliteratura.cz/clanek/28087-krolupperova-daniela-zakerne-kere>>

¹¹ ADAMOVIČ, B. *Milá, prudce jedovatá kniha pro děti* | iLiteratura. *Recenze | iLiteratura* [online]. © 2011 [cit. 2022-10-18]. Dostupné na WWW: <<https://www.iliteratura.cz/clanek/28087-krolupperova-daniela-zakerne-kere>>

¹² KROLUPPEROVÁ, D. Re: *Bakalářská práce* [elektronická pošta]. Message to: Klára Skalníková. 21.9.2022 [cit. 2022-10-18]. Osobní komunikace, citováno se svolením autora.

¹³ KROLUPPEROVÁ, D. *Rybí sliby. Pohádka*. Praha: Portál, 2011, ISBN 978-80-262-0016-1, s.7-87

Mizící hmyzíci. Pohádka

1.vydání – Praha: Portál, 2013, 96 stran

Ilustrace: Eva Chupíková

Věková kategorie: mladší školní věk

Žánr, druh: populárně naučná literatura, pohádky

Prostředí: Království růží, louka, les

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: zodpovědnost, sebedůvěra, spolupráce

Hlavní postava: skřítek Princ

Obsah knihy:

Příběh se odehrává ve velké, velmi zanedbané zahradě neboli v Království růží. Její majitelka, stará paní, odjela na delší dobu pryč. Všechny růžové keře jsou napadeny mšicemi a postupně chřadnou. Každý růžový keř má svoji vílu, která by zahynula zároveň s ním. Růžové víly se snaží zjistit, kdo by jim mohl pomoci. Od krtonožky se dozví, že by jim mohla pomoci beruška. Víly nechápou, jak by celé království mohla zachránit jedna beruška. Také netuší, kde mají berušku hledat, protože v jejich zahradě žádná není. Krtonožka jim poradí, že ji najdou na louce, ale ta je moc daleko, víly se tam nedostanou. Krtonožka jim řekne, aby tam poslaly prince, protože každé království zachrání nějaký princ. A pokud je louka daleko, dojede na ní princ na kobylice. V Růžovém království však žádný princ není. Jedna z víl si však vzpomene, že je tam jeden skřítek, který ještě nemá jméno, protože si dosud žádné jméno nezasloužil, jelikož je líný a jen spí. Vílu tedy napadlo, pojmenovat skřítku jménem Princ. Spolu s ostatními vílami lenivého skřítku přesvědčí, že musí zachránit království, že on je jediná naděje. Skřítek se tedy vydá na cestu, na které potkává různé druhy hmyzu, který mu pomáhá a radí. Nakonec se mu podaří najít berušku a království růží zachránit.

Autorka touto knihou seznamuje čtenáře formou pohádkového příběhu s různými druhy lučního a polního hmyzu a se způsoby jeho života. Každá kapitola začíná detailním obrázkem hmyzu, který v dané kapitole vystupuje. Na konci kapitoly jsou kontrolní otázky k tomuto druhu hmyzu.¹⁴

Jde sem lesem. Pohádka

1.vydání – Praha: Portál, 2016, 88 stran

Ilustrace: Eva Chupíková

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 9 let

Žánr, druh: pohádka, populárně naučná literatura

Prostředí: les, louka, venkov

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: budování hodnot a vztahu k přírodě, zvládání emocí

Hlavní postava: Toník

Obsah knihy:

Toník je městský chlapec, který chodí do třetí třídy. Docela dobře se učí, někdy zlobí a rád si hraje, nejraději hry na tabletu a X boxu. Jenomže to mu rodiče moc nedovolují, raději by byli, kdyby Toník trávil volný čas venku sportem. Toník nechápe, jak mohli rodiče své dětství prožít bez mobilních telefonů a jiné elektroniky. Nemůže věřit tomu, že maminku a tatínka jako děti bavilo celé dny běhat po lese a hrát hloupé dětské hry.

¹⁴ KROLUPPEROVÁ, D. *Mizící hmyzíci. Pohádka*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-362-0470-1, s.7-94

Když začaly prázdniny, odvezli Toníka k babičce do vesničky jménem Březová. Toník zde měl strávit celý červenec, protože rodiče museli chodit do práce. Chlapec má babičku rád, ale její dům se mu zdál příliš starý a šedivý, navíc měla i starou televizi, na které bylo jen pět programů a žádný z nich nebyl dětský. Toník tušil, že se bude u babičky strašně nudit.

Jednoho dne vzala babička Toníka do lesa na borůvky. Oba měli bandasku, kterou měli borůvkami naplnit, jenže Toníkovi to moc nešlo. Babička již měla svoji bandasku plnou, a tak šla kousek dál do lesa trhat léčivé listy ostružin. Toníkovi neopatrností spadla bandaska a vysypala se. Chlapec vztekle do bandasky několikrát kopnul, což uviděl lesní, skřet, který byl strážcem lesního klidu. Neměl rád hlučné děti a už vůbec ne vzteklouny. Za trest postavil Toníkovi do cesty bludný kořen, a tak se stalo, že chlapec zabloudil. Toník hledal cestu zpět, ale marně. Několikrát se při tom zranil. Cestu mu pomáhali hledat skřítkci a panenky, kteří představovali různé léčivé rostliny. Také mu svou léčivou mocí hojili jeho zranění.¹⁵

Na začátku každé kapitoly je vyobrazena jedna léčivá rostlina s popisem a svými léčivými účinky. V průběhu kapitoly rostlina chlapce léčí. Na konci kapitoly jsou kontrolní otázky k této rostlině i se správnými odpověďmi.

Taje olivového háje

1.vydání – Praha: Portál, 2018, 116 stran

Ilustrace: Eva Chupíková

Věková kategorie: mladší školní věk

Žánr, druh: populárně naučná literatura, pohádky

Prostředí: vesnice, olivový háj, přístav, ulice města, kavárna

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: dobrým skutkem proti smutku

Hlavní postavy: víla Markéta, víla Hedvika, víla Marie, víla Jana

Obsah knihy:

Děj knihy je situován do kraje Provence ve Francii. Jednoho rána se krajem prohnal mistral, bouřlivý a velmi chladný vítr, který přichází z hor. Toho rána sebou přinesl do zahrady domu na úpatí hor vílu Markétu, která pocházela přímo od pramene ledové řeky Sorgue. Dům, ke kterému zahrada patřila, byl pustý. Zahrada byla zanedbaná, a tak se víla rozhodla postarat se o ni. Jelikož byl dům zamčený a měl zabeďněné okenice, víla se zabydlela v zahradním altánu, kde spala v kávovém šálku na stole.

Netrvalo dlouho a Markéta si zvykla na nový kraj a novou práci. Pak přišel den, kdy se nad krajem znovu přehnal mistral. I tentokrát přinesl malou vílu, jmenovala se Hedvika a pocházela z levandulového pole. Nabídla se, že bude Markétě pomáhat se zahradou. A tak se obě malé víly spřátelily. Nějakou dobu Hedvika přespávala v lůžku z levandulových stonků, ale ve skrytu duše začala toužit po kávovém šálku. Zmínila se o tom Markétě, ale jelikož v altánu žádný další šálek nenašly a dům byl zamčený, rozhodly se vydat do města. Ve městě objevily kavárnu a spřátelily se s kavárenskou vílou Marií, která jim přislíbila šálek pro Hedviku. Víla Marie byla zvláštní tím, že uměla číst myšlenky. Dokázala je číst i kamennému andělovi Zachariáši, který zdobil kašnu na náměstí. Jednoho dne se rozezněl kostelní zvon a víla Marie poznala, že je to umíráček. Městem se šířil Smutek, byl velký a mocný. Do kavárny toho dne přišel i místní farář. Z jeho slov víly pochopily, že proti Smutku se dá bojovat dobrými skutky. Proto se víly rozhodly, že nějaký dobrý skutek vykonají. Usmyslely se, že najdou člověka, kterému

¹⁵ KROLUPEROVÁ, D. *Jde sem lesem. Pohádka*. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1102-0, s.7-94

patří brýle, které leží v altánu na stole vedle šálku víly Markéty. Jistě mu brýle moc chybí. Musely však zjistit, komu brýle patří. To jim prozradil anděl Zachariáš, který během let, kdy zdobil kašnu, vyslechl mnoho lidských rozhovorů. Zachariáš poslal víly do olivového háje, který patřil majiteli brýlí – mladíku Benediktovi. V olivovém háji měl přebývat jeho strážce jménem Šikmo. Ale ani Benedikt a ani Šikmo zde nebyli. Byla zde jen víla Jana, která ostatním vílám řekla, že Benedikt odešel neznámo kam a Šikmo se jej vydal hledat. Víly se tedy vrátily do opuštěného zahrady, kde našly Benediktovy poznámky, které jim napověděly, že pravděpodobně odcestoval do Oregonu. Naštěstí se Benedikt vrátil do Francie dřív, než se víly vydaly na dalekou a nebezpečnou cestu přes moře do Oregonu, a tak mu mohly vrátit jeho brýle a uskutečnit tak dobrý skutek, který vyhnal Smutek z města.¹⁶

1.2.2 Příběhová próza

Zuzanka

1.vydání – Praha: Albatros, 2005, 65 stran

2.vydání – Praha: Albatros, 2006

Ilustrace: Vlasta Baránková

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 7 let

Žánr, druh: publikace pro děti, příběhová próza s dětským hrdinou

Prostředí: malé město poblíž Prahy, Zuzančin domov

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: hodnoty, běžný život

Hlavní postava: Zuzanka

Obsah knihy:

Zuzanka chodí do třetí třídy, školu má docela ráda, také proto, že tam má spoustu kamarádek, se kterými může probrat spoustu důležitých záležitostí, které dívky obvykle mají. Zuzanku také baví kreslení a hezky hraje na klavír. Přestože je holčička neustále v pohybu, například chodí cvičit do Sokola, je poněkud silnější postavy, ale jak říká její maminka: „V životě záleží úplně na jiných věcech, než jak člověk vypadá.“

Kniha obsahuje deset příběhů ze života malé Zuzanky, dočteme se zde mimo jiné o její cestě do Prahy a o tom, jak se tam ztratila, o výletu na vrch Prašník, kde kdysi stával hrad a prý tam straší, o záchraně malého ježka, o účasti na Sokolském sletu a vyhlídkovém letu.¹⁷

Sedmilhář Josífek

1.vydání – Praha: Albatros, 2008, edice Druhé čtení, 70 stran

2.vydání – Praha: Albatros, 2013

3.vydání – Praha: Albatros, 2021

Ilustrace: Markéta Vydrová

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 6 let

Žánr, druh: pro děti a mládež, příběhová próza s dětským hrdinou

Prostředí: hory, horská chata

Jazyk: spisovný

¹⁶ KROLUPEROVÁ, D. *Taje olivového háje*. Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1338-3, s. 7-116

¹⁷ KROLUPEROVÁ, D. *Zuzanka*. Praha: Albatros, 2016. ISBN 978-80-00-03279-5, s. 1-65

Hlavní téma: lhaní

Hlavní postava: Josífek

Obsah knihy:

Josífek chodí do první třídy, nerad poslouchá rodiče, rád si vymýšlí a často i lže. Rodiče s ním mají velké trápení, a tak se rozhodnou, že s jeho lhaním udělají rázný konec a dají synkovi za vyučenou. Jednoho dne měl Josífek narozeniny. Když se vrátil ze školy, hledal dort, který mu maminka slíbila. Ale nenašel jej. Ptal se maminky, kde je jeho dort, vždyť mu ho maminka slíbila. Maminka mu jen řekla, že mu lhala. Chlapec byl v šoku, takhle se maminka nechová, ta přece nikdy nelže. Stejná situace nastala, když se domů vrátil tatínek. Ten Josífkovi slíbil velké nákladní autíčko na ovládání. Také ho však nekoupil a stejně jako maminka jen řekl, že synkovi lhal. Josífek pochopil, že se tak rodiče chovají proto, aby jej potrestali a odnaučili lhaní. Přemýšlel o tom celý večer a doufal, že se z toho rodiče vyspí a bude vše jako dřív. Druhý den celá rodina odjela na jarní prázdniny na hory. Také zde rodiče chlapci několikrát lhali, Josífka velmi trápilo, že na rodiče není žádné spolehnutí a lhaní se odnaučil.¹⁸

Tato kniha má volné pokračování *Josífkův pekelný týden* (Albatros, 2010) a *Josífku, k noze!* (Albatros, 2018)

Já se nechtěl stěhovat!

1.vydání – Praha: Mladá fronta, 2010, edice Už umím číst, 74 stran

Metodika – Druhé čtení, Praha: Mladá fronta, 2014, 23 stran

Ilustrace: Katarína Ilkovičová

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 6 let

Žánr, druh: publikace pro děti, příběhová próza s dětským hrdinou

Prostředí: nové bydliště, nová škola

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: šikana, třídní klima

Hlavní postava: Martin Vokurka

Obsah knihy:

Malý Martin se s rodiči přestěhoval do velkého města a do druhé třídy musí nastoupit v nové škole. Všechno je tu pro něj cizí, spolužáci se mu posmívají, a tak je mu jasné, že bude těžké najít si nové kamarády. Kvůli tomu, že je ve škole nový, a ještě k tomu je nesmělý a přistěhoval se z malého města, se brzy stává obětí šikany svého spolužáka Vaška, jehož chování vůči Martinovi napodobuje i Robin. Již první chvíle v nové třídě jsou velmi nepříjemné, když jej paní učitelka představuje spolužákům, Martinovo příjmení Vokurka je hlavně Vaškovi s Robinem pro smích. Martin musí čelit jejich útokům a budovat si své místo v nové třídě. Postupem času si najde kamaráda Heřmana, kterému nikdo neřekne jinak než Heřmánek. Spolu s Heřmanem a jeho tatínkem se Martin učí lepit modely letadel a létat s nimi. Dalším Martinovým kamarádem se stává Marek, oba chlapce spojuje fotbal, hrají spolu ve školním fotbalovém týmu. Martin se nakonec stává hrdinou školy, když při fotbalovém turnaji pomůže jejich týmu k vítězství.¹⁹

K této knize byla v roce 2014 vydána stejnojmenná metodická příručka pro pedagogy, obsahující rady a tipy, jak s knihou pracovat. Publikace je zacílena na problematiku vyčlenění z kolektivu.

¹⁸ KROLUPEROVÁ, D. *Sedmilhář Josífek*. Praha: Albatros, 2008. ISBN 978-80-00-02166-9, s. 7-70

¹⁹ KROLUPEROVÁ, D. *Já se nechtěl stěhovat!*. Praha: Mladá fronta, 2010. ISBN 978-80-204-2328-3, s. 7-75

Makej, makaku!

1.vydání – Praha: Mladá fronta, 2012, 96 stran

Ilustrace: Petra Cífková

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 8 let

Žánr, druh: publikace pro děti, próza pro děti

Prostředí: zoologická zahrada, město a jeho okolní příroda

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: snaha chytit uprchlé zvíře

Hlavní postava: makak Karel

Obsah knihy:

Děj knihy se odehrává v jednom nejmenovaném městě, jehož součástí je zoologická zahrada, z níž jednoho dne uprchne makak Oli, kterému nikdo neřekne jinak než Karel. Karlovi se podařilo uprchnout ve chvíli, kdy jeho ošetřovatelka paní Vrázová uklouzla v jeho výběhu na banánové slupce a upadla. Makak se zřejmě polekal a pootevřenými dveřmi utekl. Zpráva o uprchnutí makaka se rychle rozšíří po celém městě a informace o této události se objeví i v médiích, jelikož opice ze zoo neutíkají každý den. Chytit makaka chce snad každý obyvatel města, mezi něž patří také dvojčata Lenka a Pavel, jejichž maminka pracuje v místní zoo. Dvojčata navštěvují zoo každý den a mají k chovaným zvířatům velmi blízko, když se dozví o zmizení Karla, přirozeně se o něj začnou strachovat. Makaka se několik dní nedaří chytit, přestože je několikrát spatřen na různých místech, nikdy se zde nezdrží dlouho. Nakonec je to paní Vrázová, díky které makak vlastně uprchnul, kdo jej vrátí zpět do zoo. Karel totiž při svých toulkách po městě a jeho okolí doputoval k chatě paní Vrázové, která sem uprchla před mediálním zájmem o její osobu ve spojitosti s útekem makaka. Jelikož je právě ona jeho ošetřovatelkou, nemá z ní obavu, nechá se od ní nalákat na banán a poté odchytit.²⁰

Knihy je kromě ilustrací Petry Cífkové doplněna o fotografie makaků od Terezy Mrhálkové a o mnoho informací ze života makaků.

Policejní křeček

1.vydání – Praha: Albatros, 2013, edice Druhé čtení, 58 stran

2.vydání – Praha: Albatros, 2019

3.vydání – Praha: Albatros, 2021

Ilustrace: Eva Sýkorová-Pekárková

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 7 let

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádka

Prostředí: Jirkův pokoj, terárium, škola, ulice města

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: splněná přání

Hlavní postavy: chlapec Jirka, křeček Bruno

Obsah knihy:

Dobrodružný příběh o chlapci Jirkovi, který jako útěchu za to, že se mu místo bratříčka narodila sestřička, dostane od dědečka malého křečka jménem Bruno. Bruno se zprvu jevil jako zcela obyčejný křeček. Po nějaké době vyšlo najevo, že mluví, což Jirku velmi šokovalo, ale jelikož věděl, že kdyby o Brunových mluvících schopnostech někomu řekl, byl by buďto za blázna, nebo by vystavil křečka vědeckému výzkumu. A tak to zůstalo

²⁰ KROLUPPEROVÁ, D. *Makej, makaku!*. Praha: Mladá fronta, 2012, ISBN 978-80-204-2638-3, s. 7-94

jen jeho a Brunovým tajemstvím. Bruno toužil po vzdělání, proto jej vzal Jirka jednou do školy, což málem skončilo Brunovou smrtí, když jej chtěl ulovit školníkům kocour Mour. Chlapce i křečka tato zkušenost velice vyděsila, a tak se raději křeček učil jen doma s Jirkou. Naučil se skvěle číst a za pár dní přečetl všechny Jirkovi knihy, a tak mu chlapec začal nosit dědečkovy detektivky. Z těch byl křeček přímo nadšený a toužil se stát detektivem.

Jednoho dne přišel tatínek domů se zprávou, že se v jejich městě rozmohla kriminalita, lidem se začala ztrácet jejich auta. Policie však byla na zloděje krátká. Křeček se rozhodnul, že vezme situaci do svých tlapek, a že zloděje aut vypátrá. Shodou okolností, když šel jednou Jirka po ulici s křečkem v náprsní kapse, zrovna kolem něj zběsile projížděli zloději s právě ukradeným autem. Auto jelo tak rychle, že náraz vzduchu vymrštil Bruna z Jirkovy kapsy přímo na přední sklo ukradeného auta. Bruno držící se stěrače dojel až do opuštěné hájovny, kde zloději schovávali ukradená auta. Když se další den zloději vydali ukrást další auto, překazil jim to Bruno díky tomu, že zavolal mobilním telefonem jednoho ze zlodějů policii, která pak chytila zloděje přímo při činu.²¹

Na tuto knihu volně navazují další příhody policejního křečka, a to pod názvy *Policejní křeček a zámecký zloděj* (Albatros, 2017, 2.vyd. 2021) a *Policejní křeček a záhadná záměna* (Albatros, 2022).

Kouzelná aktovka

1.vydání – Praha: Albatros, 2015, edice Druhé čtení, 75 stran

2.vydání – Praha: Albatros, 2021

Ilustrace: Vlasta Baránková

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 7 let

Žánr, druh: publikace pro děti, příběhová próza se znaky pohádky

Prostředí: Viktorův domov, škola, zámecký park

Jazyk: spisovný, hovorový

Hlavní téma: svědomí, podvádění, poctivost

Hlavní postava: Viktor

Obsah knihy:

Viktor byl žákem druhé třídy, do školy chodil docela rád, ale někdy ho to tam nebavilo. Například když musel v písance opisovat dlouhá slova, tehdy dělával často chyby. Do školy i ze školy chodíval Viky obvykle se svým nejlepším kamarádem Hugem.

Jednoho dne, když se chlapci vraceli ze školy, rozhodli se, že se půjdou podívat k blízké říčce Juhyňce, do které se podle slov paní učitelky vrátili raci. Nejprve chlapci pozorovali řeku z bezpečné vzdálenosti, jenže žádné raky neviděli. Viky se odhodlal jít blíž, jenže bylo po dešti, břeh byl rozbahněný, a tak se stalo, že Viktorovi ujely nohy a on se řítí ze břehu do vody. V poslední chvíli se chytil větve stromu. Hugo mu duchapřítomně přispěchal na pomoc. Viktorovo oblečení a aktovka, kterou měl celou dobu na zádech, byly silně znečištěné od bláta. Viky se snažil aktovku očistit, ale nebylo to nic platné. Navíc zjistil, že je ve švu aktovky díra, která se vlivem pádu ještě zvětšila.

Chlapci se vraceli domů, Viky se bál, že se bude maminka moc zlobit kvůli uspiněnému oblečení, zničené aktovce, a také kvůli tomu, že se mohl Viky i utopit. Když procházeli parkem, uviděli sedět na lavičce dva podivné pány, vypadali jako by vyskočili ze starého filmu. Měli černé obleky a na hlavě klobouk. Jeden z pánů měl knír. Druhý měl na klíně aktovku. Úplně stejnou aktovku jako měl Viky. Jeden z mužů řekl tomu

²¹ KROLUPPEROVÁ, D. *Policejní křeček*. Praha: Albatros, 2013. ISBN 978-80-00-03264-1, s. 7-58

druhému, že by Viky potřeboval novou aktovku, protože ta jeho je zničená. Druhý muž tedy podal svou aktovku udivenému Viktorovi, který si ji vzal. Nato se muži zvedli z lavičky a odešli.

Od události s aktovkou uběhlo pár dní, chlapci si po škole chodili zahrát fotbal. Jednoho dne přišel Viktor domů z hřiště až k večeru. Toho dne se vůbec nepodíval na učení a zapomněl i na to, že měli za úkol dodělat cvičení z matematiky. Druhý den ráno ve škole si to uvědomil a polekal se. Když se však podíval do pracovního sešitu, cvičení bylo dopsané. Bylo psané jeho rukopisem, ale úhledněji a bez chyb a škrtnutí. Viky si postupem času uvědomil, že je jeho nová aktovka kouzelná. Párkrát schválně nenapsal domácí úkol, aby si kouzelnou moc aktovky vyzkoušel. Vždy byl domácí úkol pečlivě vypracován. Viky si moc pochvaloval, že už nemusí dělat žádné úlohy. Se svým tajemstvím se svěřil Hugovi. Ten mu nejprve nevěřil, ale i on uvěřil, když i jemu aktovka úkol vypracovala. Jenže Hugo v tom cítil nějakou nekalost, bál se, že to nebude jen tak. A tak už nikdy kouzla nevyužil, raději si psal úkoly poctivě sám.

I Viktora postupem času začalo tížit svědomí, protože věděl, že podvádí rodiče i paní učitelku. Také si uvědomoval, že to není fér vůči ostatním dětem, které se poctivě připravují. Zjistil také, že když úkoly nevypracuje sám, vystavuje se nebezpečí, že jej paní učitelka odhalí, když se bude ptát, jak při úkolu postupoval. Jednoho dne se rozhodnul, že aktovku vrátí. Vydali se tedy s Hugem do parku, kde už na ně čekali ti podivní pánové, kteří jim kouzelnou aktovku dali. Viky jim aktovku vrátil a oni mu dali zpátky tu jeho, byla očištěná a zašitá. Od té doby už Viktor nikdy nepodváděl.²²

Ztracená náušnička

1.vydání – Praha: Albatros, 2016, edice První čtení, 60 stran

2.vydání – Praha: Albatros, 2021

Ilustrace: Lenka Vybíralová

Věková kategorie: vhodné pro začínající čtenáře

Žánr, druh: publikace pro děti, příběhová próza pro děti

Prostředí: městečko a jeho okolí

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: šťastná náhoda

Hlavní postavy: dívka Natálka, straka, paní s fialovým kloboukem, slečna Veronika, mladík Jirí

Obsah knihy:

Knihou vypráví krátký příběh o jedné ztracené náušnici. Dívka Natálka nosila náušnice ve tvaru pomněnky. Tyto náušnice se v její rodině dědily z generace na generaci, a tak si jich dívka náležitě považovala a nikdy je nesundávala. Jednoho dne, když se chystala do školy, si dívka oblékala mikinu přes hlavu a náušnice v pravém uchu se zadrhla o látku. Když pak holčička zatáhla za mikinu, náušnice povolila a otevřela se. Natálka si toho však nevšimla, protože byla ještě rozespálá. Když potom odcházející Natálka mávala mamince do okna, zachytila lem rukávu o rozepnutou náušnici a ta spadla na zem pod velký strom, na kterém měla hnízdo straka. Ta si blýskavého šperku rychle všimla a slétla pro něj na zem. Přinesla náušnici do hnízda, kde byla její mláďata, která se o náušnici začala hádat a přetahovat, až ji vyhodila z hnízda na zem.

Jenže tou dobou pod stromem procházela paní s velkým fialovým plstěným kloboukem, na kterém se padající náušnice zachytila. Tato paní šla právě do kavárny, kde měla schůzku se svou přítelkyní. V kavárně sundala klobouk z hlavy a pověsila jej na

²² KROLUPEROVÁ, D. *Kouzelná aktovka*. Praha: Albatros, 2015. ISBN 978-80-00-03822-2, s. 7-75

věšák. V tu chvíli se náušnice z klobouku uvolnila, sklouzla na šálu visící pod kloboukem a zachytila se na ní. Šála patřila slečně Veronice, která se právě měla k odchodu z kavárny. Ta si dala šálu kolem krku a vydala se ven, na procházku do aleje. Zvažovala důležité rozhodnutí, neboť ji její přítel Jiří požádal o ruku a ona nevěděla, zda si jej chce vzít. Když šla alejí, zvednul se silný vítr a odnesl jí šálu. Veronika to považovala za špatné znamení, které jí naznačuje, aby si Jiřího nebrala.

Vítr donesl šálu až k silnici, kudy právě projížděl na kole právě Jiří, který byl v sousedním městě koupit snubní prstýnek pro Veroniku. Když uviděl vznášející se šálu, ihned poznal, že patří jeho dívce. Slezl z kola a rozeběhl se za šálou. Zachycenou šálu pak přinesl Veronice na schůzku. Když dívka šálu předával, uvědomila si, že je to dobré znamení, když šálu našel právě její Jiří a rozhodla se vzít si jej za muže. Náušnice byla celou dobu zachycená v šále, ale ve chvíli, kdy si ji Veronika opět dala kolem krku, spadla na zem. Bylo to znovu pod stračím hnízdem. Ale straka již nestačila náušnici sebrat, Natálka vracející se ze školy byla rychlejší.²³

Polštářoví podvodníci

1.vydání – Praha: Mladá fronta, 2018, 96 stran

Metodika práce s textem – Praha: Mladá fronta, 2019, 96 stran

Ilustrace: Ivona Knechtlová

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 8 let

Žánr, druh: publikace pro děti, příběhová próza se znaky pohádky

Prostředí: babiččin dům, škola, domov, TV studio

Jazyk: hovorový

Hlavní téma: podvádění, lhaní, svědomí

Hlavní postava: Tamara

Obsah knihy:

Tamara je na letních prázdninách u babičky, která bývala učitelkou českého jazyka a literatury. Snaží se přivést svou vnučku ke čtení knih, a tak jí vnutí knihu Julese Verna. Tamara si knihu s nelibostí vezme a jde si ji číst na půdu, která je plná krabic, kufrů a skříní. Dívka sem moc ráda chodí hledat poklady. Tentokrát si sem ovšem přišla číst. Jenže u toho dlouho nevydržela, kniha jí vůbec nezaujala, a tak jí odložila a šla na průzkum půdy. Našla igelitový pytel, ve kterém bylo něco měkkého. Zjistila, že je to velký péřový polštář. Přestože byl trochu cítit zatuchlinou, líbil se jí a lákalo jí dát si jej pod hlavu. A tak si jej vzala do pokoje a těšila se, až půjde večer spát. Před spaním ještě jednou dala šanci té nudné knížce od babičky, ale ani tentokrát se do ní nezačetla. Strčila jí tedy pod polštář a šla spát.

Ráno u snídani se jí babička zeptala, jak se jí knížka líbila. Tamara, aniž by přečetla jedinou stránku, začala babičce popisovat děj knihy jako by jí četla několikrát. V té chvíli si uvědomila, že ji vůbec nečetla, a že za to jistě může ten polštář, protože je jistě kouzelný. Po návratu domů a do školy dívka své tajemství svěří spolužačce Báře. Obě dívky se pomocí polštáře naučí všechny učebnice nazpaměť. Tamara se dokonce přihlásí do televizní soutěže, kde je hlavní výhra cesta kolem světa. Tu však nevyhraje, a nakonec o polštář dokonce přijde, když jí jej ukradne vychytralý spolužák Dušan.²⁴

²³ KROLUPPEROVÁ, D. *Ztracená náušnička*. Praha: Albatros, 2016. ISBN 978-80-00-04507-8, s. 7-60

²⁴ KROLUPPEROVÁ, D. *Polštářoví podvodníci*. Praha: Mladá fronta, 2018. ISBN 978-80-204-4988-7, s. 7-93

Na rozcestí ke štěstí/na rozcestí od štěstí

1.vydání – Praha: Portál, 2019, 128 stran

Ilustrace: Michaela Bergmannová

Věková kategorie: mladší školní věk

Žánr, druh: publikace pro děti, příběhová próza s dětským hrdinou

Prostředí: Jirkův domov, škola, hřiště,

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: lenost, pýcha, lakomství, závist, vztek, nestřídmost, lhostejnost, ponaučení z chyb

Hlavní postava: Jirka

Obsah knihy:

Tato dvojkniha obsahuje didaktické (etické) příběhy s poučením. První kniha prostřednictvím jednoduchých zážitků, které jsou dětem důvěrně známe z jejich prostředí, seznamuje čtenáře se sedmi největšími lidskými špatnostmi. Každý z příběhů je zasazen do dětského světa, odehrává se v rodině nebo dětském kolektivu. Druhá kniha obsahuje také sedm příběhů se stejnými hrdiny, ale hlavní hrdina se tentokrát zachová jinak, tak jak by se zachovat správně měl.

Tématem prvního příběhu je pýcha. Jirka byl veselý chlapec, který chodil do třetí třídy. Nejraději trávil čas ježděním a skákáním na koloběžce. Jednou odpoledne se Jirka v zámeckém parku učil výskoky na koloběžce. Všiml si jej zámecký správce a pověděl mu, že i ve skákání na koloběžce se pořádají závody. Také mu řekl, že je šikovný a když bude trénovat, mohl by se takových závodů zúčastnit. Jirka poctivě trénoval několik týdnů. Pak nastal den, kdy se konaly závody, na kterých se Jirka umístil třetí. Vzhledem k tomu, že byl Jirka nejmladším soutěžícím, požádal jej o rozhovor reportér místní televizní stanice. Večer se Jirka objevil v televizních zprávách. Najednou byl slavný, všichni jej chválili a Jirka zpychnul, úspěch mu stoupl do hlavy. Najednou mu bylo zatěžko pomáhat při domácích pracích, odmítnul kamaráda Adama, když s ním chtěl jít na ryby. Domácí úkoly psal ledabyly a pak nedokázal přijmout upozornění na svou chybu. Také neustále mluvil o sobě a o svém úspěchu na koloběžce.

V první verzi příběhu se Jirka zamyslel nad svým chováním a uvědomil si své chyby. Opravdu stále mluvil jen o sobě. Začal se zajímat o své kamarády, doma bez řečí pomohl s domácími pracemi. Maminka měla radost, když jí dal zkontrolovat bezchybně napsaný domácí úkol. Z kůlny vytáhl starý rybářský prut, zazvonil u Adama a poprosil jej, zda by s ním šel na ryby.

Ve druhé verzi příběhu si Jiřík svoje chyby neuvědomil, myslel si, že jsou všichni proti němu, protože mu závidí úspěch. Chtěl kamarádům i rodičům ukázat, že je na koloběžce opravdu skvělý, toužil stále po jejich uznání. A tak se rozhodnul nacvičit na koloběžce nové triky, všechny pozvat na hřiště a ukázat jim, že je nejlepší. Jenže při jednom z triků se přestal soustředit, ztratil vládu nad řízením a spadnul. Udělal si komplikovanou zlomeninu nohy.

Po každém příběhu následují otázky k příběhu a také obecné otázky k tématu, kterému se příběh věnoval.²⁵

²⁵ KROLUPPEROVÁ, D. *Na rozcestí ke štěstí/na rozcestí od štěstí*. Praha: Portál, 2019. ISBN 978-80-262-1465-6, s. 4-128

Vánoční tramvaj

1.vydání – Praha: Albatros, 2019, edice První četní, 52 stran

Pracovní sešit – Praha: Albatros, 2019, 16 stran

Ilustrace: Lucie Dvořáková

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné pro začínající čtenáře

Žánr, druh: publikace pro děti, příběhová próza s dětským hrdinou

Prostředí: Vítkův domov, město, tramvaj

Hlavní téma: kouzlo Vánoc

Hlavní postava: Vít'a

Obsah knihy:

Vít'a chodí do první třídy. Bydlí s maminkou a tatínkem v domě poblíž točny tramvají. Tramvaje má Vít'a moc rád. Několikrát denně se dívá z okna a pozoruje je. Nejraději má tramvaj číslo 20, protože s ní jezdí k babičce. Příběh se odehrává v předvánočním čase. Chlapec se těší nejen na Ježíška, ale také na tatínka, který už dlouhou dobu pracuje daleko za mořem. Vít'a se maminky jednoho dne zeptal, zda jezdí Ježíšek tramvají, maminka mu neurčitě odpověděla. Druhý den, když se Vít'a díval opět z okna na tramvaje, uviděl řidiče tramvaje, jak nese svou svačinu k zasněženému keři, pokládá ji na zem, jako by s někým mluví a pak zase odchází. Tato situace se po několik dní opakovala. Později vyšlo najevo, že se ve křoví ukrývá opuštěný pes, kterého se chystá odvézt městská policie do útulku. Vít'a prosil maminku, aby si pejska vzali domů, ale ta s tím nesouhlasila.

Nastal den, kdy se měl konečně tatínek vrátit domů, ale kvůli tropické bouři nesměla letadla létat. Maminka s Vít'ou se vydali koupit vánoční stromek. Jeli tramvají do centra města, koupili stromek a jeli opět zpátky domů. Na stanici tramvaje bylo mnoho lidí, také tramvaj, kterou jeli domů, byla přeplněná. Stromek byl těžký, proto jej maminka musela držet oběma rukama. A tak se stalo, že když se maminka v tramvaji podívala po Vít'ovi, chlapec tam nebyl. Maminka se polekala, na poslední chvíli vyskočila z tramvaje, dveře se zavřely a tramvaj odjela. Vánoční stromek zůstal v tramvaji. Maminka na zástavce hledala svého synka, ale marně. Vít'a byl v odjíždějící tramvaji, jen se nestihl k mamince davem lidí protlačit. Maminka hledala chlapce na zastávce, přispěchali jí na pomoc strážníci, kteří ihned vysílačkou vyhlásili po Vít'ovi pátrání. Chlapec v odjíždějící tramvaji nevěděl, co si počít. Najednou mu tajemný hlas řekl, aby se nebál a jel až na konečnou, což byla točna u jejich domu. Vít'a hlas poslechnul. Když pak vystoupil, chtěl počkat na maminku. Mezitím však domů dorazil z letiště tatínek, tropická bouře skončila a letadla opět mohla létat. Bylo mu divné, že doma nikoho nezastihl. Maminka mu ještě k tomu nebrala telefon, protože si ho zapomněla v práci. Když se podíval z okna, uviděl svého synka a šel mu naproti. Právě v té chvíli se chystali strážníci odvézt do útulku toulavého psa, kterého krmil řidič tramvaje. Tatínek to uviděl a rozhodl se, že si psa vezmou domů. Po chvíli přivezli strážníci i uplakanou maminku. Všechno dobře dopadlo a Vít'a byl od té doby přesvědčený, že Ježíšek skutečně jezdí tramvají, koho jiného by přece byl ten tajemný hlas v tramvaji.²⁶

Zprávy z pelíšku

1.vydání – Praha: Mladá fronta, 2019, 64 stran

2.vydání – Praha: Mladá fronta, 2021

Ilustrace: Ivona Knechtlová

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 6 let

Žánr, druh: publikace pro děti, próza pro děti

²⁶ KROLUPPEROVÁ, D. *Vánoční tramvaj*. Praha: Albatros, 2019. ISBN 978-80-00-05690-6, s.8-52

Prostředí: prostředí přirozené pro život psa v rodině

Jazyk: hovorový

Hlavní téma: místo, kam patřím; bezpečí domova, rodina

Hlavní postava: štěně Daři

Obsah knihy:

Knihy je psána v ich formě, je to vyprávění štěně jménem Daři o tom, jak bylo nalezeno jistým velkým tvorem, jak jej tvor vzal do svého doupěte, dal mu najíst a napít, poskytnul mu pelíšek a štěně u něj už zůstalo. Důležité informace o lidském životě poskytla štěněti sousedovic fenka Embla, která mu vysvětlila, že lidské smečce se říká rodina, svým štěňatům říkají lidé děti a mnoho dalšího. Daři se jednoho dne při procházce v parku vytrhne své majitelce z ruky a utíká za neodolatelným pachem v křoví. A tak se stane, že ztratí. Dostane strach, že už svou lidskou smečku nikdy neuvidí. Naštěstí vše dopadne dobře a Daři se znovu shledá s rodinou.²⁷

Labutí dům

1.vydání – Praha: Mladá fronta, 2021, 180 stran

Ilustrace: Eva Chupíková

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 8 let

Žánr, druh: publikace pro děti, příběhová próza s dětským hrdinou

Prostředí: Praha 20. léta 20. století, krejčovský salón, kavárna

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: plnění vlastních snů, cílevědomost, pokora

Hlavní postava: dívka Rézi

Obsah knihy:

Děj knihy se odehrává v době první republiky, což napovídá i podtitul knihy „Svět prvorepublikových snů“. Leitmotivem knihy se stala móda, pro kterou je již od malička zapálená hlavní hrdinka Rézi, která v polovině dvacátých let vyrůstá pod láskyplným dohledem své ovdovělé maminky v pavlačovém domě na pražském Žižkově. Matka Rézi od mala vštěpuje, že poctivou prací a pílí se člověk může vypracovat. Zásluhou vlastní přičinlivosti, zděděného talentu i souhrou několika šťastných náhod se Rézi stane úspěšnou módní návrhářkou. Kromě Rézi si v knize plní své sny i další dvě postavy, jednou z nich je Pavel, který touží být automobilovým konstruktérem. Také Magdalena má svůj sen, a tím je studium medicíny.²⁸

Děvčátko a velký černý pes

1.vydání – Praha: Albatros, 2022, 58 stran

Ilustrace: Tereza Konupčíková

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 7 let

Žánr, druh: publikace pro děti, příběhová próza s dětským hrdinou

Prostředí: horské pastviny, ovocné sady, přímořské městečko

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: odvaha, síla odhodlání

Hlavní postavy: dívka Marika, velký černý pes

Obsah knihy:

²⁷ KROLUPPEROVÁ, D. *Zprávy z pelišku*. Praha: Mladá fronta, 2019. ISBN 978-80-204-5428-7, s. 5-60

²⁸ Labutí dům – Daniela Krolupperová | Databáze knih. *Knihy* | *Databáze knih* [online]. © 2021 [cit. 2022-10-24]. Dostupné na WWW: <<https://www.databazeknih.cz/knihy/labuti-dum-481817>>

Dívka Marika je sirotek, žije u své tety ve vesnici vysoko v horách. Jednoho dne zahlédne nedaleko od vesnice velkého černého psa, který je velmi vyhublý a vystrašený. Začne mu nosit jídlo a budovat si u psa důvěru. Jednou, když opět bere v kuchyni jídlo pro psa, ji přistihne teta, velmi se rozčílí a ve vzteku Mariku vyhání z domu. Marika si vezme jen pár svých věcí po mamince a odchází. Rozhodne se vydat na dalekou cestu k moři, o kterém jí maminka vždy vyprávěla a kde žila předtím, než po smrti Maričina tatínka odešla do hor. K Marice se přidává i velký černý pes, který si na dívku zvykl. Již na počátku cesty dívce zachraňuje život, když na ni zaútočí vlk. V průběhu putování Marika a její čtyřnohý přítel pomáhají pasákům ovcí hledat zatoulané ovce, za což dostávají jídlo a mohou bezpečně přenocovat.

Později se Marika dostává do kraje, který je poset ovocnými sady. Také zde jsou dívka a její pes velkým přínosem, když jednou v noci přistihnou při krádeži bandu zlodějů, která kraj sužuje svými nájezdy na ovocné sady. Maričino putování končí v malém přímořském městě, kde se dívka živí prací na tržišti a bydlí u jedné hodné paní. Jednoho dne Marika zjistí, že ji pozoruje nějaký muž, dívka se před ním snaží skrýt v úzkých uličkách města, ale muž ji po chvíli najde. Věrný černý pes však na muže nezaútočí. Cítí, že není zlý, a že má k Marice blíž, než se zdá. Onen muž je Maričin otec, který údajně zahynul na daleké plavbě.²⁹

1.2.3 Pohádka

Putování za nejmocnějším kouzlem

1.vydání – Praha: Portál, 2007, 56 stran³⁰

2.vydání – Praha: Portál, 2015

Ilustrace: Edita Plicková

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 8 let

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádka

Prostředí: lesní království, Místo, odkud není návratu, královský palác

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: sebedůvěra, sebevědomí, přátelství

Hlavní postava: Josefínka

Obsah knihy:

Napínavý příběh holčičky Josefinky, která najde zvláštní prstýnek. Kamínek v něm tvoří zakletá slza, která jednou za sto let roztaje. Pokud roztaje jinde než na prvním nádvoří zámku lesní pohádkové říše, zastaví se běh vody a uschne celý les. Prstýnek patří královně, té ho však může vrátit jen dobrý člověk. Josefínka musí cestou překonávat mnoho nástrah, které se jí daří zdolát díky své vnitřní laskavosti a přátelství k pohádkovým bytostem. Během putování Josefínka potkává moudrou čarodějnici, zlé stébelnice, přátelské mluvící kameny, sobeckou upovídanou bažinu a jiné. Dívka zjistí, že jak obrovskou sílu má myšlenka, pochopí také, že když uvěří ve své schopnosti, dokáže skoro všechno na světě. Nejmocnějším kouzlem je sebedůvěra a přátelský postoj k ostatním.

²⁹ KROLUPEROVÁ, D. *Děvčátko a velký černý pes*. Praha: Albatros, 2022. ISBN 978-80-00-06821-3, s. 7-58

³⁰ KROLUPEROVÁ, D. *Putování za nejmocnějším kouzlem*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0975-1, s. 1-53

Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě

1.vydání – Praha: Mladá fronta, 2009, 176 stran

2.upravené vydání – Praha: Mladá fronta, 2016 ³¹

Ilustrace: Markéta Vydrová

Věková kategorie: předškolní věk, vhodné od 5 let

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádky

Prostředí: dětský pokoj, přirozené prostředí, ve kterém pohádkové postavy žijí

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: etická výchova

Hlavní postavy: sourozenci Kačenka a Vašík

Obsah knihy:

V knize probíhají souběžně dva děje. Jedním z nich je vyprávění o sourozencích Kačence a Vašíkovi, kteří se někdy lépe a někdy hůře starají o své hračky a o pořádek ve svém společném dětském pokoji. V tomto ději dále vystupují jejich hračky, které v noci a v nepřítomnosti dětí ožívají. Jejich hlavním představitelem je starý ošuntělý plyšový pejsek, který zároveň vystupuje jako mentor slušného chování vyprávějící hračkám pohádky s poučným koncem. Pejskovo vyprávění je druhým dějem knihy. V jeho pohádkách vystupují klasické pohádkové bytosti jako drak, obr, princezna, ale také zcela netypické pohádkové postavy, například ztracené ponožky a kaktusy.

Spoluautorem knihy je spisovatel Miloš Kratochvíl. Kniha byla inspirována Eliškou Haškovou Coolidge, která je mimo jiné lektorkou společenského chování, o němž kniha pojednává. Cílem autorů knihy bylo prostřednictvím pohádek seznámit děti již předškolního věku se zásadami slušného chování. O každé zásadě slušného chování pojednává krátká pohádka. Kniha je členěná na oddíly, pro inspiraci rodičů či pedagogů předčítajících dětem následují po každé pohádce návodné otázky související s tématem pohádky. Dále pak shrnutí k danému tématu, krátká básnička, a nakonec vtipný test znalostí.

Bubáček

1.vydání – Praha: Albatros, 2011, edice První čtení, 61 stran

2.vydání – Praha: Albatros, 2019

3.vydání – Praha: Albatros, 2021

Ilustrace: Lucie Dvořáková

Věková kategorie: mladší školní věk, pro začínající čtenáře

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádky

Prostředí: dětský pokoj, les

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: přátelství, dětská fantazie

Hlavní postavy: Lukáš, Bubáček

Obsah knihy:

Lukáš byl chlapec, který chodil do školky. Měl moc rád pohádky o strašidlech, a tak mu maminka každý večer před spaním četla pohádkové knížky. Jednoho večera, když se Lukáš chystal do postele, mu maminka řekla, že dnes mu pohádku číst nebude, protože všechny knížky o strašidlech, které měli doma, již přečetli. Lukáš se vyděsil, že už nejsou žádné pohádky, které ještě neslyšel. Maminka jej uklidnila, řekla mu, že existuje ještě mnoho pohádek, které Lukáš nezná, ale musí pro ně dojít zítra do knihovny. Ale chlapec

³¹ KROLUPEROVÁ, D. a KRATOCHVÍL, M. *Draka je lepší pozdravit*. Praha: Mladá fronta, 2009, 2016. ISBN 978-80-204-3846-1, s. 1-174

nechtěl jít spát bez pohádky, a tak poprosil maminku, aby si nějakou pohádku o strašidle vymyslela. Maminka zprvu říkala, že to zřejmě nezvládne, nikdy totiž žádnou pohádku nevymýšlela. Ale nakonec ji Lukáš přemluvil a maminka se dala do vypravování.

Vyprávěla mu pohádku o malém Bubáčkovi, chlapci se její příběh moc líbil a spokojeně po něm usnul. Když přišel druhého dne ze školky, tatínek si s ním kreslil. Po chvíli Lukáše napadlo, že by mu tatínek mohl nakreslit toho Bubáčka, o kterém maminka večer vyprávěla. Tatínek jej tedy nakreslil, Lukášek se radoval, že má svého Bubáčka. Celé odpoledne si s nakresleným Bubáčkem povídal a ukazoval mu svoje hračky. Večer si dal obrázek na noční stolek, popřál Bubáčkovi dobrou noc a těšil se, že si s ním ráno bude zase povídat.

Když se však ráno vzbudil, papír byl prázdný. Lukáš byl smutný a nechápal, co se stalo, kam jeho Bubáček zmizel. Myslel si, že jej nechal zmizet nějaký zlý čaroděj. Možná se ale Bubáčkovi na prázdném papíru nelíbilo, a proto odešel někam jinam. Chlapec mu tedy namaloval postýlku, aby měl kde spát, hrušku, aby neměl hlad a stavebnici, aby si měl s čím hrát, kdyby se náhodou vrátil. Pak už musel jít do školky. Celé dopoledne ve školce přemýšlel o svém zmizelém Bubáčkovi.

Když se vrátil domů, Bubáček na papíru stále nebyl, ale hruška byla sněžená a z kostek byla postavená vysoká věž. Najednou Lukáš uslyšel tichý hlas. Chlapec se rozhlížel po pokoji, odkud hlas vychází. Pak si všimnul, že se cosi hýbe ve škvíře mezi nočním stolem a postelí. Byl to Bubáček, který sem spadnul, když hledal zakutálenou kostku ze stavebnice. Lukášek jej vyprostil a udiveně si jej prohlížel. Pochopil, že jeho nakreslený Bubáček ožil. Bubáček a Lukáš se stali nerozlučnými kamarády.³²

Na knihu *Bubáček* navazují volná pokračování *Bubáček a Myšošlap* (Albatros, 2013, 2.vyd. 2021), *Jak Bubáček potkal Bubáka* (Albatros, 2016, 2.vyd. 2021), *Bubáček a klobouková víla* (Albatros, 2020) a *Bubáček a zlobivá závěj* (Albatros, 2021). V roce 2017 byla vydána audiokniha pod názvem *3xBubáček*, kterou namluvila Ilona Csáková.

Zmizelá škola

1.vydání – Praha: Albatros, 2011, 50 stran

2.vydání – Praha: Albatros, 2014

Ilustrace: Eva Sýkorová-Pekárková

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 6 let

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádky

Prostředí: Ondrův domov, pohádkový svět

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: škola není jen učení, jsou to lidé, které mám rád

Hlavní postava: Ondra

Obsah knihy:

Ondra chodí do první třídy, do školy chodí spíše nerad, hlavně kvůli čtení a psaní. Jednoho rána, když se loudal přes park do školy, přemýšlel o tom, proč vůbec existuje škola, a také jej napadlo, jaké by to bylo, kdyby škola zmizela. Najednou uviděl sedět na kameni pod tisem malého panáčka. Byl to černokněžník Zlobyrád, který plnil jen taková přání, která přinesou něco zlého. Ondra vyslovil přání, aby zmizela škola. Černokněžník jeho přání splnil, zmizela škola, školní hřiště i školní zahrada. Na místě školy byl najednou jen trávník. K Ondrově nelibosti však zmizeli i všichni učitelé a pan školník. Chlapci bylo učitelů i pana školníka líto, a hlavně mu bylo líto paní školníkové, která se toho dne zrovna vrátila z lázní a neměla najednou kde bydlet a ani neměla svého manžela.

³² KROLUPEROVÁ, D. *Bubáček*. Praha: Albatros, 2011. ISBN 978-80-00-02834-7, s. 7-61

Ondra se se svým tajemstvím svěřil kamarádu Kryštofovi. Spolu vyhledali černokněžníka Zlobyráda a požádali jej, aby kouzlo zrušil. Ke zrušení kouzla však bylo potřeba vratného prstenu, který ale Zlobyrád ztratil. Chlapci se nabídli, že prsten najdou. Museli však kvůli tomu do pohádkového světa. Díky labutímu expresu viděli na cestě do Města černokněžníků z výšky celou pohádkovou říši. Ve Městě černokněžníků chlapci vyhledali Ztráty a nálezy, kde jim ale vratný prsten odmítli vydat, mohli jej dát jen jeho majiteli. Chlapci se tedy vydali hledat Zlobyráda, pokud jsou ve Městě černojněžníků, pak by tu měl být i Zlobyrád. Skutečně jej našli a řekli mu, kde je jeho prsten. Zlobyrád si prsten ve ztrátách a nálezech vyzvednul. Ale školu se mu na zem vrátit příliš nechtělo, nepřišlo mu to jako zlé kouzlo. Chlapci mu museli slíbit, že budou ve škole pořádně zlobit. Zlobyrád další den ráno vrátil školu na své místo. Když děti viděli, že je jejich škola opět na svém místě, byly moc rády, dokonce i ty, které stejně jako Ondra chodily do školy nerady.³³

Dráček Mráček

1.vydání – Praha: Mladá fronta, 2012, 54 stran

Ilustrace: Andrea Tachezy

Věková kategorie: předškolní věk, vhodné od 4 let

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádky

Prostředí: příroda, škola, byt

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: přátelství

Hlavní postavy: dráček Mráček, chlapec Míša

Obsah knihy:

Knih vypráví o ročním soužití prvňáčka Míši s dráčkem Mráčkem, který se díky své neposlušnosti dostal z pohádkové říše do světa lidí. Na konci vánočních prázdnin sáňkoval Míša se svými kamarády na kopci za městem. Cestou domů zaslechl tiché dvojhlásné hudrování. Když se sklonil, uviděl pod stromem maličkou ještěrku. Podivil se tomu, protože ještěrky obvykle v zimě spí. A tahle ještěrka měla ještě k tomu dvě hlavy a malá křídla. Po chvíli však vyšlo najevo, že nejde o ještěrku, ale o dračí mládě, které uteklo mámě dračici ze sluje a kouzelnou pěšinkou se dostalo do světa lidí. Když se ale chtělo vrátit zpátky, kouzelná pěšinka zmizela, protože se objevuje jen o Vánocích. Míša dráčkovi nabídnul, že může ten rok přechkat u něj doma v teráriu. Dráček Mráček zažívá u Míši různá dobrodružství a poznává lidský svět, který je pro něj vzhledem k jeho velikosti a zvědavosti mnohdy dost nebezpečný.³⁴

O modrém světle

1.vydání – Praha: Portál, 2014, edice První čtení, to nic není, 79 stran

Ilustrace: Michaela Bergmannová

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 7 let

Žánr, druh: publikace pro děti, próza pro děti, pohádka

Prostředí:

1.děj: dětský pokoj, knihkupectví

2.děj: prostředí přirozené pohádkovým postavám

Jazyk: spisovný

³³ KROLUPPEROVÁ, D. *Zmizelá škola*. Praha: Albatros, 2011. ISBN 978-80-00-03463-8, s.7-50

³⁴ KROLUPPEROVÁ, D. *Dráček Mráček*. Praha: Mladá fronta, 2012. ISBN 978-80-204-2643-7, s. 5-54

Hlavní téma: pozitivní motivace

Hlavní postavy:

1.děj: Otík

2.děj: chasník Jaromír

Obsah knihy:

Knihou se prolínají dva děje, jeden je z reálného života a druhý pohádkový. První děj vypráví o Otíkovi, který velmi nerad četl. Rád však poslouchal, když mu četla maminka, babička nebo jeho starší sestra Alenka. Maminka však věděla, že je důležité, aby četl on sám. Když měl Otík narozeniny, vzala jej maminka do knihkupectví, aby si vybral knihu, která se mu bude líbit. Knihkupec se chlapce zeptal, co jej zajímá, o čem by si rád přečetl knížku. Otík odpověděl, že by ho moc zajímalo, co je to modré světlo, které svítí noc, co noc v okně jednoho z domů naproti přes ulici, kde bydlí. A tak mu knihkupec dal knihu *O modrém světle*. Otík byl moc nadšený, doma se ihned dal do čtení, ale vůbec mu to nešlo, zadržával, a tak poprosil sestru Alenku, aby mu četla.

Otíkova knížka vyprávěla o zlém černokněžníkovi, který byl již starý a téměř slepý. Často se mu stávalo, že něco rozbil. Když jednou rozbil i vzácnou křivuli s kouzelným lektvarem, velice se rozčílil a v té zlobě zlým kouzlem ukradnul zrak mladému chasníkovi Jaromírovi, který žil sám se svým psem Rekem a spolu se starali o stádo krav a celé hospodářství. Právě ve chvíli, kdy oslepnul, byl se svým stádem na pastvinách daleko od své chalupy, netušil, co se mu to stalo a jak se dostane domů. Naštěstí měl Reka, který byl chytrý a svému pánovi věrný, Jaromír se jej chytl a Rek ho dovedl z pastvin domů. Černokněžník se radoval, že opět vidí jako za mlada, zato Jaromír byl zdrcen. Vzpomněl si však na svoji starou chytrou pratetu, která bydlela ve vedlejší vesnici. Jaromír doufal, že mu prateta pomůže. Vydali se tedy s Rekem na cestu.

Prateta poslala Jaromíra ke kořenářce. Ta pochopila, že chasník přišel o zrak zlým kouzlem, které na něj seslal starý černokněžník. Aby bylo kouzlo zlomeno, je potřeba najít zaklínadlo, které kořenářka sama neznala, a tak Jaromíra poslala za mudrcem. Mudrc zaklínadlo znal a rád by jej chasníkovi prozradil, jenže aby zaklínadlo působilo, bylo nutné, aby jej Jaromír sám přečetl, ale ten byl slepý. K tomu, aby slepý viděl, je třeba modré světlo. Mudrc jej poslal za mužem, který dává sklu kouzelnou moc. Tento muž vyrobil svítlnu, která dávala modré světlo. Jaromír díky ní přečetl zaklínadlo a tím se mu vrátil zrak.³⁵

Polární pohádka

1.vydání – Praha: Portál, 2017, edice První čtení, to nic není, 80 stran

Metodická příručka – Praha: Mladá fronta, 2019, 64 stran

Ilustrace: Michaela Bergmannová

Věková kategorie: předškolní věk, vhodné od 7 let

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádky

Prostředí: ostrovy na severu, moře

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: touha po domově, přátelství

Hlavní postava: malá sněhová vločka

Obsah knihy:

³⁵ KROLUPPEROVÁ, D. *O modrém světle*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0705-4, s. 7-64

Knihy vypráví o putování malé neposlušné sněhové vločky, která se ztratila své mamince. Maminka jí často říkala, že neposlouchat se nevyplácí. Varovala ji, aby se nepouštěla s větrem do údolí, protože je tam nebezpečno. Jenomže vločka měla svou hlavu, údolí na mořském břehu ji přitahovalo. Stály tam dva nízké tmavě červené domky a krátké molo. Byla to polární stanice. V létě ji obývali výzkumníci, ale jakmile se objevil první sníh, nasedli na lodě a odjeli.

Jednoho dne malou vločku přemohla zvědavost a nechala se větrem snášet do údolí. Toho dne se právě vědci chystali odplout. Vločka se zájmem pozorovala, jak muži nakládají věci do lodi a odplouvají. V té době maminka vločka zjistila, že malá vločka není tam, kde má být, a tak se jí vydala hledat. Když malou vločku zahlédla, oddechla si, že je dcerka v pořádku. V tu chvíli si jí však malá vločka všimla, na nic nečekala a rychle skočila do větru. Ten ji chytil a odfouknul na palubu poslední lodi, která právě odrážela od břehu.

Lod' odvezla vločku daleko od jejího domova, bylo jí smutno po mamince a snažila se dostat zpátky. Jenže to pro ni vůbec nebylo jednoduché, neboť jsou vločky v pohybu závislé na větru nebo na tom, kdo je na svém těle donese z místa na místo. Na cestě domů pomohly vločce velryba a také polární liška. Vločka spolu s polární liškou zase pomohly smutnému samotářskému rybáři Yngvarovi ke štěstí tak, že odnesly jeho potrhanou rybářskou síť do vesnice ke dveřím dívky Kari. Ta jeho síť opravila a odnesla mu ji zpátky. Vzájemně se do sebe zamilovali, z čehož se vločka velice radovala.

Při svém putování vločka také poznala tuleně, který byl smutný, protože se neměl s kým tulit, a tak spěchal ke své kolonii. Dále vločka potkala lechtivého lachtana, který mířil na lachtaní slavnost, která se konala na oslavu prvního plavání lachtaních mláďat. Vločka se nakonec dostala zdárně domů a už nikdy maminku nezlobila.³⁶

Sněhová víla

1.vydání – Praha: Portál, 2018, 95 stran

Ilustrace: Lucie Dvořáková

Věková kategorie: předškolní věk, vhodné od 7 let

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádky

Prostředí: městečko a jeho okolí

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: naděje, beznaděj

Hlavní postava: sněhová víla Apolenka

Obsah knihy:

Sněhová víla Apolenka, tak jako každý rok, přišla z nebe na zem, aby dohlížela na správný průběh zimy. Procházela a poletovala ulicemi, prohlížela si závěje, sledovala barvu a lesk sněhu, leštila rampouchy. Takto zkontrolovala celé městečko. Potom si vybrala jednu nasněženou závěj, ledovým kouzlem si do ní vyčarovala ložnici a šla spát. Když se ráno vzbudila, rozhodla se, že půjde zkontrolovat zimu do lesa. Apolenka pohládila závěj pod starým bukem a v tom se to stalo. Jakmile se prsty zlehka dotkla sněhu, ucítila v nich zvláštní bolest, jakou doposud nikdy nepoznala. Prsty ji pálily a začínaly červenat. Pak si vzpomněla, že jí o takové bolesti jednou někdo vyprávěl. Takovou bolest mívají lidé a zvířata, když je jim zima. Ale zimní víle přece nemůže být zima.

Tou dobou se v malé pekelné pobočce radoval zlý čert, který neměl rád bílou barvu, nesnášel sníh a vadil mu chlad. Právě on začaroval vílu Apolenku. Ta se v lese třásla

³⁶ KROLUPEROVÁ, D. *Polární pohádka*. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1169-3, s.6-79

chladem, naštěstí v narazila na výra Vladimíra, který v moudrých knihách vyčetl, že čertovo kouzlo může zlomit jen Petrklíč. Víla se jej vydala hledat do města, přestože je Petrklíč jarní rostlina, je možné, že jej nějaký člověk pěstuje doma za oknem. Ale i když Apolence pomohla hledat i sýkorka, Petrklíč nenašla. Prokřehlá víla se schoulila ke kostelním dveřím. Ty se po chvíli otevřely a vykrouknu z nich kostelní skřítek. Ten se podivil, že je zimní víle zima. Apolenska mu vyprávěla svůj příběh, řekla mu také, že ji může zachránit jen Petrklíč, který však marně hledala. Skřítek vílu utěšil, řekl jí, že právě toho večera se budou plnit tajná přání a jistě i její přání se vyplní. Ten večer totiž Ježíšek plnil přání všem dětem. Když se přiblížila půlnoc, začali se scházet lidé na půlnoční mši. Zmrzlé Apolensky si všimnul malý chlapec. Vzal ji do svých teplých rukou a Apolence bylo rázem teplo. Zlé kouzlo bylo zlomeno. Chlapec se jmenoval Petr Klíč.³⁷

Vědí draci o legraci?

1.vydání – Praha: Pikola, 2018, edice Začínáme se čtením, 60 stran

Metodika k prvnímu čtení – Praha: Euromedia, 2018, 23 stran

Ilustrace: Lenka Vybíralová

Věková kategorie: předškolní věk, vhodné od 5 let

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádky

Prostředí: království, dračí sluj

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: boření předsudků, budování vlastního úsudku

Hlavní postavy: princezna Táňa, drak

Obsah knihy:

Princezna Táňa byla velmi chytrá a hbitá dívka. Svůj volný čas trávila čtením knih. Také moc ráda sportovala, jezdila na kolečkových bruslích, s rodiči na kole a chodila s nimi na výlety do hor. Kromě toho si samozřejmě hrála i s ostatními dětmi z království například na její oblíbenou hru schovávanou. Jejím oblíbeným jídlem byly špekáčky opékané na velkém ohništi, které bylo přímo v zámecké zahradě.

Jednoho dne, když princezna seděla u ohniště a nařezávala špekáčky, přistál kousek od ohniště tříhlavý drak. Princezna se s ním dala do řeči. Po chvíli na draka nasedla a společně s ním odletěla. Celou situaci viděla kuchařka Klárka, která ji popsala královským rodičům. Král nechal vyhlásit, že kdo princeznu zachrání, dostane truhlu zlata. Princeznu se vydalo zachránit několik princů, rytířů, šlechticů a velmožů. Spolu s nimi se vydala na výpravu i kuchařka Klárka.

Cesta byla dlouhá, postupem času jednotliví zachránci únavou upadali, měli totiž těžké zbroje a výstroje. Na úpatí hory, na které měl drak svou sluj, se zastavilo i pět zbývajících mužů, dál už nemohli. Po hladké skalní stěně vyšplhala až na vrchol jen kuchařka Klárka, která sebou horolezecké vybavení. Uvítala ji zde princezna Táňa i drak, který vůbec nebyl zlý, byl pouze osamělý, a tak si chtěl s princeznou jen popovídat. Stěžoval si i na to, že se nudí a chtěl by být nějak užitečný. Princeznu napadlo, že by se oheň, který drak chrlil, mohl využívat v zámecké kuchyni a také na opékání buřtíků.³⁸

Vánoční pohádka – Proč nosí Ježíšek dětem dárky

1.vydání – Praha: Mladá fronta, 2019, 61 stran

2.vydání – Praha: Mladá fronta, 2021

³⁷ KROLUPPEROVÁ, D. *Sněhová víla*. Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1398-7, s. 7-94

³⁸ KROLUPPEROVÁ, D. *Vědí draci o legraci?*. Praha: Pikola, 2018. ISBN 978-80-7549-598-3, s. 1-60

3.vydání – Praha: Mladá fronta, 2022

Ilustrace: Michaela Bergmannová

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 6 let

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádky

Prostředí: vesnice, Vánoční trhy v Praze, les

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: Vánoce, víra v dobro

Hlavní postavy: Maruška, Josífek

Obsah knihy:

Příběh vypráví o rodině žijící na venkově. Maminka se stará o domácnost a tatínek o hospodářství. Děti Maruška a Josífek prožívají šťastné dětství. Rodina se v předvánočním čase vypraví do velké Prahy prodat mouku. Chtějí navštívit věhlasné Jezulátko, které se nachází na oltáři slavného chrámu. Jenže Jezulátko záhadně zmizí. Maminka si myslí, že v tom budou mít prsty síly pekelné.

Po návratu do vesnice se Maruška s Josífkem rozhodnou, že půjdou Jezulátko hledat do Pekla. Podle pověsti, která se u nich traduje, je Peklo v lese nedaleko za vesnicí. Vydají se tedy na cestu, projdou lesem a na jeho konci naleznou vysokou skálu, před kterou je obrovský balvan. Balvan se rázem odvalí, za ním se vyvalí dým a objeví se vchod do jeskyně, ze kterého vyjde ďábel. Děti se polekají, ale statečně ďáblu odpoví na jeho otázku, co tam pohledávají. Chtějí po něm, aby vrátil ukradené Jezulátko. Ďábel skutečně přizná, že Jezulátko ukradl, ale není ukryté v Pekle, ale pouze ve skále, protože svaté předměty do Pekla nemohou. Také dětem prozradil, že pokud se Jezulátko nevrátí na oltář v chrámu do Vánoc, navždy jej schvátí Peklo a na Zemi se bude šířit zlo. Jezulátko se lidem vrátí jen v případě, že bude vyměněno za hříšnou duši, která se však musí dostavit k pekelné bráně sama. Ďábel dětem řekl, aby přivedli nepoctivého mlynáře Matouše Vrchotu, ale byl si jist, že toto děti nedokážou.

Maruška ďábla přelstila tím, že přivezla místo něj jeho čerstvě narozeného stejnojmenného synka, který měl však čistou duši, a tak si jej Peklo nemohlo nechat a zároveň muselo vrátit i Jezulátko, jelikož děti měly přivést Matouše Vrchotu a Matouše Vrchotu také přivedly.³⁹

Tady straší naši

1.vydání – Praha: Pikola, 2020, edice Začínáme se čtením, 40 stran

Ilustrace: Lucie Dvořáková

Věková kategorie: předškolní věk, vhodné od 5 let

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádky

Prostředí: prostředí přirozené pohádkovým postavám

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: rodina a její důležitost pro spokojenost dětí

Hlavní postava: Anetka

Obsah knihy:

Anetka bydlí v Novém Strašecí a chodí do první třídy. Moc se jí stýská po babičce, která odjela na dlouhou dovolenou. Anetka ji každý den vyhlíží. Dívce však nechyběla jen babička, jejím velkým přáním bylo mít velkou rodinu. Ona sama měla jen tatínka a maminku, a pak ještě babičku, která však byla již dlouho daleko ve světě. Tak daleko, že

³⁹ KROLUPEROVÁ, D. *Vánoční pohádka – Proč nosí Ježíšek dětem dárky*. Praha: Mladá fronta, 2019. ISBN 978-80-204-5335-8, s.4-64

tam nebyl ani signál pro mobilní telefon. Když se jednoho dne babička konečně vrátí, je Anetka nejšťastnější holčička na celém světě. Babičku nejprve vůbec nepoznává, neboť prý údajně prošla proměnou vizáže, kterou jí nabídnul jeden módní časopis. Nakonec ale vyjde najevo, že Anetčina rodina není vůbec malá a už vůbec ne obyčejná, neboť je její maminka rusalka a babička hodná čarodějnice. Maminka se kdysi zamilovala do člověka, jímž byl Anetčin tatínek. Velikou radost měla Anetka při zjištění, že má sestřenicí Arletku a moc se těšila, až s rodiči a babičkou pojedou za svými strašidelnými příbuznými do Starého Strašecí, kde se s Arletkou pozná osobně.⁴⁰

Jak kouzlo do houslí vklouzlo

1.vydání – Praha: Mladá fronta, 2021, 60 stran

Ilustrace: Michaela Bergmannová

Věková kategorie: mladší školní věk, vhodné od 7 let

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádky

Prostředí: vesnice a okolní příroda, město

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: láska k domovu a k hudbě

Hlavní postava: František

Obsah knihy:

František byl malý chlapec, který žil se svými rodiči a sestrami na vesnici, kde měli hospodářství. Když František začal chodit do školy, zjistil jeho pan učitel, že má chlapec velký hudební talent a začal jej učit hrát na housle. Jednoho dne se vydal za chlapcovými rodiči a snažil se je přesvědčit k tomu, aby dali chlapci možnost se ve hře na housle zdokonalit a pustili jej studovat do města. Také jim řekl, že jeho nadání je výjimečné, a že by si mohl hraním na housle dobře vydělávat. Rodiče vedli své děti k práci na statku a na poli. Byli přesvědčeni, že jen taková práce je možná k jejich obživě. Chtěli, aby se František živil poctivou prací, a tak pan učitel odešel s nepořízenou. Když však na Štědrý den uslyšeli rodiče hrát Františka v kostele, byli stejně jako ostatní obyvatelé vesnice jeho hraním uneseni a ke studiu nakonec svolili.

František si brzy hraním na housle vydělal dost peněz na vlastní housle, které si pořídil od nejlepšího mistra houslaře v kraji, jehož housle byly kouzelné. Kouzlo do nich vkládali skřítky, kteří žili v horách. Na druhé straně těchto hor žil starý černokněžník, který nenáviděl vše dobré a krásné, nesnášel vše, co lidem přinášelo radost.

František se stal slavným houslistou, na jeho koncertech bylo vždy vyprodáno, jeho hra přinášela lidem nesmírnou radost. Černokněžník proto velmi zuřil a chtěl všechno to krásné a dobré zničit. A tak očaroval Františkova kamaráda Ignáce, jenž byl stejně jako František houslistou. Zlé kouzlo způsobilo, že Ignác začal Františkovi závidět jeho úspěch a rozdupal mu jeho kouzelné housle. V tu chvíli na něj zlé kouzlo přestalo působit a on si uvědomil, co způsobil. Jako omluvu koupil Františkovi nové housle, ty však nebyly kouzelné a když na ně František začal hrát, cítil, že to není ono. Tóny nebyly tak líbezné. František však svou pílí a láskou k hudbě i na tyto housle dokázal zanedlouho hrát přenáherně.

Ač byl František slavným houslistou a vydělával si spoustu peněz, nezpychnul. Vždy se velmi rád vracel domů na vesnici, miloval svůj domov a okolní přírodu. Přestože cestoval po celém světě a viděl mnoho krásných míst, jeho domov byl pro něj tím nejkrásnějším místem.⁴¹

⁴⁰ KROLUPPEROVÁ, D. *Tady straší naši*. Praha: Pikola, 2020. ISBN 978-80-242-6703-6, s. 5-38

⁴¹ KROLUPPEROVÁ, D. *Jak kouzlo do houslí vklouzlo*. ISBN 978-80-204-5918-3, s. 8-56

Mechová víla

1.vydání – Praha: Euromedia Group, 2021, 56 stran

Ilustrace: Ivona Knechtlová

Věková kategorie: předškolní věk, vhodné od 5 let

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádky

Prostředí: les, kapradí, škola pro mechové víly, tůňka v borůvčí, mýtina

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: přátelé pomohou v nouzi

Hlavní postava: mechová víla Mia

Obsah knihy:

Děj knihy se odehrává v lese, a to přímo ve škole mechových víl, která se nachází pod kapradím. Jednoho dne zůstala víla Mia po škole, neboť se houpala na židličce, a jak říká slečna učitelka květoznalství: „Tak se víla mechová nechová!“ Ostatní víly utíkaly po vyučování k tůňce v borůvčí, po které se plavily na lodičkách z dubových listů poháněných pulci. Když slečna učitelka později pustila Miu ze školy, vydala se víla za ostatními vílami. Chtěla si cestu zkrátit přes mýtinu, což se jí nevyplatilo, neboť na mýtinu svítí přímé slunce, které je pro mechové víly nebezpečné, jelikož by mohly zcela uschnout. Toho se sice Mia obávala, přesto se na nebezpečnou cestu vydala, protože si myslela, že ji ochrání květinové paraplíčko. Ke své smůle si popletla rostlinu anděliku s jedovatým bohlavem, a tak když šla pod spalujícím sluncem, výpary z bohlavu ji uspaly. Naštěstí ji včas našly ostatní víly a slečna učitelka, která uvařila lektvar a tím Miu zachránila.⁴²

Zimní tulipán

1.vydání – Praha: Mladá fronta, 2022, 68 stran

Ilustrace: Ivona Knechtlová

Věková kategorie: předškolní věk, vhodné od 6 let

Žánr, druh: publikace pro děti, pohádky

Prostředí: sněhový zámek

Jazyk: spisovný

Hlavní téma: snaha o záchranu zimy

Hlavní postava: holčička Klárka

Obsah knihy:

Klárka chodí do první třídy. Moc se těší na Vánoce a také na zimu. Každé ráno běží k oknu a dívá se, jestli už v noci napadnul sníh. Ale ten stále ne, a ne začít padat. Jednoho večera, když ji maminka uloží ke spánku, Klárka ještě na chvíli vyskočí z postele a jde se podívat z okna, zda už venku nepoletují sněhové vločky. Avšak místo sněhu za oknem uvidí jen krčící se úplně malou sněhovou vílu na dubovém listu, která spadla z nebe, přímo z balkónu sněhového zámku. Víla se Klárce představila jako Bela. Když se dívka dozvěděla, že se jedná o sněhovou vílu, ihned se jí zeptala, kdy už konečně napadne sníh. Víla Bela posmutněla a odpověděla, že sníh nebude, protože se rozbil sněhostroj. Lépe řečeno, že nevykvetl zimní tulipán, jehož květ je nutný k pohybu sněhostroje.

Klárka nabídne svou pomoc, je přesvědčená, že každý stroj jde opravit, jelikož její dědeček umí opravit všechno. Také o květinách toho spoustu ví od svého strýce Zdeňka, který je zahradník. A tak ji víla Bela kouzlem zmenší tak, že by se Klárka vešla do lidské

⁴² KROLUPPEROVÁ, D. *Mechová víla*. Praha: Pikola, 2021. ISBN 978-80-242-7390-7, s. 1-54

dlaně. Dalším kouzlem se spolu ocitnou před branami sněhového zámku, kde ji uvítají další sněhové víly a také sněhová královna. O sněhostroj se tam stará pan Chladil, který stroj již několikrát rozmontoval, promazal a znovu smontoval, ale stroj stále nefunguje.

Když Klárku sněhová královna dovede k zimnímu tulipánu, dívka si vzpomene na to, jak strýc Zdeněk ulamuje svým tulipánům malé cibulky, které utlačují a berou živiny té hlavní cibulce. Rozhodne se, že to samé vyzkouší na zimním tulipánu. Když tak učiní, tulipán v mžiku pookřeje a za malou chvíli již kvete ledovým květem. Sněhostroj se dá do pohybu a na zem se začnou snášet sněhové vločky.⁴³

1.3 OBLÍBENÉ LITERÁRNÍ ŽÁNRY AUTORKY

1.3.1 Populárně naučná literatura

Populárně naučná literatura je ve své podstatě odborná literatura psaná s přihlédnutím ke koncovému čtenáři a informace mu podává příjemným čtivým způsobem. Tento žánr má široké spektrum oblastí, které pokrývá. Patří sem vše od přírody a přírodních věd, přes vesmír, živočišnou říši a podmořský svět, historické epochy, události a osobnosti.⁴⁴

1.3.2 Příběhová próza s dětským hrdinou

Jedná se o příběhovou prózu s tematikou dětského života, nejčastěji je tento žánr preferován čtenáři od 6 do 10-11 let. Tento žánr se snaží zachytit situace ze skutečného života dětí. Autoři tohoto druhu literatury mohou čerpat inspiraci z vlastního dětství nebo ze skutečných situací, jenž děti prožívají. V titulech příběhové prózy lze najít i rysy jiných žánrů, například pohádky, detektivky, dobrodružství nebo cestopisu.⁴⁵

1.3.3 Pohádka

Pohádka je původně folklórní žánr závislý na ústní lidové slovesnosti, pohádka představuje povětšinou kratší, obvykle smyšlený příběh, v mnoha případech se šťastným koncem. Obvykle se v ní objevují nadpřirozené bytosti (čaroděj, drak), které v ději vystupují s obyčejnými lidmi (král, pradlena). Pohádkový děj se odehrává mimo realitu, a to jak časovou, tak i prostorovou⁴⁶

Ve své původní podobě je pohádka vyprávěním (vypravováním?) v kruhu posluchačů. Úvod děje začíná velmi často obvyklými slovy (*byl jednou jeden král*) a končí obligátním souslovím (*zazvonil zvonec a pohádka je konec*), také jsou zde užívána magická čísla (*za devatero horami; sedmero krkavců*)⁴⁷

Pohádky rozlišujeme dle jejich původu na lidové neboli anonymní a na pohádky autorské neboli umělé. Lidové/folklórní pohádky nebyly původně vytvořeny pro dětské posluchače, nýbrž pro dospělé. Jejich obsah vycházel ze starobylých rodových mýtů.

⁴³ KROLUPEROVÁ, D. *Zimní tulipán*. Praha: Mladá fronta, 2022. ISBN 978-80-204-6088-2, s. 5-68

⁴⁴ Populárně naučná literatura | Databáze knih. *Novinky | Databáze knih* [online]. © 2008 [cit. 2022-10-04]. Dostupné na WWW: <<https://www.databazeknih.cz/novinky/popularne-naucna-literatura/>>

⁴⁵ Příběhová próza s dětským hrdinou – charakteristika žánru | Přepis prezentace | *Slide serve* [online]. © 2022 [cit. 2022-12-05]. Dostupné na WWW: <<https://www.slideserve.com/matthew-russo/p-b-hov-pr-za-s-d-tsk-m-hrdinou-charakteristika-nru>>

⁴⁶ MOCNÁ, D. a PETERKA, J. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2014. 80-7185-669-X, s. 472

⁴⁷ Tamtéž s.472

V autorských pohádkách jsou více zastoupeny reálné a aktualizační prvky (sociální a etické problémy, civilizační změny). Jsou obvykle zaměřeny na dětské příjemce.⁴⁸

1.4 SPECIFIKA AUTORČINY TVORBY

Nejvýraznějším specifikem autorčiných populárně naučných knih je jejich propojení s pohádkou. Tyto knihy mají výrazný didaktický potenciál. Vyprávění jsou protkána přírodou, jak flórou, tak faunou (*Zákeřné keře, Rybí sliby, Mizící hmyzíci, Jde se lesem, Taje olivového háje*). Spisovatelka velmi barvitě popisuje prostředí, ve kterém se děj odehrává, čímž dává prostor fantazii čtenáře. Kromě edukačního charakteru mají tyto knihy také vliv na budování pozitivního vztahu k přírodě, zejména k živočichům a rostlinám vyskytujícím se v České republice.

Nejen z autorčiných knih o přírodě je znatelný její patriotismus, v knize *Proč mluvíme česky* se Krolupperová zabývá vznikem a vývojem českých slov. Autorka zábavnou formou zasvěcuje čtenáře do tajů českého jazyka a probouzí v nich chuť objevovat mateřštinu. Spisovatelka využívá květnatosti a bohatosti českého jazyka a tvoří jména pro všelijaká strašidla (*Atlas strašidel*) či viry a bakterie (*Viropis aneb Jak bacit bacila*).

Knihy Daniely Krolupperové mají rovněž značný formativní charakter, který je zaměřený na etiketu (*Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě*), dále také na dobré a špatné chování k druhým lidem (*Na rozcestí ke štěstí/od štěstí*) a v neposlední řadě na formování osobnosti dítěte z etického hlediska (*Sedmilhář Josífek, Polštářoví podvodníci, Kouzelná aktovka*).

Dalším specifikem autorčiny tvorby je personifikace, v jejích knihách ožívají zcela neživé předměty, které zde vykazují typicky lidské vlastnosti. Kupříkladu v knize *Polární pohádka*, kde je hlavní postavou sněhová vločka nebo v knize *Putování za nejmocnějším kouzlem*, ve které vystupují mluvící kameny či upovídaná sobecká bažina.

Častým jevem, jenž se vyskytuje v jejích pohádkových knihách, je prolínání dvou světů, respektive dvou dějů. Jedním je skutečný svět, ať už soudobý či historický, ve kterém probíhá reálný děj. Druhým je svět pohádkový, který svým dějem často zasahuje do světa skutečného (*Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě; O modrém světle; Zmizelá škola*).

1.5 METODY PRÁCE S TEXTEM

V této části jsou uvedeny vybrané metody práce s textem, které byly použity v metodických a pracovních vytvořených pro mladší školní věk.

⁴⁸ MOCNÁ, D. a PETERKA, J. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2014. 80-7185-669-X, s. 473

1.5.1 Společné čtení

Společné čtení je metoda vedoucí k posílení dovednosti čtení nahlas. Díky této metodě dítě rovněž trénuje vystupování před třídním kolektivem či skupinou lidí. Společné čtení je přínosné nejen pro dítě, které v daný okamžik čte nahlas, ale také pro ostatní děti, jež sledují čtený text a procvičují si tím pozornost.⁴⁹

1.5.2 Kruh

Kruh je jednou z organizačních forem diskuse. V této prostorové formě diskuse je zajištěn kontakt mezi účastníky tváří v tvář. Pedagog i žáci sedí v kruhu, a tak není nikdo pozičně zvýhodněn. Hlavním významem této formy je zaručit bezpečné prostředí diskuse, umožňující kultivovat obecné diskusní dovednosti.⁵⁰

1.5.3 Zpřeházené věty

Tato metoda vede k rozvoji schopnosti systematicky a logicky uspořádat informace. Metoda je vhodná jak pro individuální, tak i pro skupinovou práci.⁵¹

1.5.4 Metoda ANO/NE

Metoda, při které se děti na základě přečteného textu rozhodují pro odpověď ANO či NE na tvrzení vztahující se k textu.⁵² Modifikací metody ANO/NE je verze, kdy jsou dětem pokládány otázky vyplývající z přečteného příběhu a děti mohou vybrat správnou odpověď z několika možností a), b), c) atd.

1.5.5 Doplnování

Žáci mají za úkol doplnit text správnými výrazy či k sobě správně doplnit informace z probraného učiva. Doplnování vynechaných slov v textu je metodou rozvíjející čtení s porozuměním.⁵³

1.5.6 Brainstorming

Brainstorming je metoda sloužící ke sběru a výměně nápadů a myšlenek, ke vzájemnému inspirování. Tato metoda podporuje tvůrčí myšlení, kreativitu, vzájemný respekt a snižuje konformitu ve skupině.⁵⁴

⁴⁹ ČAPEK, R. *Moderní didaktika – lexikon výukových a hodnotících metod*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-2450-7, s.113

⁵⁰ Tamtéž s. 279

⁵¹ Tamtéž s. 315

⁵² KYNCL, L. *Metody čtení a psaní ke kritickému myšlení* [online]. © 2018, [2023-01-29]. Dostupné na WWW: <<https://liborkyncl.estranky.cz/clanky/metody-rwct/ano---ne.html>>

⁵³ ČAPEK, R. *Moderní didaktika – lexikon výukových a hodnotících metod*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-2450-7, s.301

⁵⁴ Tamtéž s. 38

2 PRAKTICKÁ ČÁST

2.1 CHARAKTERISTIKA CÍLOVÝCH SKUPIN

Pro ověření v praxi, které proběhne formou pracovních listů, byly vybrány děti předškolního a mladšího školního věku, pro něž jsou vybraná díla určena.

2.1.1 Předškolní věk

Předškolní období začíná dovršením třetího roku života a končí v šesti letech, kdy začíná povinná školní docházka. V tomto období by mělo být dítě již natolik soběstačné, aby dokázalo být na čas odloučeno od rodičů. Mateřská škola se stává jeho novým sociálním prostředím, které plně akceptuje a nabývá zde své zdatnosti.⁵⁵

V tomto věku dochází k rozvoji schopnosti myslet symbolicky, což je základem abstraktního myšlení, v jehož rámci pracujeme s pojmy, symboly a jejich významy. Aby bylo možno používat abstraktní myšlení, je nutný vyšší stupeň rozvoje myšlení.⁵⁶ Daniela Krolupperová říká: „Čtení je nezbytným předpokladem abstraktního myšlení, které je základem pro tvůrčí činnost. Jinými slovy – kdo nečte, nejspíš nikdy nic nového nevymyslí.“⁵⁷

Typickým projevem, který můžeme pozorovat u všech předškolních dětí, je přehnaná představivost, jejíž role je velmi důležitá, a tudíž by neměla být potlačována.⁵⁸ Předškolní věk je etapa velmi intenzivního rozvoje dítěte, kdy se dítě snaží zvládnout mateřský jazyk, základní pohybové schopnosti, základní sociální dovednosti a učí se respektovat pravidla společného soužití. Dospívá k tzv. školní zralosti.⁵⁹, čímž je myšlena především biologická vyspělost odpovídající věku.

2.1.2 Mladší školní věk

Jako mladší školní věk označujeme období od 6 do 7 let, které začíná nástupem dítěte do školy a končí v 11-12 letech nástupem prepuberty. Nástup do základní školy je pro dítě přelomovou událostí. Dítě si v průběhu této etapy osvojuje novou, náročnou sociální roli, přičemž od zvládnání této role se odvíjí celá řada důsledků, které mají vliv na jeho psychiku.⁶⁰

⁵⁵ HELUS, Z. *Úvod do psychologie*. 2.přepřacované vyd. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-247-2990-9, s.274

⁵⁶ VACKOVÁ, R. *Abstraktní myšlení | Rodička. Krátké články | Rodička* [online]. © 2014 [cit. 2022-10-17]. Dostupné na WWW: <<https://www.rodicka.cz/abstraktni-mysleni>>

⁵⁷ TĚŤHALOVÁ, M. *Čtení je nezbytným předpokladem abstraktního myšlení* [online]. ©2022 [cit. 2022-10-04].

Dostupné na WWW: <<https://www.nakladatelstvi.portal.cz/casopisy/informatorium-3-8/97124/cteni-je-nezbytnym-predpokladem-abstraktniho-mysleni>>

⁵⁸ ŠRÁMČÍKOVÁ, J. *Předškolní věk – vývoj řeči a fantazie* [online]. © 2014, [2022-10-17]. Dostupné na WWW: <<https://www.rodicka.cz/predskolni-vek-%e2%80%93-vyvoj-rci-a-fantazie>>

⁵⁹ KOLÁŘ, Z. a kol. *Výkladový slovník z pedagogiky*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3710-2, s.113

⁶⁰ HELUS, Z. *Úvod do psychologie*. 2.přepřacované vyd. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-247-2990-9, s. 279

Jde o období, kdy si každé zdravé dítě již vědomě užívá své vlastní existence, ale dosud neřeší žádné zásadní životní konflikty. Tato etapa probíhá mezi šestým až jedenáctým rokem života a v podstatě se překrývá s prvním stupněm základní školy. Mladší školák psychicky zraje, ptá se po příčinách jevů a začíná uvažovat logicky, začíná také chápat pojmy času a prostoru. Základním faktorem, který stimuluje dítě při dalším rozvoji řeči, je i v tomto věku jeho interakce s rodinou a dále způsob, jakým jsou řečové projevy rozvíjeny ve škole. Důležitou součástí rozvoje řeči, ale i komplexního rozvoje osobnosti a charakteru dítěte mladšího školního věku je rozvoj čtenářských dovedností a vztahu k četbě.⁶¹

2.2 CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

2.2.1 Mateřská škola

Zřizovatelem mateřské školy v Počátkách je Město Počátky, škola je tedy příspěvkovou organizací. Zařízení je určeno pro děti od 3 let (výjimečně od 2 let) do 7 let. Jednotlivé třídy jsou zpravidla věkové různorodé, pouze předškoláci jsou z důvodu přípravy pro školní vzdělávání eliminováni do samostatné třídy. Při vzdělávání jsou zde vytvářeny takové podmínky, které stimulují potenciál všech dětí ve všech oblastech.⁶²

V tomto zařízení, konkrétně v předškolní třídě, proběhlo ověření pracovních listů s úryvkem z knihy *Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě*.

2.2.2 Školní družina

Ověření dalších pracovních listů pro mladší školní věk proběhlo ve školní družině při Základní škole Počátky. Zřizovatelem ZŠ Počátky je Město Počátky. Škola provozuje tři třídy družiny, které navštěvují žáci od 1. do 4. třídy. Celková kapacita je 90 dětí. Výchovně vzdělávací činnost je rozdělena podle ročních období a zahrnuje činnosti odpočinkové, rekreační, tělovýchovné, pracovní technické a výtvarné. Také je do týdenního programu zahrnuta činnost sebevzdělávací a příprava na vyučování.⁶³ Pracovní listy byly vypracovány ke knihám *Na rozcestí ke štěstí/od štěstí* a *Putování za nejmocnějším kouzlem*. Jejich ověřování probíhalo za odpoledního provozu v jedné ze tříd školní družiny.

⁶¹ LABUSOVÁ, E. *Mladší školní věk* [online]. © 2014, [2022-10-17]. Dostupné na WWW: <<https://sancedetem.cz/mladsi-skolni-vek>>

⁶² MŠ Počátky | Dokumenty | *Školní vzdělávací program* [online]. Dostupné na WWW: <<https://mspocatky.cz/wp-content/uploads/2021/10/%C5%A0koln%C3%AD-vzd%C4%9BI%C3%A1vac%C3%AD-program-Slunce-v-srdci-1.pdf>>

⁶³ Základní škola Otokara Březiny Počátky | Školní družina | *Obecné informace* [online]. © 2007-2022 [cit. 2022-10-24]. Dostupné na WWW: <<https://zspocatky.cz/86/skolni-druzina.html>>

2.3 REALIZACE METODICKÝCH A PRACOVNÍCH LISTŮ

2.3.1 Metodický a pracovní list č. I.

Místo realizace: Mateřská škola Počátky, Komenského sady 556, Počátky, 394 64

Věková kategorie: 6 let

Počet dětí: 7 (4 dívky, 3 chlapci)

Téma setkání: Uklízení-je nepořádek v pořádku?

Pomůcky: kniha *Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě*, pracovní listy, pastelky

Cíle setkání:

- **Kognitivní** – děti se pomocí příběhu dozvídají o nutnosti udržování pořádku; diskutují o hlavním hrdinovi příběhu
- **Afektivní** – děti si uvědomí následky nepořádnosti; vnímají čtený příběh; soustředí se na zadané úkoly; děti zhodnocují chování hlavního hrdiny příběhu
- **Psychomotorické** – děti dokážou kresbou znázornit svoji oblíbenou hračku; po zadání pohybového úkolu se dokážou bezpečně pohybovat po třídě

První setkání

První setkání proběhlo nad knihou *Draka je lepší pozdravit*, konkrétně nad příběhem *O malém princí*. Začátek setkání byl ze strany dětí vůči mně rozpačitý, jak se dalo předpokládat. Společně s dětmi jsme se usadili do komunikačního kruhu. Dětem jsem nejprve vysvětlila pravidla komunikačního kruhu, abych předešla pozdějším komplikacím. První aktivitou na zahřátí byla slovní rozcvička, ve které měly děti za úkol říkat slovní asociace spojené se slovem nepořádek, které bylo hlavním tématem setkání. S touto aktivitou neměly děti problém.

Druhou aktivitou bylo předčítání příběhu *O malém princí*. Před začátkem čtení jsem děti upozornila na to, aby dávaly dobrý pozor, protože si poté budeme o příběhu společně povídat. Po přečtení příběhu jsem se dětí tázala na otázky z metodických listů.

Otázky k přečtenému příběhu s odpověďmi dětí

- 1). Proč byl malý princ nepořádný? „*Protože ho to nikdo nenaučil.*“ „*Protože nemá rád uklízení.*“ „*Nikdo ho nevychoval.*“
- 2). Bylo správné, že mu tatínek kupoval nové hračky, přestože se on ně princ nestaral? „*Nebylo to správné, protože si hračky neuklízí.*“ – na této odpovědi se děti shodly
- 3). Proč je dobré uklízet? „*Aby si nezakopnul a něco si nezlomil.*“ „*Aby se nám neztratily hračky.*“ „*Abychom měli v pokojíčku místo na hraní.*“
- 4). Uklízíš si doma svoje hračky? „*Mě už to přestává bavit, protože mi Jiřík dělá bordel.*“ – pozn. mladší bratr; „*Když je u nás návštěva, třeba malé dítě, udělá mi nepořádek a já to pak musím uklidit i za ně.*“
- 5). Pomáháš doma mamince nebo tatínkovi s úklidem? „*Já tátovi pomáhám v dílně, když mu něco padá.*“ „*Tatkově pomáhám, protože stavíme barák.*“ „*Když mamka umývá nádobí, tak ho utírám.*“

6). Ztratila se ti někdy nějaká hračka? „Ztratila se mi zelená mačkáci kulička.“ „Mě se ztratil fotbalový míč.“ „Já jsem ztratila bílého králíčka.“

7). Jak ses při tom cítil/a? „Já jsem to prvně nevěděla, že se mi ztratila, tak mi to bylo jedno.“ „Špatně, protože mi to ukradnul kamarád.“ „Cítila jsem se hrozně, protože to byla moje nejoblíbenější hračka.“

Za účelem aktivizace dětí jsem po statické činnosti zařadila krátkou pohybovou aktivitu, při které měly děti za úkol uklidit na správná místa hračky záměrně rozházené v herní části třídy.

Když děti uklidily hračky a usadily se ke stolu, rozdala jsem jim pracovní listy. Děti si je se zájmem nejprve prohlédly. Poté jsem jim vysvětlila zadání jednotlivých úkolů. Úkoly bylo nutné několika dětem vysvětlit opakovaně v průběhu jejich práce. Po vypracování pracovních listů proběhlo jejich zhodnocení pomocí otázek, jež byly uvedeny v metodických listech.

Otázky k pracovním listům s odpověďmi dětí

1). Jak by se vám líbilo ve školce, kdybyste si po sobě neuklízeli hračky? „Nelíbilo.“ „Mně by to bylo jedno.“ „Já bych to tam uklidila.“

2). Pomáháš kamarádovi/kamarádce při uklízení? „Občas jim pomáhám.“ Ostatní děti nad otázkou přemýšlely, ale nevyjádřily se.

3). Děti měly vyprávět o svých oblíbených hračkách, které nakreslily. „Nakreslila jsem králíčka a mořskou panu.“ „Já jsem nakreslila koníka Bleska.“ „Já jsem nakreslil Huggy wuggiho,“ – pozn. postava z hororové hry, „Nakreslil jsem fotbalový míč.“

Závěrečné zhodnocení

Závěrečné zhodnocení proběhlo opět v komunikačním kruhu. Dětem se setkání líbilo, nejvíce je bavil poslech pohádky a vyplňování pracovních listů. Také velmi uvítaly, když se mohly rozeběhnout po třídě a uklidit rozházené hračky, předháněly se, kdo jich uklidí více. Nejméně se jim líbila zahřívací aktivita.

Závěrečná reflexe

První setkání s dětmi probíhalo z počátku rozpačitě, děti netušily, co je čeká. Při první zahřívací aktivitě byly děti ještě poněkud svázané, příliš se nevyjadřovaly, je i možné, že pro ně bylo zadání obtížné.

Přestože byly děti na začátku seznámeny se pravidly komunikačního kruhu, průběh setkání se neobešel bez jejich porušování. Nejdůležitějším pravidlem bylo neskákat jeden druhému do řeči, což se v průběhu setkání projevilo mnohokrát jako velký problém. Již při předčítání příběhu jedna z dívek neustále, i přes má upozornění, komentovala děj příběhu. Musela jsem její chování korigovat. Ostatní děti poslouchaly příběh se zájmem a později se k jeho ději a chování hlavní postavy aktivně vyjadřovaly.

Pohybová aktivita, jež byla zařazena po předčítání příběhu, byla pro děti vítaným rozptýlením.

Vyplňování pracovních listů dětem nečinilo žádné problémy, zadaným úkolům rychle porozuměly. Některé děti se po nakreslení své oblíbené hračky či pohádkové postavy více rozpovídaly o tom, co nakreslily, ale většina z nich byla v tomto bodě pasivní.

Největším úskalím celého setkání bylo porušování pravidla neskákat druhému do řeči. Předpokládala jsem, že předškolní děti již budou mít tento důležitý návyk zafixovaný. Je ale možné, že jsem pro děti nebyla dostatečnou autoritou, že mě vnímaly spíše jako kamarádku než jako paní učitelku.

Časová dotace setkání byla dostatečná, na vyplnění pracovních listů měly děti dostatek času, dvě dívky měly práci hotovou o dost dříve než ostatní děti, a tak při čekání na dokončení práce ostatními dětmi využily čas ke kreslení obrázků, které mi pak věnovaly.

Jedním z cílů setkání bylo pomocí příběhu děti přivést k zamyšlení nad důsledky neuklizení a nevážení si svých hraček, respektive i jiných osobních věcí. Děti se nad tímto problémem zamyslely, a i na základě svých osobních zkušeností si uvědomily důsledky nepořádku. Také ostatní cíle setkání byly naplněny.

2.3.2 Metodický a pracovní list č. II.

Místo realizace: Mateřská škola Počátky, Komenského sady 556, Počátky, 394 64

Věková kategorie: 6 let

Počet dětí: 9 (5 dívek, 4 chlapci)

Téma setkání: Pomáhání-všichni za jednoho, jeden za všechny

Pomůcky: kniha *Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě*, pracovní listy, pastelky, nůžky na papír, lepidlo na papír

Cíle setkání:

- **Kognitivní** – děti se pomocí příběhu dozvídají o tom, že je dobré si vzájemně pomáhat; dokážou přiřadit symboly znázorňující jaro, léto, podzim a zimu k vyobrazeným ročním obdobím
- **Afektivní** – děti si uvědomí, že společnými silami se toho zvládne více, a že člověku není samotnému dobře; vnímají čtený příběh; soustředí se na zadané úkoly
- **Psychomotorické** – děti si procvičí jemnou motoriku, konkrétně správný úchop pastelky a práci s nůžkami; děti dokážou srozumitelně vyprávět o tom, co dělají v jednotlivých ročních obdobích

Druhé setkání

Také druhé setkání proběhlo nad knihou *Draka je lepší pozdravit aneb o etiketě*, a to nad příběhem *O obloze a sluníčku*. Stejně jako při prvním setkání jsme se usadili v komunikačním kruhu, kde jsme se nejprve pozdravili a já se seznámila s dvěma dětmi, které na prvním setkání nebyly. Na úvod jsem dětem zopakovala pravidla komunikačního kruhu a kladla jsem důraz na neskákání do řeči, které při minulém setkání činilo velké problémy.

První aktivitou byla dějová improvizace, která měla za cíl nastínit téma setkání, jímž bylo *Pomáhání*. Několika dětem jsem zavázala šátkem oči a další děti je měly provést bezpečně zpět do kruhu kolem několika překážek.

Pak následovalo předčítání příběhu *O obloze a sluníčku* z knihy *Draka je lepší pozdravit aneb o etiketě*, po kterém jsme s dětmi diskutovali o přečteném příběhu.

Otázky k přečtenému příběhu s odpověďmi dětí

- 1). Pomáháš ostatním rád? „*Ano, když to zvládnou.*“ Všechny děti se shodly na tom, že pomáhají rády
- 2). Komu nejčastěji? „*Babičce.*“ „*Já pomáhám dědovi.*“ „*A já zas bráškově Matýskovi.*“ „*Já pomáhám mamce vyndat nádoby z myčky.*“
- 3). Jak ti je, když někomu pomůžeš? „*Mám radost, že má mamka radost.*“ „*Mám dobrou náladu.*“
- 4). Koho žádáš o pomoc ty? „*Mamku a tatku.*“ „*Já spíš ségru a bráchu.*“ „*Babičku.*“
- 5). Stalo se někdy, že tě někdo požádal o pomoc a ty si mu nepomohl? „*Stalo, protože jsem to neuměl.*“ „*Nestalo.*“

Po statické činnosti byla na řadě krátká pohybová aktivita. Seděla jsem na židli, ke které byl přivázan provaz a děti měly za úkol dotáhnout mě na dané místo. Nejprve to mělo zkusit jedno dítě samotné a postupně se přidávaly další děti. Cílem bylo, aby děti zjistily, že je lepší si pomáhat, a že toho společně více a snadněji zvládnou.

Po pohybové aktivitě se děti posadily ke stolu a já jsem jim rozdala pracovní listy. Nejprve jsem dětem vysvětlila úkoly, také jsem apelovala na opatrnost při práci s nůžkami při plnění jednoho z úkolů. V průběhu práce jsem dětem zadání jednotlivých úkolů zopakovala.

Otázky k pracovním listům s odpověďmi dětí

- 1). Jaké roční období máš nejraději a proč? „*Já mám nejraději léto, protože se můžeme koupat v bazénu na zahradě.*“ „*Mě se nejvíc líbí jaro, mám ráda Velikonoce. Když tatka koleduje, tak se někdy schovám.*“ „*Já mám ráda zimu, protože se můžeme koulovat a stavíme sněhuláka. Taky mě moc baví dělat stopy ve sněhu.*“ „*Já mám nejraději léto. Koupaní v bazénu je moje nejoblíbenější.*“
- 2). Co nejraději děláš v létě a co v zimě? – odpovědi byly shodné s předchozí otázkou
- 3). Jaké barvy má duha? „*Fialovou*“ „*Modrou*“ „*Růžovou*“ „*Zelenou*“
- 4). Líbilo by se ti, kdyby byla Země pustá a šedá? „*Nelíbilo, bylo by to smutné.*“ – ostatní odpovědi byly shodné

Závěrečné zhodnocení

Závěr setkání se uskutečnil v komunikačním kruhu, dětem se z uskutečněných aktivit nejvíce líbily ty pohybové, zejména přetahování lanem. Také kladně hodnotily úkol v pracovním listě, ve kterém měly stříhat a lepit obrázky do logické řady. Samotný příběh z knížky je příliš nezaujal.

Závěrečná reflexe

Tak jako při prvním setkání, tak i na začátku toho druhého byly cítit drobné rozpaky, ty však velmi rychle opadly již při první aktivitě, kterou byla dějová improvizace. Děti se do této aktivity rády zapojily.

Předčítaný příběh *O obloze a sluníčku* je příliš nezaujal. Možná by byl vhodný pro mladší děti, pro předškoláky byl zřejmě nezáživný. Přestože jsem jej četla s patřičným patosem, nebylo to nic platné. Děti si příběh vyslechly, ale dalo dost práce udržet jejich pozornost.

Ani při odpovídání na otázky k tématu *Pomáhání* nebyly děti příliš aktivní. Jejich odpovědi se často opakovaly. Zpětně musím uznat, že jsem zvolila nevhodné otázky, na které ani nebylo moc možností odpovědí.

Zato přetahování mé osoby na židli přivázané k lanu si děti velmi užily, zařazení této aktivity považuji za vhodné.

Pracovní listy se dětem líbily a neměly větší problémy s pochopením jejich zadání. Pouze v úkolu, ve kterém bylo nutné stříhat nůžkami, mělo několik dětí drobné problémy, ať už to bylo v podobě špatného držení nůžek nebo v nepřesném vedení ostří nůžek po čerchovaných čarách, po kterých se mělo stříhat. Vzhledem k věku dětí se však s jistými nepřesnostmi při stříhání dalo počítat.

Přestože cíle setkání ve všech oblastech rozvoje osobnosti dětí byly splněny, hodnotím druhé setkání jako nevydařené, zejména díky špatně zvolenému příběhu a dále díky nevhodně zvoleným otázkám k tématu setkání.

2.3.3 Metodický a pracovní list č. III.

Místo realizace: Mateřská škola Počátky, Komenského sady 556, Počátky, 394 64

Věková kategorie: 5-6 let

Počet dětí: 9 (5 dívek, 4 chlapci)

Téma setkání: Umění se podělit-hamty,hamty, ať mám víc než tamty

Pomůcky: kniha *Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě*, pracovní listy, pastelky

Cíle setkání:

- **Kognitivní** – děti se pomocí čteného příběhu dozvídají o tom, že není správné být lakomý; porozumí zadaným úkolům v pracovním listu
- **Afektivní** – děti vnímají, že rozdělit se z někým jim samotným přináší příjemné pocity
- **Psychomotorické** – děti si procvičí jemnou motoriku, konkrétně správný úchop psacích potřeb

Třetí setkání

Třetí setkání se uskutečnilo opět v jedné ze tříd MŠ Počátky v odpoledních hodinách. Na dětech bylo zřejmé, že se na setkání těší, a že jsou zvědavé, co je na dnešním setkání čeká. Na rozehrátí byla zařazena slovní hra „Slovní fotbal“. Poté následovalo předčítání příběhu „*O chamtivém kaktusu*“ z knihy *Draka je lepší pozdravit aneb o etiketě*. Dětem jsem jako při každém setkání vysvětlila pravidla komunikačního kruhu, zejména neskákání do řeči druhému člověku. Po přečtení příběhu byla na řadě diskuse o příběhu a otázky z metodického listu.

Otázky k přečtenému příběhu s odpověďmi dětí

1). Líbilo by se vám, kdyby květiny opravdu mluvily? „*Mně by se to líbilo, protože by si řekly, jestli chtějí zalít nebo dát na sluníčko.*“ Děti tato otázka rozdělila na dva tábory, některé by se mluvících květin bály. „*Já bych se jich bál, vůbec by se mi to nelíbilo.*“

2). Jakou by to mělo výhodu? „*Mohly by nás budít do školky.*“ „*Anebo by nám mohly zpívat písničky.*“ „*Mohly by si s námi povídat, abychom nebyly samy.*“

3). Setkali jste se někdy s lakomcem? Děti se vyjádřily, že jim jejich starší i mladší sourozenci nechtějí půjčovat hračky.

4). Dělíte se rádi o všechno, nebo si něco raději necháte pro sebe? „*Já se moc nerada dělím s Borisem.*“ pozn. mladší bratr, „*Já se dělím rád.*“ „*Já jak kdy, třeba o něco dobrého se dělím nerada.*“

Po diskusi přišly na řadu pracovní listy, proto se děti přesunuly ke stolu, kde jsem ji vysvětlila zadání. Zadání jsem dětem musela několikrát zopakovat. Úkoly v pracovním listu měly děti brzy splněny, a tak jsme se mohly vrhnout k jejich zhodnocení.

Otázky k pracovním listům s odpověďmi dětí

1). Máš ve svém pokoji nějakou květinu? Víš, jak se jmenuje? Děti neznaly názvy květin v jejich pokoji.

2). Kdo se o ni stará? „*Já si kytky zalévám sama.*“ „*U mě je zalévá mamka.*“ „*A u nás zase babička.*“

3). Vzpomeneš si, jak se jmenovaly květiny v pracovním listu? „*Slunečnice, kopretina, zvonky a kaktus.*“ Všechny děti si vzpomněly na názvy květin v pracovním listu.

Závěrečné zhodnocení

Zhodnocení setkání se uskutečnilo opět v komunikačním kruhu. Na celém setkání se dětem nejvíce líbilo vyplňování pracovních listů. Princip hry slovní kopaná 6 dětí ani přes opakované vysvětlování nepochopilo. Děj příběhu se jim líbil, děti byly zvědavé, jak ten chamtivý kaktus vypadá, a tak jsem jim ukázala ilustrace k příběhu.

Závěrečná reflexe

Třetí setkání s předškoláky bylo z mého pohledu vydařené, všechny stanovené cíle byly splněny. Přestože byla zahajovací aktivita „slovní kopaná“ pro předškoláky příliš těžká a z devíti dětí tuto disciplínu zvládly jen tři dívky. Z tohoto důvodu jsme se u ní příliš nezdrželi. Při předčítání příběhu byly děti oproti minulému setkání zcela soustředěné, za což jsem pochválila.

Při odpovídání na otázky k příběhu byly děti sdílné a ve většině případů mluvily k věci. S úkoly v pracovních listech neměly větší problémy, až na 3. úkol, ve kterém měly vybarvit zalévací konve tak, aby měly kopretina a zvonky stejně vody jako slunečnice, což ne všechny děti pochopily. Také jsem byla velmi překvapena, že předškolní děti nezvládají pravolevou orientaci, z devíti dětí toto uměly jen čtyři děti. Nutno přiznat, že jsem některé aktivity pro toto setkání zvolila špatně, jelikož jsem přecenila schopnosti dětí.

2.3.4 Metodický a pracovní list č. IV.

Místo realizace: Základní škola Otokara Březiny Počátky, Komenského sady 387, Počátky, 394 64

Věková kategorie: 8-9 let

Počet dětí: 15 (8 dívek, 7 chlapců)

Téma setkání: Závist – Kdo se má lépe než já?

Pomůcky: kniha *Na rozcestí od štěstí/na rozcestí ke štěstí*, pracovní listy, psací potřeby

Cíle setkání:

- **Kognitivní** – děti si zapamatují děj příběhu, porozumí zadaným úkolům v pracovním listu a uplatní vědomosti o příběhu při práci s pracovními listy
- **Afektivní** – děti vnímají literární text; děti dokážou zhodnotit chování postav v přečteném příběhu, reagují na ně a vyjadřují k nim svůj postoj; děti dokážou popsat svoje pocity z osobní zkušenosti se závistí
- **Psychomotorické** – děti přirozeně improvizují; v písemném i ústním projevu se vyjadřují srozumitelně

Čtvrté setkání

Toto setkání se uskutečnilo v jedné ze tříd školní družiny v ZŠ Počátky při odpoledním provozu. Vzhledem k velkému počtu dětí bylo nutné třídu prostorově upravit, konkrétně vytvořit kruh ze židlí, aby se do něj vešli všichni účastníci setkání. Když jsme se s dětmi usadili, následovalo vzájemné představování. Dětem jsem vysvětlila pravidla komunikačního kruhu. Nejdůležitějším z nich bylo to, že se nebudeme vzájemně překřikovat a že jeden druhého nechá vždy domluvit a říct svůj názor. Poté jsem dětem sdělila cíl našeho setkání a také jak bude setkání probíhat. Krátce jsem představila autorku Danielu Krolupperovou a její knihu *Na rozcestí od štěstí/ke štěstí*. Děti měly možnost si knihu prohlédnout.

První aktivitou byla tak zvaná „Abeceda“. Na tabuli jsem napsala všechna písmena abecedy. Děti měly za úkol vymýšlet slova na téma ŠKOLA, jejichž počáteční písmena začínají na písmena abecedy. Jako první byla na řadě dívka po mé levé ruce, která měla za úkol napsat slovo na A.

Po této aktivitě následovalo společné čtení příběhu *Závist* z knihy *Na rozcestí od štěstí/ke štěstí*. Dětem jsem do rozdala příběh vytisknutý na papíře, vždy jeden text do dvojice. S dětmi jsme se ve čtení střídali. Když jsme příběh přečetli, diskutovali jsme o něm.

Otázky k přečtenému příběhu s odpověďmi dětí

1). Myslíte, že bylo dobře, že měl Jindra všechno? „*Ne, nebylo to správné, protože byl z toho Jirka smutný.*“ „*Ano, bylo to dobře, protože nebyl lakomý, podělil se o svoje věci a kupoval i ostatním dětem.*“

2). Proč ženy v obchodě mluvily ošklivě o Jindrovu tatínkovi? „*Protože mu záviděly.*“ „*Protože ho neznaly a vymyslely si to.*“ „*Protože se jim líbilo jeho auto.*“

3). Co vedlo Jirku k závidosti vůči Jindrovi? „*Jindra byl bohatý a Jirka to taky chtěl.*“ „*Jirkovi se líbily Jindrovy věci.*“

4). Když je člověk chudý, znamená to, že je horším člověkem? „*Ne, neznamená.*“ „*Peníze a bohatství nejsou nejdůležitější.*“

5). Záviděli jste někdy něco někomu? – na tuto otázku všechny děti uvedly, že nikdy nezaviděly, pouze jedna dívka přiznala: „*Já jsem záviděla mladší sestře hezké šaty.*“

Po diskusi přišly na řadu pracovní listy, a tak se děti přesunuly do lavic. Předpokládala jsem, že děti zvládnou pochopit zadání samy, ale našlo se několik jedinců, kterým jsem musela zadání vysvětlit.

Otázky k pracovním listům s odpověďmi dětí

1). Těšíte se na prázdniny? „*Ano, moc se těším, v neděli pojedeme do Jurského parku.*“ „*Já zase pojedu s tatškou na kuželky.*“ „*My pojedeme do Prahy do hotelu.*“

2). Co děláte o prázdninách nejraději? „*Chodím s kamarády ven.*“ „*Já rád o prázdninách lenoším, když můžu, nevylezu z postele.*“ „*Já rád jezdím s našima na chatu.*“ „*Nejraději si hraju.*“

3). Jak se jmenuje váš nejlepší kamarád? „*Moje nejlepší kamarádka je tady Petra.*“ „*Já se nejvíc kamarádím s Davidem, bydlí vedle nás.*“ „*My se nejvíc kamarádíme s Kubou a Martinem.*“

Závěrečné zhodnocení

Hodnocení čtvrtého setkání proběhlo opět v komunikačním kruhu. Dětem se nejvíce líbila zahřívací aktivita „Abeceda“, nikomu z dětí nedělalo problém vymýšlení slov na dané téma. Společné čtení se dětem příliš nelíbilo, raději by byly, abych příběh přečetla sama. Pracovní list se dětem líbil, některé z nich však přiznaly, že jim jisté úkoly činily obtíže, nejvíce přesmyčky a dokončování vět, respektive dopisování chybějících slov do vět.

Závěrečná reflexe

Toto setkání hodnotím celkově jako zdařilé, všechny edukační cíle byly splněny. Jedním z cílů bylo ukázat dětem na příběhu, jak špatné je někomu závidět a být nepřející, což bylo splněno taktéž. Přestože společné čtení příběhu nebylo zcela plynulé, jelikož některé děti měly problém se sledováním čteného textu, i tak děti vnímaly děj příběhu a po přečtení dokázaly zhodnotit chování literárních postav. S většinou úkolů v pracovních listech neměly děti obtíže a pracovaly samostatně. Problémy jim dělal úkol s přesmyčkami, ve kterém jsem nastavila vysokou obtížnost tím, že jsem nepřehodila pouze slabiky, ale zpřeházela jsem jednotlivá písmena ve slovech a děti tak daná slova ve shluku písmen neviděla. Mnoho chyb měly děti i v úkolu, ve kterém měly doplňovat vynechaná slova ve větách, jež zazněly v příběhu. Některá dětmi slova byla doplněna zcela nelogicky, jakoby si děti ani nepřčetly zadání a ani významově se neblížila správnému chybějícímu slovu. Děti byly po celou dobu setkání ukázněné, což jsem na závěr setkání ocenila.

2.3.5 Metodický a pracovní list č. V.

Místo realizace: Základní škola Otokara Březiny Počátky, Komenského sady 387, Počátky, 394 64

Věková kategorie: 8-9 let

Počet dětí: 14 (8 dívek, 6 chlapců)

Téma setkání: Lhostejnost – To se mě netýká!

Pomůcky: kniha *Na rozcestí od štěstí/na rozcestí ke štěstí*, pracovní listy, psací potřeby

Cíle setkání:

- **Kognitivní** – děti porozumí textu, zapamatují si děj příběhu, porozumí zadaným úkolům v pracovním listu a uplatní vědomosti o příběhu při práci s pracovními listy
- **Afektivní** – děti vnímají literární text; děti dokážou zhodnotit chování postav v přečteném příběhu, reagují na ně a vyjadřují k nim svůj postoj; děti si uvědomí, že je důležité nebýt lhostejný k problémům svým blízkých
- **Psychomotorické** – děti přirozeně improvizují; v písemném i ústním projevu se vyjadřují srozumitelně

Páté setkání

S dětmi jsem se opět sešla v jedné ze tříd školní družiny. Abychom sem mohli usadit v komunikačním kruhu, museli jsme si, stejně jako při předchozím setkání, upravit prostor ve třídě. Odsunuli jsme lavice zprostředka místnosti, poté si každý z účastníků vzal židli a společně jsme se usadili do kruhu. Nejprve jsem dětem sdělila cíl našeho setkání a připomenula jim, aby dávaly bedlivý pozor při čtení příběhu, jelikož jejich úkolem pak bude správně vyplnit pracovní listy, které se k příběhu vztahují, a také se jich na děj příběhu budu tázat.

První aktivitou, jejímž cílem bylo rozehřátí a navození příjemné atmosféry, byla slovní rozcvička v podobě nadřazených a podřazených slov. Této aktivity se děti zhostily velmi dobře, všechny její smysl pochopily a byly při ní aktivní.

Druhou činností bylo předčítání z knihy *Na rozcestí od štěstí/ke štěstí*, ze které byl vybrán příběh s názvem *Lhostejnost*. Tento příběh se dětem velmi líbil a se zájmem si jej vyslechly. Poté následovala diskuse o přečteném příběhu.

Otázky k přečtenému příběhu s odpověďmi dětí

1). Když Kryštofova maminka říkala: „Nepleť se do věcí, do kterých ti nic není!“, co tím myslela? „Možná myslela, že by to měli řešit dospěláci...“ „...že bude mít pak problémy on sám, když se do toho bude plést.“ „Že by to měl raději říct někomu dospělému.“

2). Řekla by to, kdyby znala situaci, ve které se ocitnul Filip? „Ne, neřekla.“ „Možná, že řekla.“ „Já myslím, že ano.“

3). Týká se Jiřika, když někdo Filipovi ubližuje? „Ano, týká, když je to jeho kamarád.“ „Ne, netýká. Měl by to říct svým rodičům.“ „Ano, týká a měl by to říct tomu panu školníkovi.“

4). Proč se Jiřík rozhodnul nemyslet na nepříjemné věci? „*Protože se bál, že by ho pak ti kluci zbili.*“ „*Protože nevěděl, co má udělat.*“ „*Protože kdyby to řekl, třeba paní učitelce, tak by byl za žalovnička.*“

Diskusi následovalo vyplnění pracovních listů k přečtenému příběhu. Děti se přesunuly do lavic a začaly samostatně pracovat. Když nějakému úkolu nerozuměly, přihlásily se a já jsem jim zadání dovysvětlila.

Otázky k pracovním listům s odpověďmi dětí

1). Bylo pro vás snadné vzpomenout si na vynechaná slova z pohádky? „*Některá ano, některá ne.*“ „*Bylo to pro mě těžký.*“ „*Moc mi to nešlo.*“ „*Mně to šlo dobře.*“

2). Který úkol byl pro vás nejtěžší? „*Já jsem si nemohla vzpomenout, co to znamená, když se řekne psát psacím písmem.*“ „*Mě moc nešlo poskládat ty věty z příběhu, jak šly po sobě.*“

3). A který pro vás byl nejjednodušší? „*To, jak jsme mohli vybrat ano nebo ne.*“ „*Pro mě bylo nejjednodušší nakreslit moji svačinu.*“ „*Mě šlo dobře oddělovat ta spojená slova.*“

Závěrečné zhodnocení

Také zhodnocení páteho setkání proběhlo v komunikačním kruhu. Dětem se dle ohlasů velmi líbila zahřívací aktivita, ve které si oživily povědomí o nadřazených a podřazených slovech. Příběh věnovaný tématu lhostejnosti vůči problémům a neszázím blízkých lidí je také zaujal, diskuse po přečtení příběhu byla velmi živá. Pracovní listy děti vyplňovaly s chutí, přestože jim některé úkoly nešly zcela snadno, snažily se je dokončit a vypracovat správně.

Závěrečná reflexe

Ze svého pohledu mohu říct, že toto setkání bylo úspěšné. Proběhlo v příjemné atmosféře, a byly splněny zadané edukační cíle. Děti poslouchaly čtený příběh se zaujetím a po přečtení reagovaly na jeho děj a jednání jednotlivých postav v navazující diskusi. Své znalosti o příběhu uplatnily při vyplňování pracovních listů. S vypracováním některých úkolů měly sice obtíže, ale po dovysvětlení zadání se jim je podařilo splnit. Největší těžkosti dětem činilo seřazení vět tak, jak jdou v ději po sobě a doplňování chybějících slov ve větách. Pro příště bych zvolila jiné metody práce s textem, neboť tyto úkoly byly patrně pro danou věkovou skupinu příliš obtížné.

2.3.6 Metodický a pracovní list č. VI.

Místo realizace: Základní škola Otokara Březiny Počátky, Komenského sady 387, Počátky, 394 64

Věková kategorie: 8-9 let

Počet dětí: 16 (7 dívek, 9 chlapců)

Téma setkání: Sebedůvěra

Pomůcky: kniha *Putování za nejmocnějším kouzlem*, pracovní listy, psací potřeby

Cíle setkání:

- **Kognitivní** – děti si zapamatují děj příběhu, porozumí zadaným úkolům v pracovním listu a uplatní vědomosti o příběhu při práci s pracovními listy, děti si uvědomí, jak je sebedůvěra důležitá pro každého člověka
- **Afektivní** – děti vnímají literární text; děti dokážou zhodnotit chování postav v přečteném příběhu, reagují na ně a vyjadřují k nim svůj postoj
- **Psychomotorické** – děti přirozeně improvizují; v písemném i ústním projevu se vyjadřují srozumitelně,

Šesté setkání

Toto setkání se uskutečnilo, stejně jako dvě předcházející, v jedné ze tříd školní družiny. Také před tímto setkáním jsme si společně s dětmi museli upravit třídu tak, abychom mohli všichni sedět v komunikačním kruhu. Poté jsme se všichni usadili a zopakovali jsme si pravidla komunikačního kruhu, jejichž dodržování bylo důležité pro zdárný průběh setkání.

Na začátek jsem zařadila opět zahřívací aktivitu, tentokrát v podobě asociací, jenž se dětem vybaví poté, když pedagog vysloví určité slovo. Tato aktivita děti velmi bavila a všechny se do ní ochotně zapojily.

Další aktivitou bylo předčítání z knihy *Putování za nejmocnějším kouzlem*. Děti tento napínavý příběh nadmíru zaujal, poslouchaly se zaujetím a když jsem ukázku z knihy dočetla, dožadovaly se pokračování. Předčítání následovala diskuse o přečteném příběhu.

Otázky k přečtenému příběhu s odpověďmi dětí

1). Proč si Josefinka nevěřila? „*Protože se bála, že to nezvládne.*“ „*Protože se jí ten úkol zdál moc těžký.*“ „*Bála se, že když to nezvládne, tak uschne celý les.*“

2). Myslíte, že byla Josefinka odvážná? – všechny děti se shodly, že byla odvážná. „*Byla odvážná, ale i trochu ustrašená.*“

3). Báli byste se více upovídané bažiny nebo zlých stébelnic? „*Já bych se bála víc té bažiny....brrrr.*“ „*Mě přišly strašidelnější ty stébelnice.*“ „*Já bych se bála asi stejně bažiny i stébelnic.*“

4). Chtěli byste zažít takovém dobrodružství jako Josefinka? „*Já teda rozhodně ne!*“ „*Já bych to chtěl zkusit, já se rád bojím.*“ „*No to bych tedy nechtěla, já bych to nezvládla.*“

5). Dokážete se ubránit, když o vás někdo mluví ošklivě nebo raději mlčíte? „*Já se dokážu ubránit.*“ „*No já to moc neumím.*“ „*Já se kamarádů zastávám, když o nich někdo mluví špatně, protože oni se neumí bránit.*“

Po diskusi přišly na řadu pracovní listy, na které se děti dle jejich slov již těšily. Byly zvědavé, co jsem si na připravila tentokrát. Také tentokrát bylo nutné zadání některých úkolů dětem dovysvětlit, poté již pracovaly samostatně nebo si radily navzájem ve skupinkách.

Otázky k pracovním listům s odpověďmi dětí

1). Bylo pro vás snadné vzpomenout si na vynechaná slova z pohádky? „*Některá byla jednoduchá, ale na některá jsem si nemohla vzpomenout.*“ „*Mně to moc nešlo a Eliška mi musela poradit.*“ „*Já jsem si vzpomněla na všechny rychle.*“

2). Který úkol byl pro vás nejtěžší? „*Pro mě bylo nejtěžší poskládat ta slova podle abecedy.*“ „*Mně nešel nakreslit ten Pavoučník, protože neumím kreslit a nebaví mě to.*“ „*Mně taky nešla ta slova podle abecedy a pak taky vymyslet to, jaká byla Josefinka.*“

3). A který pro vás byl nejjednodušší? „*Asi ten Pavoučník, mě baví kreslení.*“ „*Pro mě ty odpovědi na otázky, jak jsme si mohli vybrat.*“ „*Mně šlo nejlíp podtrhávání slov na Z a V., to bylo hodně jednoduché.*“

4). Báli byste se Pavoučníka? „*Já teda určitě, nesnáším pavouky a tenhle byl určitě hodně velký.*“ „*No já asi taky, i když byl vlastně hodný.*“

Závěrečné zhodnocení

Děti toto setkání hodnotily kladně, již první aktivita s asociacemi pro ně byla zábavná a děti se jedno za druhým hlásily o slovo. Josefínčin příběh je zcela pohltit a dožadovaly se pokračování ve čtení, což již bohužel nebylo z časových důvodů možné uskutečnit. Během diskuse o příběhu se všechny aktivně zapojovaly, debatovaly o tom, jak asi příběh bude pokračovat a zda Josefinka dokáže svůj úkol splnit. Na pracovní listy se děti těšily, přestože jim některé úkoly již při minulém setkání činily obtíže.

Závěrečná reflexe

Také toto setkání hodnotím jako zdařilé, všechny stanovené cíle byly splněny. Děti příběh poslouchaly se zaujetím a projevíly zájem o pokračování ve čtení. Přestože ukázka z knihy byla dosti dlouhá, děti po celou dobu soustředěně poslouchaly a děj knihy přímo hltaly. Do následné diskuse se děti aktivně zapojily a sdílely svoje dojmy z příběhu. Pracovní listy se jim podařilo až na drobné chyby vyplnit správně, děti pracovaly ochotně a soustředěně. Vzhledem k tomu, že některé úkoly byly pro děti hůře pochopitelné i po opětovném vysvětlení, volila bych pro příště jednodušší úkoly. Konkrétně doplnit chybějící slova do vět byly některé děti schopné až po mé nápovědě.

Závěr

Cílem bakalářské práce s názvem *Vybraná tvorba Daniely Krolupperové ve volnočasové výchově ke čtenářství* bylo představení autorky a využití vybraných děl ve volnočasové výchově ke čtenářství. Vzhledem k autorčinu obsáhlému dílu, byl výběr titulů zúžen na knihy určené dětem ve věku 3-9 let, z nich pak byly vybrány tři tituly, jež svým zpracováním podněcují ke čtení, ale také svým zaměřením rozvíjí osobnost a posilují zdravé sebevědomí dítěte. Jedná se o knihy *Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě*, *Na rozcestí ke štěstí/od štěstí* a *Putování za nejmocnějším kouzlem*. Tyto tři knihy byly během šesti setkání blíže představeny dětem předškolního a mladšího školního věku.

Teoretická část práce byla rozvržena do pěti kapitol. V první kapitole byl uveden životopis spisovatelky Daniely Krolupperové, zmíněna zde byla také autorčina významná ocenění za její literární tvorbu. Druhá kapitola byla zaměřena na rozbor autorčiny děl. Ve třetí kapitole byly přiblíženy spisovatelčiny oblíbené literární žánry, jimiž jsou populárně-naučná literatura, příběhová próza s dětským hrdinou a pohádka. Čtvrtá kapitola popisuje specifika autorčiny tvorby. V páté kapitole je uveden přehled metod práce s textem, jež byly využity při tvorbě metodických a pracovních listů.

Praktická část této bakalářské práce byla rozdělena do tří kapitol. První kapitola charakterizuje cílové skupiny dětí, pro něž byla vybraná literární díla určena a k nimž byly vypracovány metodické a pracovní listy. V druhé kapitole byla popsána zařízení, v nichž proběhlo praktické ověření metodických a pracovních listů. Samotná realizace a reflexe výše uvedených metodických a pracovních listů byla popsána ve třetí kapitole praktické části. Ukázky dětmi vyplněných pracovních listů jsou součástí přílohy.

Dílčí cíle, jež byly vymezeny pro jednotlivá setkání s dětmi, byly téměř všechny splněny. V průběhu realizovaných setkání jsem zjistila, že děti mají bezprostředně po přečtení příběhu problém doplnit do vět chybějící slova. Často se tak v úkolech s tímto zadáním objevovala slova, která se ani významově nepřibližovala chybějícímu slovu a vypracování těchto zadání zabralo dětem nejvíce času. Po této zkušenosti bych pro příště ke každé větě s vynechaným slovem doplnila nabídku alespoň dvou slov pro možnost výběru.

Program jednotlivých setkání byl pro děti, jak pro předškoláky, tak i pro mladší školáky, vítaným zpestřením. Výběr knih i ukázek považuji za vhodný. Výjimkou byl příběh *O obloze a sluníčku* z knihy *Draka je lepší pozdravit aneb o etiketě*, jež předškolní děti příliš nezaujal. Příčinu nezaujetí spatřuji v neatraktivnosti hlavních postav příběhu. Dnešní děti se setkávají s nepřeborným množstvím pohádkových postav, jež korespondují s moderní dobou a jsou tak pro ně atraktivnější než archaičtí hrdinové v podobě sluníčka a oblohy. Ti jsou spíše vhodní pro děti mladší šesti let.

Hlavní cíl této bakalářské práce byl splněn. Dětem byly představeny vybrané tituly, také byly vytvořeny a v praxi ověřeny metodické a pracovní listy. Domnívám se, že tvorba Daniely Krolupperové je pro volnočasovou výchovu ke čtenářství vynikajícím prostředkem. Autorčiny knihy jsou psány spisovným, leč moderním jazykem, který je dětem blízký. Krolupperová píše poutavé, nevšední příběhy, jež svým dějem dokážou děti zaujmout a podněcovat jejich fantazii.

Seznam použitých zdrojů

Primární literatura:

KROLUPPEROVÁ, D. a KRATOCHVÍL, M. *Draka je lepší pozdravit*. Praha: Mladá fronta, 2009, 2016. ISBN 978-80-204-3846-1

KROLUPPEROVÁ, D. *Atlas strašidel*. Praha: Albatros, 2004. ISBN 80-00-01610-9

KROLUPPEROVÁ, D. *Bubáček*. Praha: Albatros, 2011. ISBN 978-80-00-02834-7

KROLUPPEROVÁ, D. *Děvčátko a velký černý pes*. Praha: Albatros, 2022. ISBN 978-80-00-06821-3

KROLUPPEROVÁ, D. *Dráček Mráček*. Praha: Mladá fronta, 2012. ISBN 978-80-204-2643-7

KROLUPPEROVÁ, D. *Já se nechtěl stěhovat!*. Praha: Mladá fronta, 2010. ISBN 978-80-204-2328-3

KROLUPPEROVÁ, D. *Jak kouzlo do houslí vklouzlo*. ISBN 978-80-204-5918-3

KROLUPPEROVÁ, D. *Jde sem lesem. Pohádka*. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-1102-0

KROLUPPEROVÁ, D. *Kouzelná aktovka*. Praha: Albatros, 2015. ISBN 978-80-00-03822-2

KROLUPPEROVÁ, D. *Makej, makaku!*. Praha: Mladá fronta, 2012, ISBN 978-80-204-2638-3

KROLUPPEROVÁ, D. *Mechová víla*. Praha: Pikola, 2021. ISBN 978-80-242-7390-7

KROLUPPEROVÁ, D. *Mizící hmyzíci. Pohádka*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-362-0470-1

KROLUPPEROVÁ, D. *Na rozcestí ke štěstí/na rozcestí od štěstí*. Praha: Portál, 2019. ISBN 978-80-262-1465-6

KROLUPPEROVÁ, D. *O modrém světle*. Praha: Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0705-4

KROLUPPEROVÁ, D. *Polární pohádka*. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1169-3

KROLUPPEROVÁ, D. *Policejní křeček*. Praha: Albatros, 2013. ISBN 978-80-00-03264-1

KROLUPPEROVÁ, D. *Polštářoví podvodníci*. Praha: Mladá fronta, 2018. ISBN 978-80-204-4988-7

KROLUPPEROVÁ, D. *Putování za nejmocnějším kouzlem*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0975-1

KROLUPPEROVÁ, D. *Rybí sliby. Pohádka*. Praha: Portál, 2011, ISBN 978-80-262-0016-1

KROLUPPEROVÁ, D. *Sněhová víla*. Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1398-7

KROLUPPEROVÁ, D. *Tady straší naši*. Praha: Pikola, 2020. ISBN 978-80-242-6703-6

KROLUPPEROVÁ, D. *Taje olivového háje*. Praha: Portál, 2018. ISBN 978-80-262-1338-3

KROLUPPEROVÁ, D. *Vánoční pohádka – Proč nosí Ježíšek dětem dárky*. Praha: Mladá fronta, 2019. ISBN 978-80-204-5335-8

KROLUPPEROVÁ, D. *Vánoční tramvaj*. Praha: Albatros, 2019. ISBN 978-80-00-05690-6

KROLUPPEROVÁ, D. *Vědí draci o legraci?*. Praha: Pikola, 2018. ISBN 978-80-7549-598-3

KROLUPPEROVÁ, D. *Viropis aneb Jak bacit bacila*. Praha: Albatros, 2004. ISBN 80-00-01399-1

KROLUPPEROVÁ, D. *Zimní tulipán*. Praha: Mladá fronta, 2022. ISBN 978-80-204-6088-2

KROLUPPEROVÁ, D. *Zmizelá škola*. Praha: Albatros, 2011. ISBN 978-80-00-03463-8

KROLUPPEROVÁ, D. *Zprávy z pelišku*. Praha: Mladá fronta, 2019. ISBN 978-80-204-5428-7

KROLUPPEROVÁ, D. *Ztracená náušnička*. Praha: Albatros, 2016. ISBN 978-80-00-04507-8

Sekundární literatura:

ČAPEK, R. *Moderní didaktika – lexikon výukových a hodnotících metod*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-2450-7

HELUS, Z. *Úvod do psychologie*. 2. přepracované vyd. Praha: Grada, 2018. ISBN 978-80-247-2990-9

KOLÁŘ, Z. a kol. *Výkladový slovník z pedagogiky*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3710-2

MOCNÁ, D. a PETERKA, J. *Encyklopedie literárních žánrů*. Praha: Paseka, 2014. 80-7185-669-X

Internetové zdroje:

ADAMOVIČ, B. *Milá, prudce jedovatá kniha pro děti* | iLiteratura. Recenze | iLiteratura [online]. © 2011 [cit. 2022-10-18]. Dostupné na WWW: <<https://www.iliteratura.cz/clanek/28087-krolupperova-daniela-zakerne-kere>>

Daniela Krolupperová – biografie, ocenění | Wikipedie otevřená encyklopedie | *Wikipedie otevřená encyklopedie* [online] © 2022 [cit. 2022-10-14]. Dostupné na WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Daniela_Krolupperov%C3%A1#Ocen%C4%9Bn%C3%AD>

HAJDOVÁ, M. *Nejtěžší je napsat jednoduchý text* | iLiteratura. *Rozhovor* | *iLiteratura* [online] © 2018 [cit. 2022-10-18]. Dostupné na WWW: <https://www.iliteratura.cz/clanek/40829-krolupperova-daniela>

KROLUPPEROVÁ, D. Re: *Bakalářská práce* [elektronická pošta]. Message to: Klára Skalníková. 21.9.2022 [cit. 2022-10-18]. Osobní komunikace, citováno se svolením autora.

KYNCL, L. *Metody čtení a psaní ke kritickému myšlení* [online]. © 2018, [2023-01-29]. Dostupné na WWW: <<https://liborkyncl.estranky.cz/clanky/metody-rwct/ano---ne.html>>

LABUSOVÁ, E. *Mladší školní věk* [online]. © 2014, [2022-10-17]. Dostupné na WWW: <<https://sancedetem.cz/mladsi-skolni-vek>>

Labutí dům – Daniela Krolupperová | Databáze knih. *Knihy* | *Databáze knih* [online]. © 2021 [cit. 2022-10-24]. Dostupné na WWW: <https://www.databazeknih.cz/knihy/labuti-dum-481817>

MŠ Počátky | Dokumenty | *Školní vzdělávací program* [online]. Dostupné na WWW: <<https://mspocatky.cz/wp-content/uploads/2021/10/%C5%A0koln%C3%AD-vzd%C4%9Bn%C3%A1vac%C3%AD-program-Slunce-v-srdci-1.pdf>>

Populárně naučná literatura | Databáze knih. *Novinky* | *Databáze knih* [online]. © 2008 [cit. 2022-10-04]. Dostupné na WWW: <<https://www.databazeknih.cz/novinky/popularne-naucna-literatura/>>

Proč mluvíme česky – Daniela Krolupperová | Databáze knih. *Knihy* | *Databáze knih* [online]. © 2008 [cit. 2022-10-14]. Dostupné na WWW: <<https://www.databazeknih.cz/knihy/proc-mluvime-cesky-90573>>

Příběhová próza s dětským hrdinou – charakteristika žánru | Přepis prezentace | *Slide serve* [online]. © 2022 [cit. 2022-12-05]. Dostupné na WWW: <<https://www.slideserve.com/matthew-russo/p-b-hov-pr-za-s-d-tsk-m-hrdinou-charakteristika-nru>>

SEMELKOVÁ, J. *Cíl veškerých mých psavých snah je jediný – dělat dětem radost* | *Kultura21. Rozhovor* | *Kultura21* [online]. © 2012 [cit. 2022-10-18]. Dostupné na WWW: <<https://www.kultura21.cz/rozhovory/4523-daniela-krolupperova>>

ŠRÁMČÍKOVÁ, J. *Předškolní věk – vývoj řeči a fantazie* [online]. © 2014, [2022-10-17]. Dostupné na WWW: <<https://www.rodicka.cz/predskolni-vek-%e2%80%93-vyvoj-rci-a-fantazie>>

TĚTHALOVÁ, M. *Čtení je nezbytným předpokladem abstraktního myšlení* [online]. ©2022 [cit. 2022-10-04]. Dostupné na WWW: <<https://www.nakladatelstvi.portal.cz/casopisy/informatorium-3-8/97124/cteni-je-nezbytnym-predpokladem-abstraktniho-mysleni>>

TĚTHALOVÁ, M. *Čtení je základ gramotnosti* [online]. ©2022 [cit. 2022-10-04]. Dostupné na WWW: <<https://nakladatelstvi.portal.cz/casopisy/informatorium-3-8/99494/cteni-je-zaklad-gramotnosti>>

VACKOVÁ, R. *Abstraktní myšlení* | Rodička. *Krátké články* | *Rodička* [online]. © 2014 [cit. 2022-10-17]. Dostupné na WWW: <<https://www.rodicka.cz/abstraktni-mysleni>>

Zákeřné keře. Pohádka – Daniela Krolupperová | Databáze knih. *Knihy* | *Databáze knih* [online]. © 2008 [cit. 2022-10-18]. Dostupné na WWW: <<https://www.iliteratura.cz/clanek/28087-krolupperova-daniela-zakerne-kere>>

Základní škola Otokara Březiny Počátky | Školní družina | *Obecné informace* [online]. © 2007-2022 [cit. 2022-10-24]. Dostupné na WWW: <<https://zspocatky.cz/86/skolni-druzina.html>>

Seznam příloh

Příloha I:	Metodický list č. I a pracovní list č. I
Příloha II:	Metodický list č. II a pracovní list č. II
Příloha III:	Metodický list č. III a pracovní list č. III
Příloha IV:	Metodický list č. IV a pracovní list č. IV
Příloha V:	Metodický list č. V a pracovní list č. V
Příloha VI:	Metodický list č. VI a pracovní list č. VI
Příloha VII:	Ukázka vyplněných pracovních listů

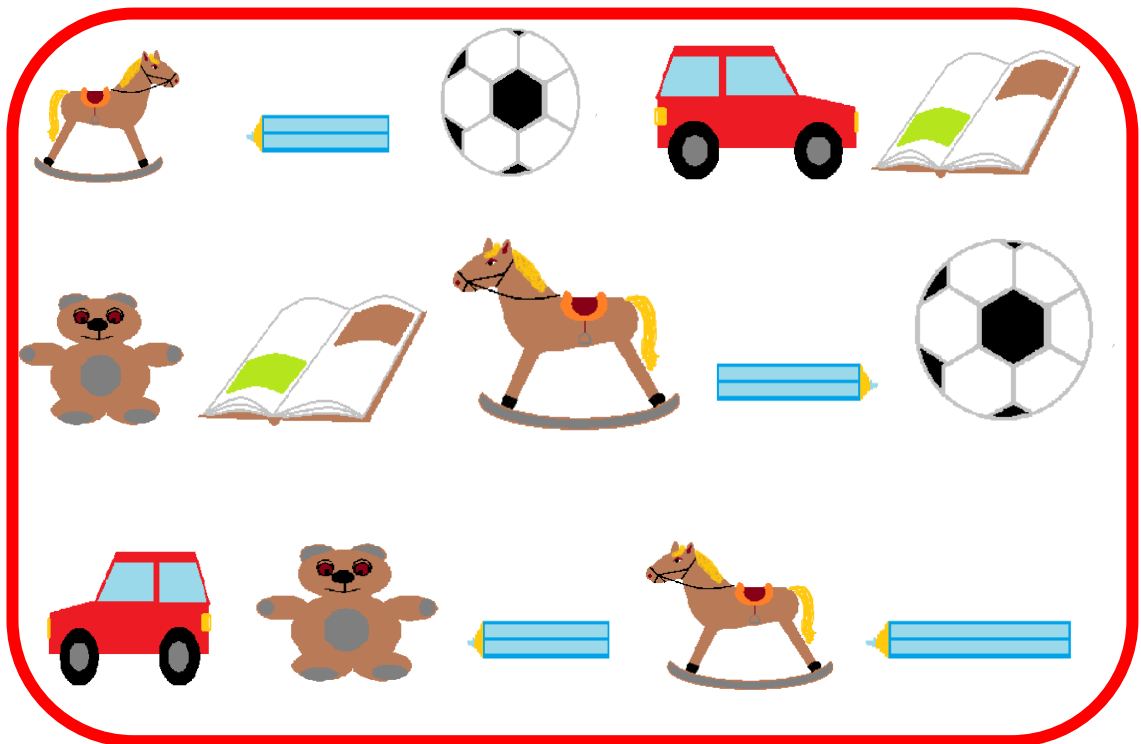
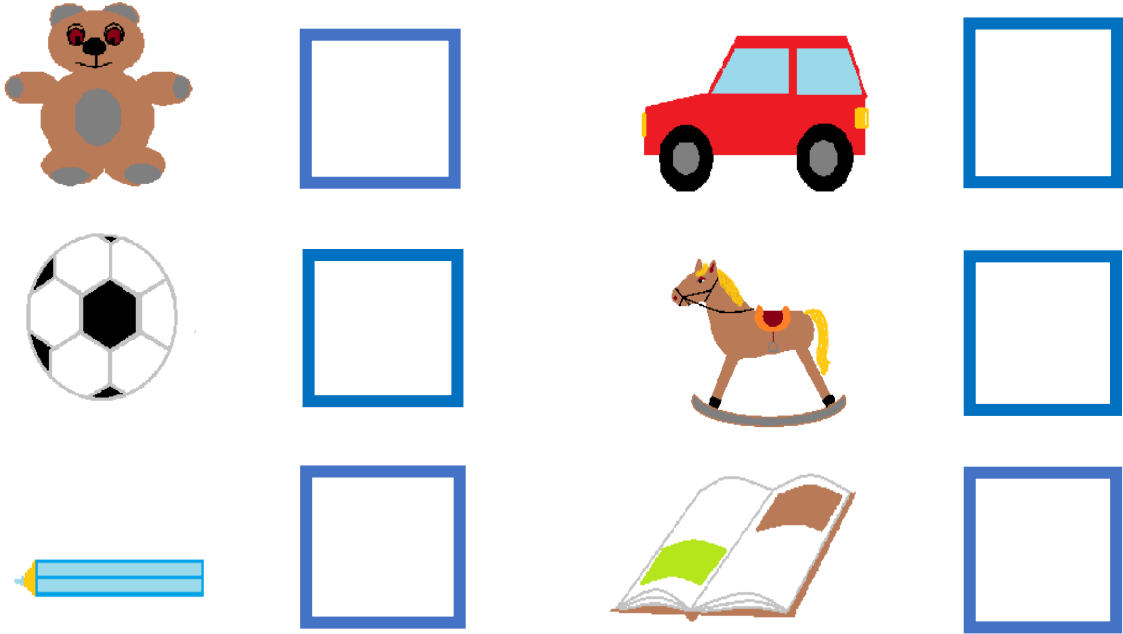
Příloha I.: Metodický list č. I.

Téma	Uklízení-je nepořádek v pořádku?
Cíle	<p>Kognitivní: děti se pomocí příběhu dozvídají o nutnosti udržování pořádku; diskutují o hlavním hrdinovi příběhu</p> <p>Afektivní: děti si uvědomí následky nepořádnosti; vnímají čtený příběh; soustředí se na zadané úkoly; děti zhodnocují chování hlavního hrdiny příběhu</p> <p>Psychomotorické: děti dokážou kresbou znázornit svoji oblíbenou hračku; procvičí si a zafixují správný úchop psacích potřeb; po zadání pohybového úkolu se dokážou bezpečně pohybovat po třídě</p>
Cílová skupina	Předškolní věk (konkrétně 5-6 let)
Časová dotace	45 minut
Výukové metody	Předčítání, diskuse, brainstorming, individuální práce, skupinová práce
Pracovní pomůcky	Kniha <i>Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě</i> , pracovní listy, pastelky, libovolné hračky nacházející se ve třídě
Postup	<p>1). Zahřívací aktivita – brainstorming Co tě napadne, když se řekne slovo nepořádek? Pro rozehřátí dětí a navození atmosféry je zařazena slovní rozcvička. Sedí se v komunikačním kruhu, pedagog seznámí děti s tématem hry. Děti jedno po druhém říkají, jaké slovo je k danému tématu napadne.</p> <p>2). Předčítání příběhu Z knihy <i>Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě</i> přečteme pohádku <i>O malém princovi</i> s 46-50</p> <p>3). Diskuse o přečteném příběhu v komunikačním kruhu Pedagog formuluje otázky vycházející z obsahu přečteného textu; otázky děti povedou k zamyšlení nad nepořádností malého prince</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Proč byl malý princ nepořádný? ▪ Bylo správné, že mu tatínek kupoval nové hračky, přestože se o ně princ nestaral? ▪ Proč je dobré uklízet? ▪ Uklízáš si doma svoje hračky? ▪ Pomáháš doma mamince nebo tatínkovi s úklidem? ▪ Ztratila se ti někdy nějaká hračka? ▪ Jak se při tom cítil/a? <p>4). Pohybová aktivita Skupinová práce Děti mají za úkol posbírat hračky, které jsou záměrně rozházeny po třídě a uklidit je na místo, které jim přísluší. Cílem je aktivizace dětí po statické činnosti a protažení.</p> <p>5). Pracovní list Individuální práce s pracovními listy (Vzhledem k tomu, že děti ještě neumí číst, jim zadávané úkoly průběžně čteme a vysvětlujeme.) První úkol: děti spočítají vyobrazené předměty (autíčko, medvídek, míč, pastelka, houpačí kůň, kniha) a do příslušného čtverečku napíší pomocí puntíků jejich počet. Cílem je procvičení počítání od 1 do 5 (dle individuálních schopností) Druhý úkol: děti nakreslí svou oblíbenou hračku. Cílem je procvičení jemné motoriky, správného úchopu pastelky. Třetí úkol: děti pomohou princovi dostat se z labyrintu hraček. Cílem je procvičení prostorové představivosti a správného úchopu pastelky. Čtvrtý úkol: děti si své pracovní listy podepíší (dle individuálních schopností). Cílem je procvičení psaní tiskacích písmen a správného úchopu pastelky.</p> <p>6). Zhodnocení pracovních listů</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jak by se vám líbilo ve školce, kdybyste si po sobě neuklízeli hračky? ▪ Pomáháš kamarádovi/kamarádce při uklízení? ▪ Děti vyprávějí o svých oblíbených hračkách, které nakreslily.

	<p>5). Závěrečná reflexe Zhodnocení tematického bloku, pedagog se dotazuje dětí, zda se jim aktivity líbily či nelíbily. Zda se cítily dobře, či jim bylo něco nepříjemné. Děti vyprávějí o svých vysněných hračkách.</p>
Klíčové kompetence	k učení, komunikativní, sociální a personální, k řešení problémů
Literární text	KROLUPPEROVÁ, D. <i>Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě</i> . Ilustrovala VYDROVÁ, M. V Praze: Mladá fronta, 2016. ISBN 978-0-204-3846-1. s. 46-50

Pracovní list 1 – téma: Uklízení

Úkol 1.: Spočítej kolik autíček, míčů, medvídků, pastelek, knížek a houpacích koníků má nepořádný princ ve svém pokoji. Počty jednotlivých předmětů vyznač puntíky do modrého čtverečku ke správnému předmětu.

Úkol 2.: Umíš se podepsat?

A large empty rounded rectangle with a green border, intended for a signature.

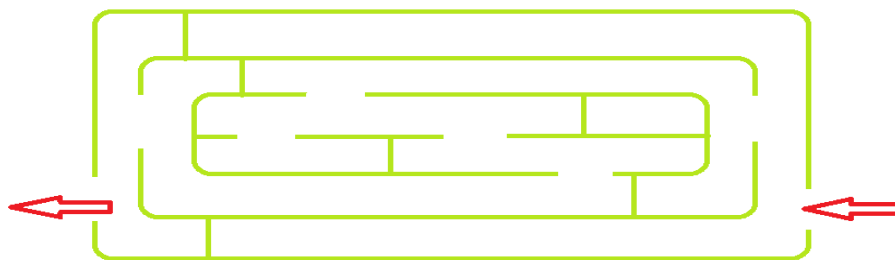
Úkol 3.: Nakresli svoji oblíbenou hračku nebo svoji nejmilejší pohádkovou postavu.
Řekneš nám o ní něco?

Úkol 4.: Pomůžes princovi dostat se z labyrintu hraček?

(obr.1)⁶⁴

⁶⁴ ⁶⁴ KROLUPPEROVÁ, D. a KRATOCHVÍL, M. *Draka je lepší pozdravit*. Praha: Mladá fronta, 2009, 2016. ISBN 978-80-204-3846-1, s. 48

Příloha II.: Metodický list č. II.

Téma	Pomáhání-jeden za všechny, všichni za jednoho
Cíle	<p>Kognitivní: děti se pomocí příběhu dozvídají o tom, že je dobré si vzájemně pomáhat; dokážou přiřadit symboly znázorňující jaro, léto, podzim a zimu k vyobrazeným ročním obdobím; rozvoj logického úsudku</p> <p>Afektivní: děti si uvědomí, že společnými silami se toho zvládne více, a že člověku není samotnému dobře; vnímají čtený příběh; soustředí se na zadané úkoly</p> <p>Psychomotorické: děti dokážou dokreslit a nakreslit sněhovou vločku; děti dokážou nakreslit sami sebe při pomoci druhému člověku; procvičí si jemnou motoriku a fixují správný úchop pastelky, procvičí si práci s nůžkami; děti dokážou srozumitelně vyprávět o tom, co dělají v jednotlivých ročních obdobích</p>
Cílová skupina	Předškolní věk (konkrétně 5-6 let)
Časová dotace	45 minut
Výukové metody	Dramatizace, předčítání, diskuse, individuální práce, skupinová práce
Pracovní pomůcky	Kniha <i>Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě</i> , pracovní listy, pastelky, nůžky, lepidlo na papír, lano
Postup	<p>1). Dějová improvizace Pro navození atmosféry a seznámení s tematikou je zařazena dramatizace, kdy několika dětem zavážeme šátkem oči a ostatní děti mají za úkol je bezpečně provést kolem několika překážek do komunikačního kruhu.</p> <p>2). Předčítání příběhu Z knihy <i>Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě</i> přečteme pohádku <i>O obloze a sluníčku</i>, s. 96-100</p> <p>3). Diskuse o přečteném příběhu v komunikačním kruhu Pedagog formuluje otázky vycházející z obsahu přečteného textu; otázky děti povedou k zamyšlení nad tím, zda je lepší vzájemně si pomáhat, nebo být na vše sám</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pomáháš ostatním rád? ▪ Komu nejčastěji? ▪ Jak ti je, když někomu pomůžeš? ▪ Koho žádáš o pomoc ty? ▪ Stalo se někdy, že tě někdo požádal o pomoc a ty si mu nepomohl? <p>4). Pohybová aktivita Skupinová práce-přetahování Jeden konec lana je uvázan k židli, na které sedí pedagog, druhý konec drží nejprve jedno dítě a snaží se s židli s pedagogem dotáhnout na dané místo. Postupně se děti přidávají, až nakonec společnými silami úkol splní.</p> <p>5). Pracovní list Individuální práce s pracovními listy (Vzhledem k tomu, že děti ještě neumí číst, jim zadávané úkoly průběžně čteme a vysvětlujeme.) První úkol: děti přiřadí symboly (sněhová vločka, list, třešeň, květ) k vyobrazeným ročním obdobím. Cílem je rozvoj logického úsudku. Druhý úkol: děti dokreslí sluneční paprsky a dešťové kapky. Cílem je procvičení jemné motoriky, správného úchopu pastelky. Třetí úkol: děti dokreslí chybějící části sněhové vločky a nakreslí jinou sněhovou vločku podle své fantazie. Cílem je procvičení prostorové představivosti a správného úchopu pastelky. Čtvrtý úkol: děti vystřihnou podle čerchovaných čar obrázky pod tabulkou a nalepí je do prázdných okýnek dle logické posloupnosti. Cílem je rozvoj logického úsudku; procvičení práce s nůžkami.</p>

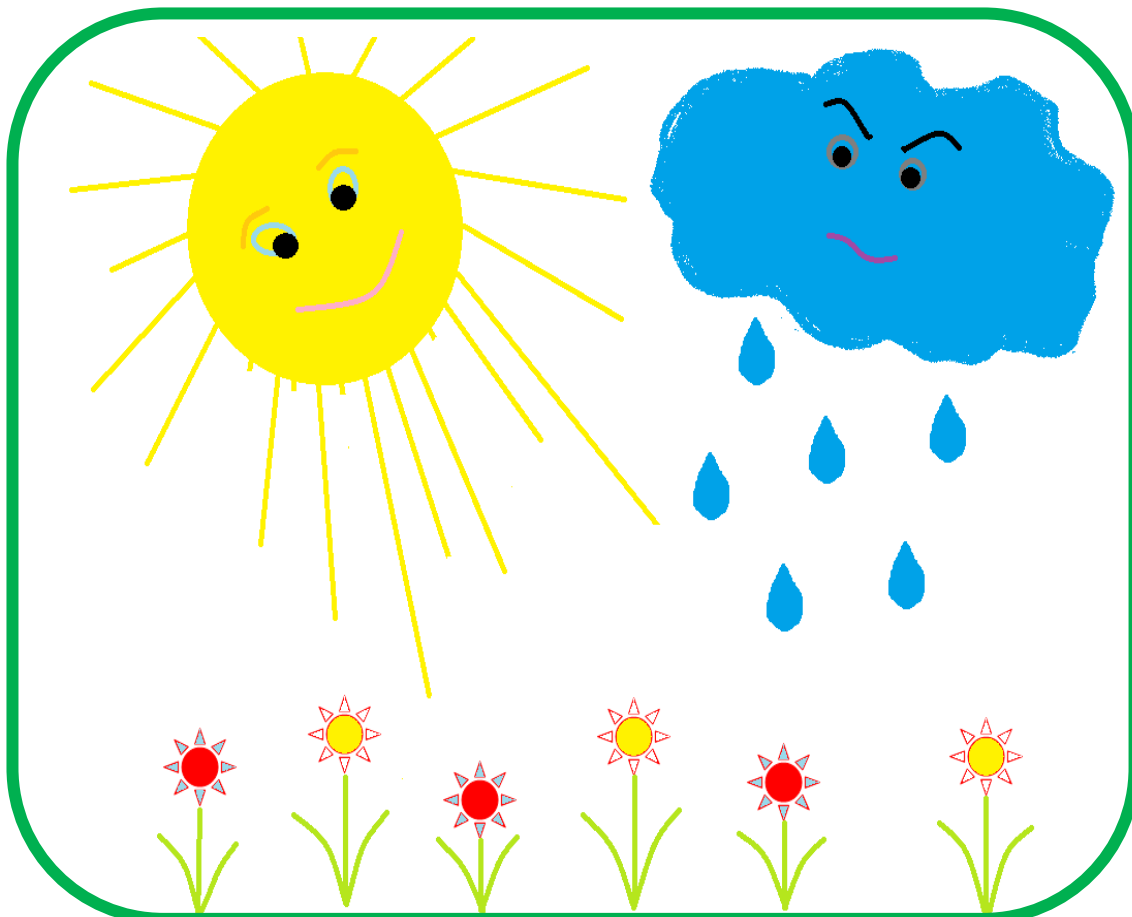
	<p>6). Zhodnocení pracovních listů</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Jaké roční období máš nejraději a proč? ▪ Co nejraději děláš v létě a co v zimě? ▪ Jaké barvy má duha? ▪ Líbilo by se ti, kdyby byla Země pustá a šedivá? <p>5). Závěrečná reflexe</p> <p>Zhodnocení tematického bloku, pedagog se dotazuje dětí, zda se jim aktivity líbily či nelíbily. Zda se cítily dobře, či jim bylo něco nepříjemné. Jak se děti cítily při dějové improvizaci se zavázanýma očima. Dotazuje se dětí, co si ze setkání zapamatovaly.</p>
Klíčové kompetence	k učení, komunikativní, sociální a personální, k řešení problémů
Literární text	KROLUPPEROVÁ, D. <i>Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě</i> . Ilustrovala VYDROVÁ, M. V Praze: Mladá fronta, 2016. ISBN 978-0-204-3846-1. s. 96-100

Pracovní list 2. – téma Pomáhání

Úkol č.1: Přičiřad' obrázek k ročnímu období, ke kterému patří.

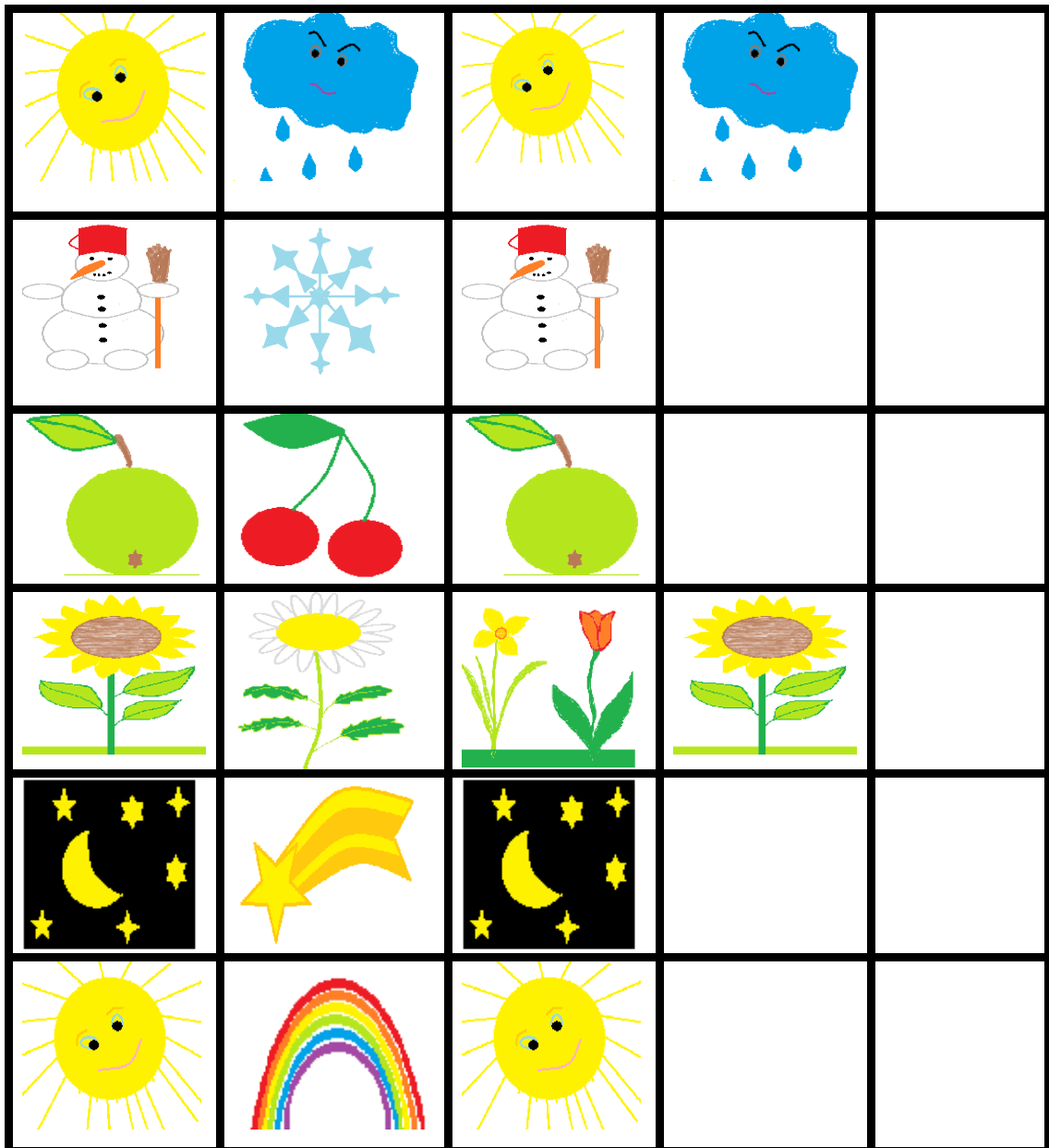
Úkol č.2: Sluníčko a dešť pomáhají květinám růst. Dokresli paprsky a kapky deště.

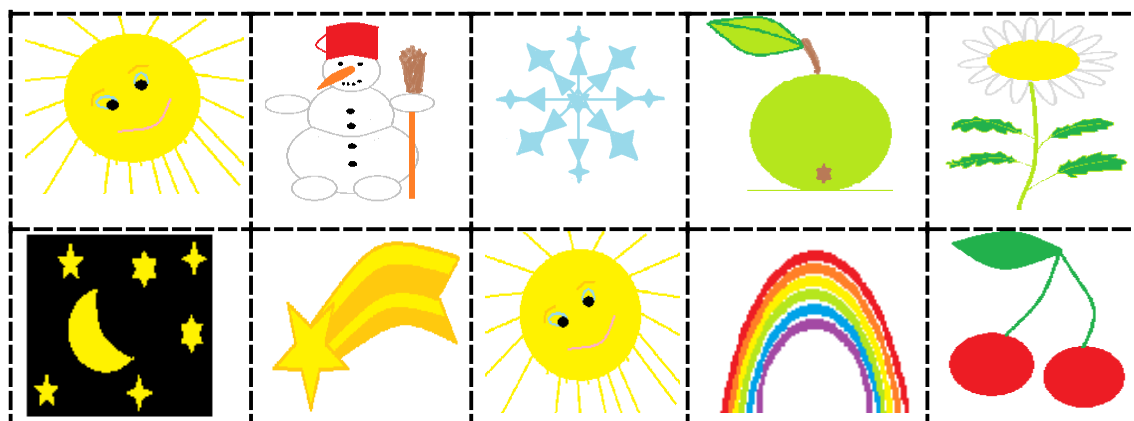
Úkol č.3: Dokresli sněhovou vločku.
Dokážeš nakreslit jinou sněhovou vločku podle své fantazie?

Úkol č.4: Vystříhni obrázky čerchovaných čar z doplňkového pracovního listu a doplň je do prázdných okýnek v jednotlivých řadách.

Příloha k pracovnímu listu č.2

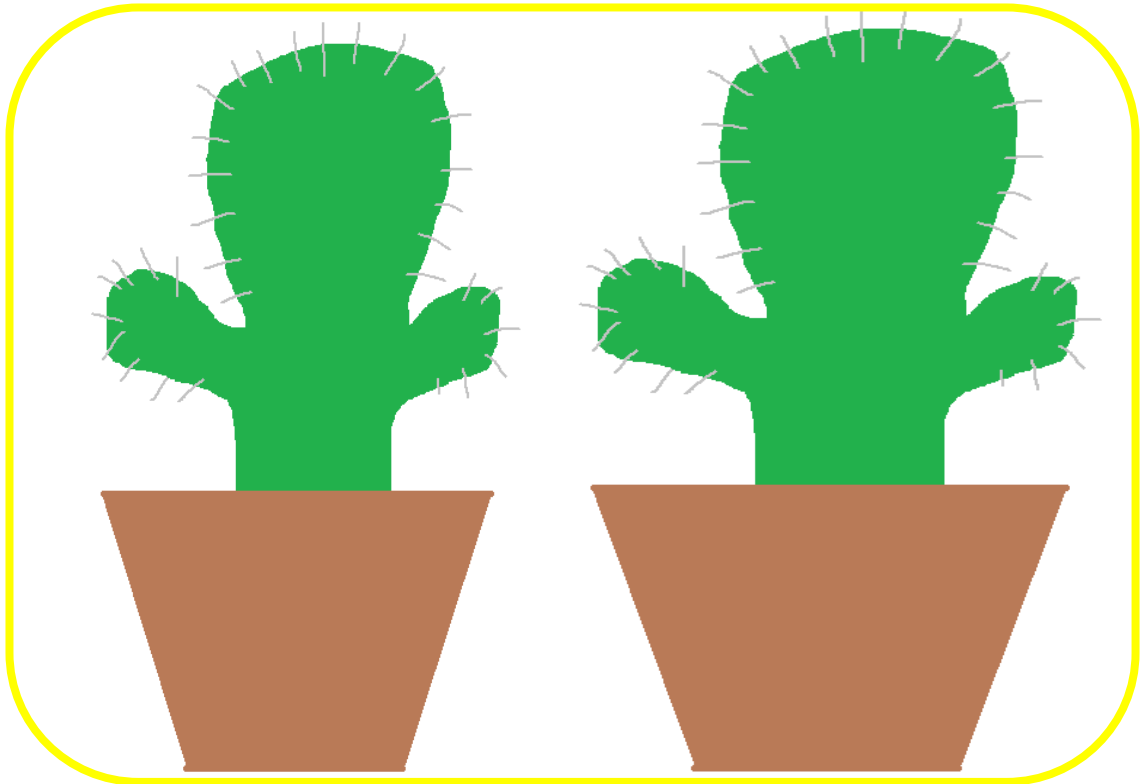

Příloha III.: Metodický list č. III.

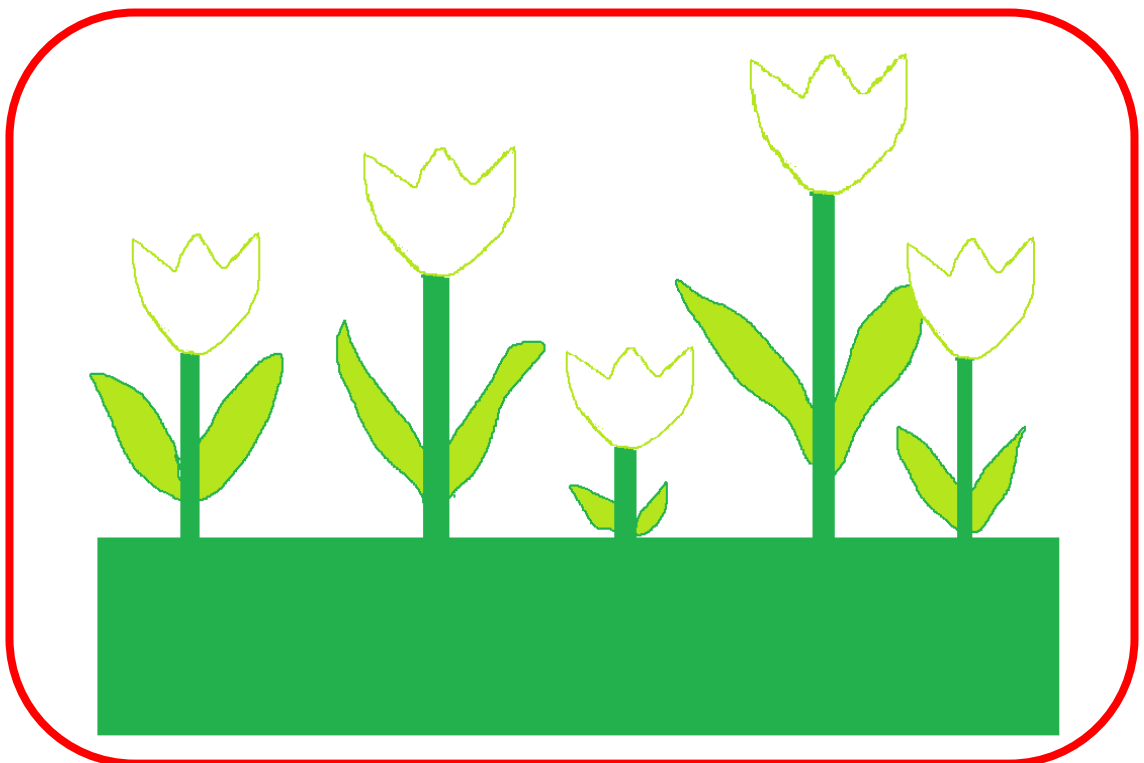
Téma	Umění se podělit – Hamty, hamty, ať mám víc než tamty
Cíle	<p>Kognitivní: děti se díky čtenému příběhu dozvídají, že je správné nebýt lakomý; děti si procvičí znalost barev; děti si procvičí pravolevou orientaci; trénink logického úsudku</p> <p>Afektivní: děti vnímají, že rozdělit se s někým jim samotným přináší příjemné pocity, zároveň však dokážou mluvit o tom, že je někdy těžké se podělit.</p> <p>Psychomotorické: děti dokážou kresbou vystihnout náladu hlavní postavy; děti si procvičí jemnou motoriku, fixují správný úchop psacích potřeb</p>
Cílová skupina	Předškolní věk (konkrétně 5-6 let)
Časová dotace	45 minut
Výukové metody	Předčítání, diskuse, individuální práce, skupinová práce
Pracovní pomůcky	Kniha <i>Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě</i> , pracovní listy, pastelky
Postup	<p>1). Zahřívací aktivita: Slovní kopaná Pro rozehřátí a pro navození příjemné atmosféry hraje pedagog s dětmi slovní kopanou.</p> <p>2). Předčítání příběhu Z knihy <i>Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě</i> přečteme pohádku <i>O chamtivém kaktusu</i>, s. 144-149</p> <p>3). Diskuse o přečteném příběhu v komunikačním kruhu Pedagog návodnými otázkami vede děti k přemýšlení o přečteném příběhu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Líbilo by se vám, kdyby květiny opravdu mluvily? • Jakou by to mělo výhodu? • Setkali jste se někdy s lakomcem? • Dělíte se rádi o všechno, nebo si něco raději necháte pro sebe? <p>4). Pracovní list Individuální práce s pracovními listy. (Vzhledem k tomu, že děti ještě neumí číst, jim zadávané úkoly průběžně čteme a vysvětlujeme.) První úkol: děti mají za úkol dokreslit kaktusu obličej, v prvním případě zamračený a nepřátelský, v druhém případě usměvavý a přátelský. Druhý úkol: děti vybarví květy tulipánů podle instrukcí (nejvyšší fialově, nejnižší žlutě, zcela vlevo červeně, zcela vpravo oranžově), poslední vybarví podle své fantazie. Třetí úkol: děti mají za úkol vybarvit konve tak, aby kopretina a zvonek dostaly stejné množství vody jako slunečnice.</p> <p>5). Zhodnocení pracovních listů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Máš ve svém pokoji nějakou květinu? Víš, jak se jmenuje? • Kdo se o ni stará? • Vzpomeneš si, jak se jmenovaly květiny na pracovním listu? <p>6). Závěrečná reflexe Zhodnocení tematického bloku, pedagog se dotazuje dětí, zda pro ně byly úkoly zadané v pracovním listu srozumitelné. V komunikačním kruhu si děti společně s pedagogem sdělují své dojmy a poznatky z proběhlého setkání.</p>
Klíčové kompetence	k učení, komunikativní, sociální a personální, k řešení problémů
Literární text	KROLUPPEROVÁ, D. <i>Draka je lepší pozdravit, aneb o etiketě</i> . Ilustrovala VYDROVÁ, M. V Praze: Mladá fronta, 2016. ISBN 978-10-204-3846-1. s. 144-149

Pracovní list 3. – téma: Umění se podělit

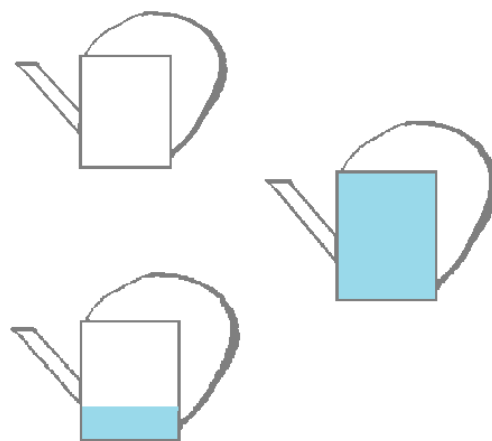
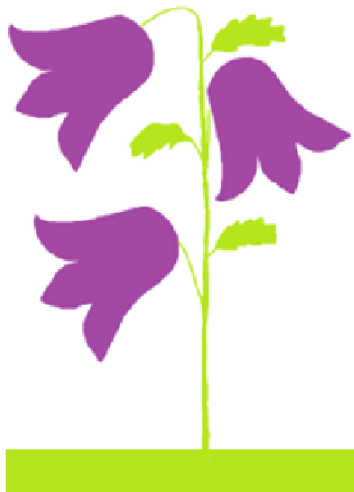
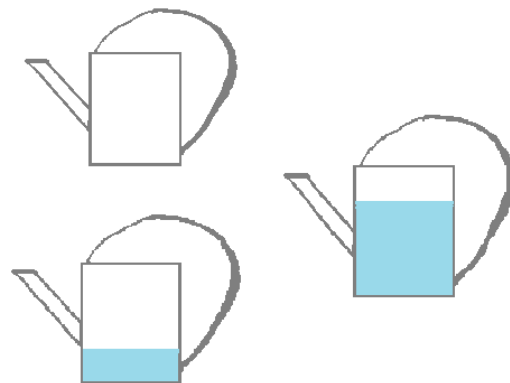
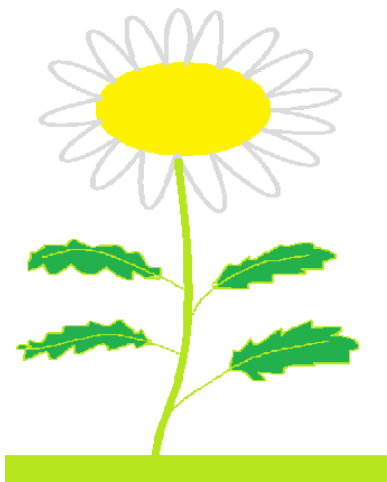
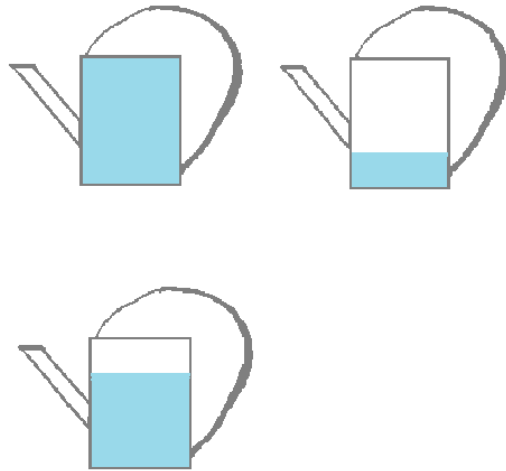
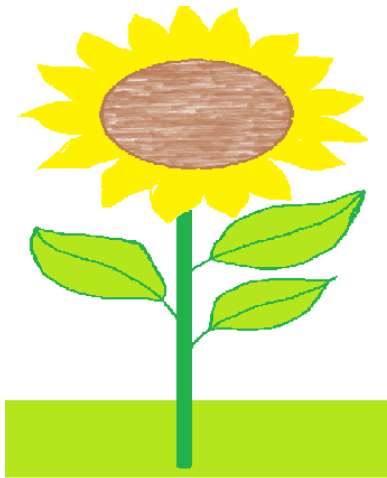
Úkol č.1: Dokresli kaktusům obličej. Jeden bude nazlobený a druhý usměvavý.

Úkol č. 2: Vybarvi květy tulipánů: Nejvyšší bude fialový, nejnižší žlutý, ten úplně vlevo červený a ten úplně vpravo oranžový. Poslední tulipán vybarvi podle své fantazie.

Úkol č.3: Vybarvi konve tak, aby kopretina a zvonek dostaly stejné množství vody jako slunečnice

Příloha IV.: Metodický list č. IV.

Téma	Závist
Cíle	<p>Kognitivní – děti porozumí textu, zapamatují si děj příběhu, porozumí zadaným úkolům v pracovním listu a uplatní vědomosti o příběhu při práci s pracovními listy; trénink analýzy a syntézy</p> <p>Afektivní – děti vnímají literární text; děti dokážou zhodnotit chování postav v přečteném příběhu, reagují na ně a vyjadřují k nim svůj postoj; děti dokážou popsat svoje pocity z osobní zkušenosti se závistí</p> <p>Psychomotorické – děti přirozeně improvizují; v písemném i ústním projevu se vyjadřují srozumitelně,</p>
Cílová skupina	mladší školní věk, konkrétně 8-9 let
Časová dotace	90 minut
Výukové metody	společné čtení, diskuse, individuální práce, skupinová práce
Pracovní pomůcky	kniha <i>Na rozcestí od štěstí/na rozcestí ke štěstí</i> , listy s vytisknutým příběhem <i>Závist – Kdo se má lípe než já?</i> , pracovní listy, psací potřeby
Postup	<p>1). Zahřívací aktivita: Abeceda Pro rozehrání a pro navození příjemné atmosféry hraje pedagog s dětmi hru Abeceda. Pedagog napíše na tabuli celou abecedu. Poté zvolí téma, na které budou děti vymýšlet slova začínající na písmena abecedy a zapisovat je k jednotlivým písmenům na tabuli.</p> <p>2). Společné čtení V komunikačním kruhu pedagog společně s dětmi přečte z knihy <i>Na rozcestí od štěstí/na rozcestí ke štěstí</i> příběh <i>Závist – Kdo se má líp než já?</i>, s. 19-27</p> <p>3). Diskuse o přečteném příběhu v komunikačním kruhu Pedagog návodnými otázkami vede děti k přemýšlení o přečteném příběhu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Myslíte si, že bylo dobře, že měl Jindra všechno? • Proč ženy v obchodě mluvily ošklivě o Jindrově tatínkovi? • Co vedlo Jirku k závisti vůči Jindrovi? • Když je člověk chudý, znamená to, že je tedy horším člověkem? • Závíděli jste někdy něco někomu? <p>4). Pracovní list Individuální práce s pracovními listy. První úkol: děti doplní nedokončené věty z textu přečteného příběhu Druhý úkol: děti ze zpřeházených písmen poskládají slova Třetí úkol: děti očíslojí věty v pořadí, jak jdou v textu/ději za sebou Čtvrtý úkol: děti najdou v řadě písmen jednotlivá slova a oddělí je od sebe svislou čarou Pátý úkol: děti odpoví na otázky k přečtenému příběhu Šestý úkol: děti podtrhnou v každé dvojici slov to slovo, které má více slabik Sedmý úkol: děti nakreslí koloběžku</p> <p>5). Zhodnocení pracovních listů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Těšíte se už na prázdniny? • Co děláte o prázdninách nejraději? • Jak se jmenuje váš nejlepší kamarád? <p>6). Závěrečná reflexe Zhodnocení tematického bloku, pedagog se dotazuje dětí, zda pro ně byly úkoly zadané v pracovním listu srozumitelné. V komunikačním kruhu si děti společně s pedagogem sdělují své dojmy a poznatky z proběhlého setkání.</p>
Klíčové kompetence	k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální
Literární text	KROLUPEROVÁ, D. <i>Na rozcestí ke štěstí/na rozcestí od štěstí</i> . Praha: Portál, 2019. ISBN 978-80-262-1465-6, s. 19-27

Pracovní list 4. – téma: Závist – Kdo se má líp než já?

Úkol č.1: Doplň slova do vět.

- a) Dveře auta se _____ .
- b) Adam svého bratrance přímo _____ .
- c) Kluci se spolu báječně _____ .
- d) Najednou si Jirka _____, že jich má obou plné zuby.
- e) Prázdniny pomalu _____ a Jirku nic netěšilo.
- f) Spousta dětí se má _____ než já.

Úkol č.2: Uspořádej písmena správně.

- a) TISVÁZ _____
- b) UPTR _____
- c) LOBĚKOŽAK _____
- d) DAAM _____

(obr.1)⁶⁵

Úkol č.3: Očíslej věty, jak za sebou správně následují.

- a) Si žije, ten Jindra, říkal si v duchu našťavaně Jirka. _____
- b) Od toho dne byly prázdniny zase super. _____
- c) Kdo ví, kde si nahrabal. _____
- d) Začaly prázdniny. _____
- e) Mezi dětmi v městečku způsobil jeho příjezd pozdvižení. _____

Úkol č.4: Slova ve větě se spojila a nejdou tak přečíst. Odděl slova od sebe svislou čárkou.

RÁDHRÁLFOTBALRYBAŘILJEZDILNAKOLEAROZDÁVALBRAMB
ŮRKYKDYŽSIADAMZLOMILPRUTKOUPILMUJINDRANOVÝ

Úkol č.5: Odpověz na otázky.

a) Kdo byl Jindra? _____

b) Co spolu rádi dělali Adam, Jindra a Jirka?

c) Co říkaly závistivé paní v obchodě o Jindrovu tatínkovi?

d) Co nového Jindra naučil Jirku a Adama?

Úkol č. 6: Podtrhni slovo ze dvojice, které má více slabik.

poskakovali – pochopil

nemocnici – daroval

prázdniny – přihlásil

maminka – bratranec

rozletěly – dovádět

levnější – dražší

Úkol č.7: Nakresli koloběžku

Příloha V.: Metodický list č. V.

Téma	Lhostejnost – To se mě netýká!
Cíle	<p>Kognitivní – děti porozumí textu, zapamatují si děj příběhu, porozumí zadaným úkolům v pracovním listu a uplatní vědomosti o příběhu při práci s pracovními listy</p> <p>Afektivní – děti vnímají literární text, dokážou zhodnotit chování postav v přečteném příběhu, reagují na ně a vyjadřují k nim svůj postoj; děti si uvědomí, že je důležité ne být lhostejný k problémům svých blízkých</p> <p>Psychomotorické – děti přirozeně improvizují; v písemném i ústním projevu se vyjadřují srozumitelně; při písemných úkolech si procvičí jemnou motoriku a fixují správný úchop psacích potřeb</p>
Cílová skupina	mladší školní věk, konkrétně 8-9 let
Časová dotace	90 minut
Výukové metody	předčítání, diskuse, individuální práce, skupinová práce
Pracovní pomůcky	kniha <i>Na rozcestí od štěstí/na rozcestí ke štěstí</i> , pracovní listy, psací potřeby
Postup	<p>1). Zahřívací aktivita: Slova nadřazená a podřazená Pro rozehřátí a ztracení ostychu hraje pedagog s dětmi slovní hru, která je zaměřená na rozvoj logického myšlení. Aktivita probíhá v komunikačním kruhu. Pedagog řekne např. slovo ZELENINA a dítě má za úkol říct jeden druh zeleniny. Druhá varianta: pedagog řekne např. JABLKO a dítě, které je právě na řadě řekne OVOCE.</p> <p>2). Předčítání příběhu Z knihy <i>Na rozcestí od štěstí/na rozcestí ke štěstí</i> přečte pedagog příběh <i>Lhostejnost - To se mě netýká!</i> s. 37-43</p> <p>3). Diskuse o přečteném příběhu v komunikačním kruhu Pedagog návodnými otázkami vede děti k přemýšlení o přečteném příběhu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Když Kryštofova maminka říkala – nepleť se do věcí, do kterých ti nic není, co tím asi myslela? • Řekla by to, kdyby znala situaci, ve kterém se ocitnul Filip? • Týká se Jiříka, když někdo Filipovi ubližuje? • Proč se Jiřík rozhodnul nemyslet na nepřijemné věci? <p>4). Pracovní list Individuální práce s pracovními listy. První úkol: děti zaškrtnou správné odpovědi vyplývající z přečteného příběhu Druhý úkol: děti doplní vynechaná slova ve větách Třetí úkol: děti podtrhnou ve větách slova začínající na písmena T a N Čtvrtý úkol: děti najdou v řadě písmen jednotlivá slova a oddělí je od sebe svislou čarou Pátý úkol: děti přepíší slova psaná tiskacím písmem psacím písmem Šestý úkol: děti přepíší slova napsaná tiskacím písmem psacím písmem Sedmý úkol: děti nakreslí, co mají nejraději ke svačině</p> <p>5). Zhodnocení pracovních listů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bylo pro vás snadné vzpomenout si na vynechaná slova z pohádky? • Který úkol byl pro vás nejtěžší? • A který pro vás byl nejjednodušší? <p>6). Závěrečná reflexe Zhodnocení tematického bloku, pedagog se dotazuje dětí, zda pro ně byly úkoly zadané v pracovním listu srozumitelné. V komunikačním kruhu si děti společně s pedagogem sdělují své dojmy a poznatky z proběhlého setkání.</p>
Klíčové kompetence	k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální
Literární text	KROLUPEROVÁ, D. <i>Na rozcestí ke štěstí/na rozcestí od štěstí</i> . Praha: Portál, 2019. ISBN 978-80-262-1465-6, s.37-43

Pracovní list č.5 – téma: Lhostejnost – To se mě netýká!

Úkol č.1: Zaškrtni správné odpovědi na otázky.

Filipovi brali svačinu mladší chlapci?	ANO X NE
Zastal se Jiřík Filipa, když pochopil, že mu chlapci ubližují?	ANO X NE
Měl Jiřík problémy s řečí?	ANO X NE
Je lhostejnost dobrá vlastnost?	ANO X NE
Postavil se někdo špatnému chování chlapců?	ANO X NE

Úkol č.2: Doplně slova do vět.

Člověku se nechtělo vystrčit z domu, natož jít do školy.

Nikdo se jim nepostaví, všichni z nich mají

Filip těm starším klukům odevzdával

Neplet' se do, do kterých ti nic není.

Plasty znečišťují

(obr.1)⁶⁶

Úkol č.3: Podtrhni v textu slova začínající na písmena T a N.

To se mě netýká!

Taky se tam tak nechce?

Nic mu neřekli, jenom přišli blíž.

Tak si začal Filipa nenápadně, po očku všímat.

Teprve když k nim přispěchala paní učitelka, děti zmlkly.

⁶⁶ KROLUPPEROVÁ, D. *Na rozcestí ke štěstí/na rozcestí od štěstí*. Praha: Portál, 2019. ISBN 978-80-262-1465-6, s.38

Úkol č.4: Slova ve větě se spojila a nejdou tak přečíst. Odděl slova od sebe svíslou čárkou.

TEĎTOBYLOJIŘÍKOVIJASNÉPOSMÍVALISEFILIPOVIZAK
OKTÁNÍPROTOTAKSPĚCHALNEMOHLTOVYDRŽET

Úkol č. 5: Očísluj věty, jak za sebou správně následují v příběhu.

„Hele, neměli bychom něco udělat?“ navrhnul nesměle Ondra a pokývnul hlavou směrem k Filipovi.	
Začala škola. Stačilo pár dní a Jiřík už se zase těšil na prázdniny.	
Nikdo z kluků nechtěl přijít o svačinu. Raději si proto starších kluků nevšímal.	
Jiřík koutkem oka zachytil, že Filipa u školy obklopili starší kluci. On rychle vytáhnul svačinu a odevzdal ji jim.	
Za pár týdnů se Jiříkovi a Ondrovi u školy postavil do cesty Lubor. Nemusel říct ani slovo a oba chlapci mu bez řeči odevzdali svoje svačiny.	

Úkol č.6: Přepiš psacím písmem následující slova:

Filip _____ maminka _____

svačina _____ prázdniny _____

lhostejnost _____ Jiřík _____

Úkol č.7: Jakou svačinu máš nejraději? Nakresliš ji?

Příloha VI.: Metodický list č. VI.

Téma	Sebedůvěra
Cíle	<p>Kognitivní – děti porozumí textu, zapamatují si děj příběhu, porozumí zadaným úkolům v pracovním listu a uplatní vědomosti o příběhu při práci s pracovními listy; děti si uvědomí, jak je sebedůvěra důležitá pro každého člověka</p> <p>Afektivní – děti vnímají literární text, dokážou zhodnotit chování postav v přečteném příběhu, reagují na ně a vyjadřují k nim svůj postoj</p> <p>Psychomotorické – děti přirozeně improvizují; v písemném i ústním projevu se vyjadřují srozumitelně; při písemných úkolech si procvičí jemnou motoriku a fixují správný úchop psacích potřeb</p>
Cílová skupina	mladší školní věk, konkrétně 8-9 let
Časová dotace	90 minut
Výukové metody	předčítání, diskuse, individuální práce, skupinová práce
Pracovní pomůcky	kniha <i>Putování za nejmocnějším kouzlem</i> , pracovní listy, psací potřeby
Postup	<p>1). Zahřívací aktivita: Co tě napadne, když se řekne.....? Pro rozeběhnutí a ztracení ostychu hraje pedagog s dětmi slovní hru, při které děti vyslovují asociace, která je napadnou ve spojení se slovem, které řekne pedagog.</p> <p>2). Předčítání příběhu Z knihy <i>Putování za nejmocnějším kouzlem</i>, str.8-26</p> <p>3). Diskuse o přečteném příběhu v komunikačním kruhu Pedagog návodnými otázkami vede děti k přemýšlení o přečteném příběhu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proč si Josefinka nevěřila? • Myslíte, že byla Josefinka odvážná? • Báli byste se více upovídané bažiny nebo zlých stébelnic? • Chtěli byste zažít takové dobrodružství jako Josefinka? • Dokážete se ubránit, když o vás někdo mluví ošklivě nebo raději mlčíte? <p>4). Pracovní list Individuální práce s pracovními listy. První úkol: děti doplní vynechaná slova v textu příběhu Druhý úkol: děti vyjmenují Josefínčiny vlastnosti vyplývající z textu Třetí úkol: děti zakroužkují správné odpovědi na otázky vyplývající z textu Čtvrtý úkol: děti podtrhnou v textu slova začínající na písmena Z a V Pátý úkol: děti seřadí slova podle abecedy a přepíší je na prázdné řádky Šestý úkol: děti nakreslí Pavoučníka podle své fantazie</p> <p>5). Zhodnocení pracovních listů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bylo pro vás snadné vzpomenout si na vynechaná slova z pohádky? • Který úkol byl pro vás nejtěžší? • A který pro vás byl nejjednodušší? • Báli byste se Pavoučníka? <p>6). Závěrečná reflexe Zhodnocení tematického bloku, pedagog se dotazuje dětí, zda pro ně byly úkoly zadané v pracovním listu srozumitelné. V komunikačním kruhu si děti společně s pedagogem sdělují své dojmy a poznatky z proběhlého setkání.</p>
Klíčové kompetence	k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální
Literární text	KROLUPPEROVÁ, D. <i>Putování za nejmocnějším kouzlem</i> . Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0975-1, s. 1-53

Pracovní list 6. – téma: Sebedůvěra

Úkol č.1: Doplně slova, která z pohádky vypadla! Dokážeš to?

Najednou si vzpomněla, že včera nechaly s Vendulkou
ve své lesní na větvi modřínu tajné
.....

Sehnula se a zdvihla Dobře si ho v
prohlédla. Měl úzký tenký kovový kroužek a místo
kamínku na něm byla průhledná

„Ahoj, já jsem Borovniček. Stromový
jako každý jiný.“ Na nohou měl dřeváčky
z borovicového, na sobě plátěné
..... a halenku.

(obr.1)⁶⁷

Úkol č.2: Jaká byla Josefínka? Dokážeš vyjmenovat její vlastnosti?

.....
.....

Úkol č. 3: Zakroužkuj správnou odpověď!

Co našla Josefínka pod stromem?

- a) šišku
- b) ježka
- c) prstýnek

Kdo nebo co chránilo královnin palác?

- a) křišťálový sníh
- b) vodní příkop
- c) vojáci

Jakou část těla měla Josefínka bolavou?

- a) ruku
- b) nohu
- c) hlavu

Jak se jmenovala černokněžnice?

- a) Evelína
- b) Hermelína
- c) Pelerína

⁶⁷ KROLUPEROVÁ, D. *Putování za nejmocnějším kouzlem*. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0975-1, s. 9

Úkol č. 4: Podtrhni v textu slova začínající na písmena Z a V.

Těsně u sítí se zastavila a rozhlížela se. Teprve zblízka uviděla, že nahoře na větvích jsou uložena věténka.

Pavoučník se na ni upřeně zadíval. Potom velice rychle vyběhnul nahoru na větev.

Josefinka zatnula zuby a skákala ze všech sil dál.

Úkol č. 5: Seřad' slova podle abecedy.

VLOČKY, SLOVA, MYŠLENKY, NOHA, BOROVICE, PAVUČINA, BAŽINA, KAMENY

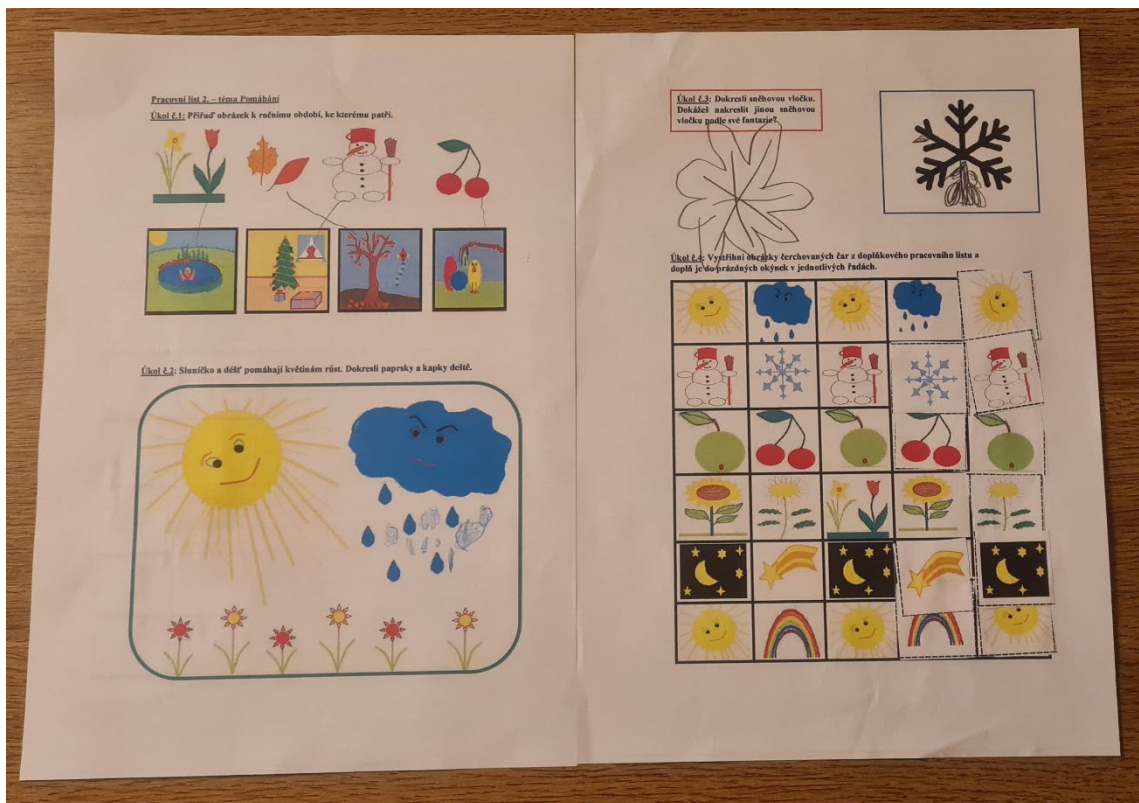
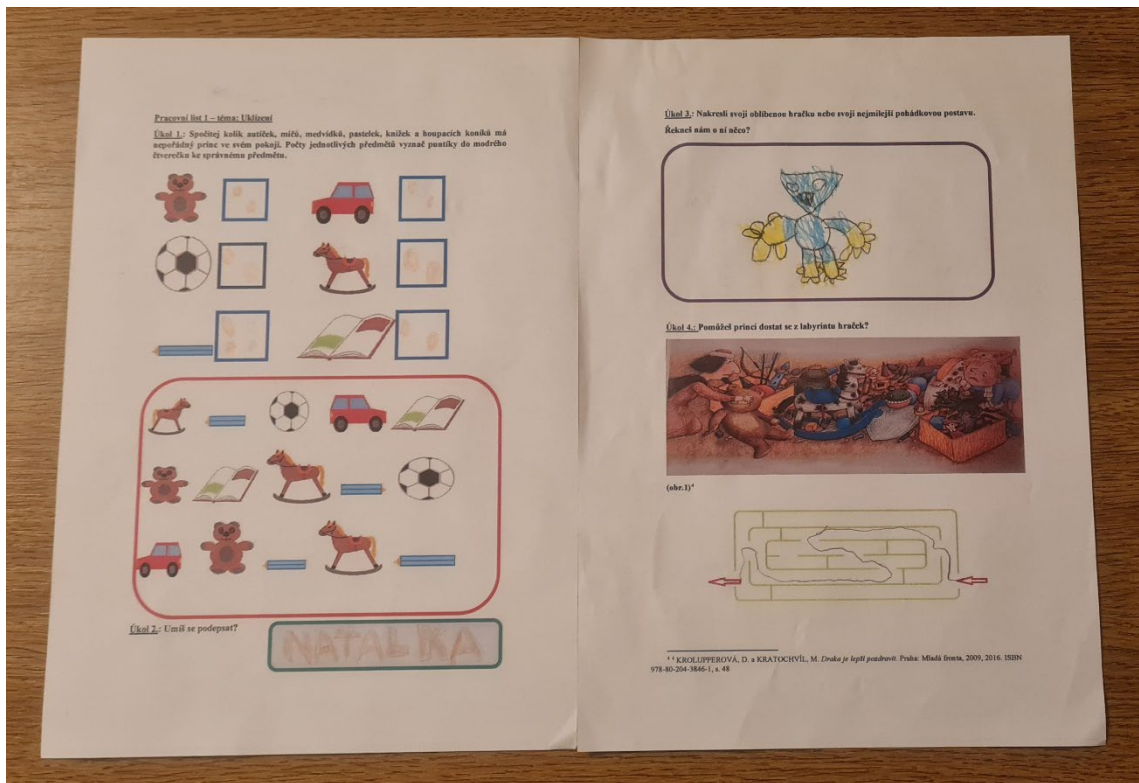
.....

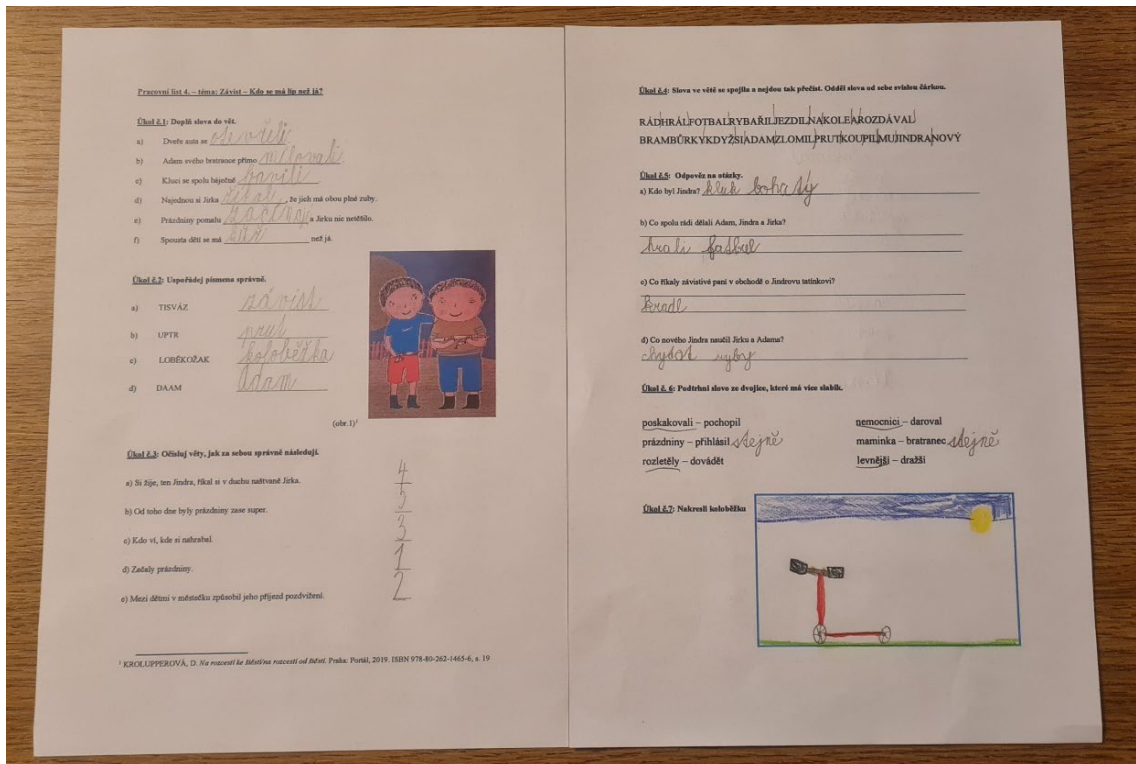
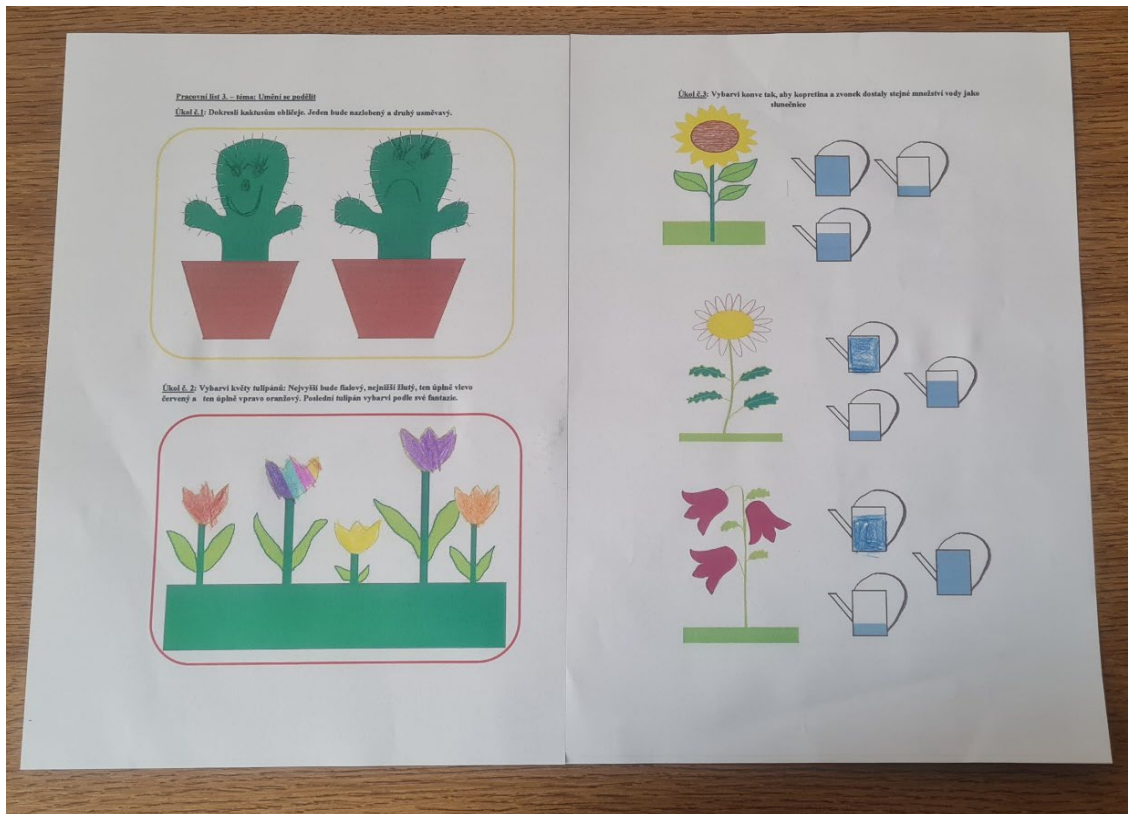
.....

Úkol č. 6: Jak podle tebe vypadal Pavoučník? Zkus jej nakreslit.

Příloha VII: Ukázka vyplněných pracovních listů

Pracovní list 5.4 – téma: Lhostejnost – To se mě netýká!

Úkol 5.1: Zakrešuji správné odpovědi na otázky.

Filipovi brali svačiny mladší chlapeč?	ANO X NE
Zastal se Jiřík Filipa, když pochopil, že mu chlapeč ubližují?	ANO X NE
Měl Jiřík problémy s řečí?	ANO X NE
Je lhostejnost dobrá vlastnost?	ANO X NE
Postavil se někdo špatnému chování chlapečů?	ANO X NE

Úkol 5.2: Doplň slova do vět.
Chlapeč se nechtělo vysvětlit filip z doma, natoč jít do školy.

Někdo se jim nepostaví, všichni z nich mají chůle.

Filip tím starším klukům odevzdával svačiny.

Nepřel se do střech, do kterých ti nic není.

Plasty zmáčknou občany. (obr. 1)³

Úkol 5.3: Podtrhni v textu slova začínající na písmena T a N.
To se mě netýká!
Taký se tam tak nechce?
Nic mu nefektl, jenom přišli blíž.
Tak si začal Filipa nespádně, po očku všimát.
Teprve když k nim přispěchala pani učitelka, děti zmlikly.

Úkol 5.4: Slova ve větě se spojila a nejedou tak přečíst. Odděl slova od sebe svídně čárkou.
TEĎTOBYLOJIŘÍKOVLIJASNĚPOSMÍVALISEFILIPOVIZAKOKT
ÁNIPROTOTAKSPĚCHALNEMOHLTOVYDRŽET

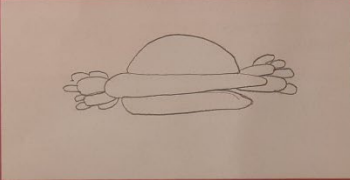
Úkol 5.5: Otáčej věty, jak za sebou správně nabědají v příběhu.

"Hele, neměli bychom něco udělat?" navrhnu nesměle Ondra a pokyvnul hlavou směrem k Filipovi.	3
Začala škola. Stačilo pár dní a Jiřík už se zase těšil na prázdniny.	2
Někdo z kluků nechtěl přijít o svačiny. Raději si proto starších kluků nevšímali.	4
Jiřík koučkem oka zachytil, že Filipa u školy obklopili starší kluci. On rychle vytáhnul svačiny a odevzdal jí jim.	2
Za pár týdnů se Jiříkovi a Ondrovi u školy postavili do cesty Labor. Nemusel fikt ani slovo a oba chlapeč mu bez řeči odevzdali svoje svačiny.	5

Úkol 5.6: Přepiš písmen náhodněj slova:

Filip Filip maminka maminka
svačina svačina prázdniny prázdniny
lhostejnost lhostejnost Jiřík Jiřík

Úkol 5.7: Jakou svalou má nejraděj? Nakresli jí!

³ KROLUPPEROVÁ, D. *Na cestě ke školnímu poznání od dětí*. Praha: Portál, 2019. ISBN 978-80-262-1463-6, s.38

Pracovní list 6 – téma: Sebedůvěra

Úkol 6.1: Doplň slova, která z pohádky vypadal? Dokáž to?

Najednou si vzpomněla, že vědra nechala s Vendulkou ve své lesní skříňce na větví modřínu tajně skříňce.

Schnula se a zdvihla řemeslo. Dobře si ho prohlédla. Měl úzký tenký kovový kroužek a místo kamínku na něm byla průhledná skříňka.

„Ahoj, já jsem Borovníček. Stromový řemeslo jako každý jiný.“ Na nohou měl dřeváčky z borovcového řemesla, na sobě pláštěnku řemesla halenku.

(obr. 1)³

Úkol 6.2: Jaká byla Josefinka? Dokáž vzjmenovat její vlastnosti?

odvážná, hodná

Úkol 6.3: Zakrešuj správnou odpověď.

Co našla Josefinka pod stromem? Kdo nebo co chrání královnin palác?

a) šišku a) kůň / šlavy snih
b) ješka b) vodní příkop
c) prstýnek c) vejčci

Jakou část těla měla Josefinka bolavou? Jak se jmenovala čermokněžnice?

a) ruku a) Evelina
b) jioču b) Hermelina
c) hlavu c) Peleryna

Úkol 6.4: Podtrhni v textu slova začínající na písmena Z a V.

Těně u sítí se zastavila a rozhlížela se. Teprve zblízka uviděla, že nahoře na větvích jsou uložena věténka.
Pavouček se na ni úplně zadíval. Potom velice rychle vyběhnul nahoru na větev. Josefinka zatmala zuby a skákala ze všech sí dří.

Úkol 6.5: Seřaď slova podle abecedy.

VLOČKY, SLOVA, MYŠLENKY, NOHA, BOROVICE, PAVOUČINA, BAŽINA, KAMENY
BAŽINA, BOROVICE, KAMENY, MYŠLENKY, PAVOUČINA, SLOVA, VLOČKY, NOHA

Úkol 6.6: Jak podle tebe vypadal Pavouček? Zkus jej nakreslit!

³ KROLUPPEROVÁ, D. *Příběhy na nejmenšího školáka*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0973-1, s. 9

ABSTRAKT

SKALNÍKOVÁ, K. *Vybraná tvorba Daniely Krolupperové ve volnočasové výchově ke čtenářství*. České Budějovice, 2023. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce doc. PhDr. Helena Zbudilová, Ph.D.

Klíčová slova: Daniela Krolupperová, literární výchova, děti předškolního věku, děti mladšího školního věku, metodické listy, pracovní listy

Práce se zabývá využitím vybraných děl soudobé české autorky Daniely Krolupperové ve volnočasové výchově ke čtenářství. Práce je členěna na dvě části – teoretickou a praktickou. V teoretické části je představen životopis kmenové autorky nakladatelství Albatros, Mladá Fronta a Portál Daniely Krolupperové a její literární tvorba. Dále je popsán autorčin preferovaný literární žánr, cílové skupiny a vybrané metody práce s textem, jež jsou využity v praktické části. V praktické části se také nachází pracovní listy, jejich ověření v praxi a reflexe.

ABSTRACT

Selected Works of Daniela Krolupperová in Leisure Education for Reading.

Key words: Daniela Krolupperová, literary education, children of pre-school age, children of younger school age, methodical sheets, working sheets

This thesis is concerned with usage of selected works of contemporary Czech author Daniela Krolupperová in leisure education for reading. The thesis is divided into two parts – theoretical and practical. In theoretical part the curriculum vitae and literary creation of the crucial author of publishing houses Albatros, Mladá fronta and Portál Daniela Krolupperová is presented. Further, literary genre preferred by the author, target groups and selected methods of her work incl. texts used in practical parts, are described. There are also working sheets, their verification in practice and reflection in practical part.